

ΠΑΝΤΕΙΟΝ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

PANTEION UNIVERSITY OF SOCIAL AND POLITICAL SCIENCE

**ΣΧΟΛΗ ΔΙΕΘΝΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΤΜΗΜΑ ΔΙΕΘΝΩΝ, ΕΥΡΩΠΑΙΚΩΝ & ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
«ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΣΠΟΥΔΕΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ»**

**Η Πορεία Μετασχηματισμού της Δομής και της Οργανωσιακής Κουλτούρας των
Βρετανικών Ενόπλων Δυνάμεων από τον 19^ο Αιώνα στον 21^ο
Μαθήματα και Επισημάνσεις**

**The Course of Transformation of the Structure and Organizational Culture of the
British Armed Forces from the 19th Century to the 21st
Lessons and Highlights**

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

Νικόλαος Κ. Ιντζιγιάννης

Αθήνα, 2022

Τριμελής Επιτροπή

Χαράλαμπος Παπασωτηρίου Επίκουρος, καθηγητής Παντείου Πανεπιστημίου

Κωνσταντίνος Υφαντής Καθηγητής, Παντείου Πανεπιστημίου

Κωνσταντίνος Κολιόπουλος, Καθηγητής Παντείου Πανεπιστημίου

Copyright © Νικόλαος Ιντζιγιάννης, 2022

All rights reserved. Με επιφύλαξη παντός δικαιώματος.

Απαγορεύεται η αντιγραφή, αποθήκευση και διανομή της παρούσας διπλωματικής εργασίας εξ' ολοκλήρου ή τμήματος αυτής, για εμπορικό σκοπό. Επιτρέπεται η ανατύπωση, αποθήκευση και διανομή για σκοπό μη κερδοσκοπικό, εκπαιδευτικής ή ερευνητικής φύσης, υπό την προϋπόθεση να αναφέρεται πηγή προέλευσης και να διατηρείται το παρόν μήνυμα. Ερωτήματα που αφορούν τη χρήση της διπλωματικής εργασίας για κερδοσκοπικό σκοπό πρέπει να απευθύνονται προς τον συγγραφέα.

Η έγκριση της διπλωματικής εργασίας από το Πάντειον Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών δεν δηλώνει αποδοχή των γνώμων του συγγραφέα.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Όπως συμβαίνει πάντα, υπάρχουν πολλοί που θα ήθελα να ευχαριστήσω, ορισμένοι δε από αυτούς δεν γνωρίζουν καν τον ρόλο που διαδραμάτισαν για την παρούσα διπλωματική εργασία.

Αρχικά θα ήθελα να ευχαριστήσω τον καθηγητή και υπεύθυνο για το θέμα της παρούσης κο Γεράσιμο Καραμπελιά, ο οποίος με τις εισαγωγικές οδηγίες και το υλικό που μου πρόσφερε απλόχερα, με βοήθησε να αντιληφθώ τις ευαίσθητες πτυχές του θέματος. Εν συνεχεία, υποκλίνομαι αποδίδοντας τιμή στους καθηγητές μου, κους Χαράλαμπο Παπασωτηρίου, Κωνσταντίνο Υφαντή και Κωνσταντίνο Κολιόπουλο, οι οποίοι κατά την διάρκεια της φοίτησής μου στην ΣΕΘΑ, μου πρόσφεραν τα πολυτιμότερα αγαθά της ζωής (την κριτική σκέψη και γνώση). Πλάι τους μπόρεσα και ανέλυσα θέματα στρατηγικής και διεθνούς ενδιαφέροντος, όπου με πατρική στοργή με διόρθωναν και με έκαναν να νοιώθω σπουδαίος. Αποτελεί τιμή για εμένα προσωπικά, που έστω και για μικρό χρονικό διάστημα στάθηκα δίπλα σας.

Τέλος, θα ήθελα να ευχαριστήσω την σύζυγό μου Αικατερίνη, καθώς και τα τρία τέκνα μου για την υπομονή που υπέδειξαν, όντας μακριά τους όλες αυτές τις ώρες που αφιέρωσα για την συγγραφή της παρούσης.

Την εργασία μου αυτή θα ήθελα να την αφιερώσω σε όλους τους συναδέλφους μου οι οποίοι υπηρετούν στο «Καστελόριζο», «φυλάσσοντας Θερμοπίλεις».

ΠΕΡΙΛΗΨΗ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

«Η ΠΟΡΕΙΑ ΜΕΤΑΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΥ ΤΗΣ ΔΟΜΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΟΡΓΑΝΩΣΙΑΚΗΣ ΚΟΥΛΤΟΥΡΑΣ ΤΩΝ ΒΡΕΤΑΝΙΚΩΝ ΕΝΟΠΛΩΝ ΔΥΝΑΜΕΩΝ ΑΠΟ ΤΟΝ 19^ο ΑΙΩΝΑ ΣΤΟΝ 21^ο ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΕΙΣ»

Στην παρούσα διατριβή γίνεται εκτεταμένη αναφορά στις ένοπλες δυνάμεις (ΕΔ) του Ηνωμένου Βασιλείου. Πιο συγκεκριμένα, επιχειρείτε να αποτυπωθεί με τρόπο αναλυτικό και εντός χρονικού πλαισίου, η πορεία μετασχηματισμού αυτών, ενώ παράλληλα θα εντοπισθούν οι παράγοντες και τα στοιχεία τα οποία με τρόπο κατασταλτικό επηρέασαν κάθε πτυχή τους. Για την κατανόηση της παρούσης μορφής των συγκεκριμένων ΕΔ, κρίνεται απαραίτητη η ιστορική αναδρομή του παρελθόντος, όπου με απαρχή αυτών και με κομβικό σημείο τον 19^ο αιώνα, θα τονισθούν συγκεκριμένα γεγονότα στα οποία οφείλετε κατά κόρον η παρούσα επιτυχημένη πορεία του Βρετανικού στρατού.

Παράλληλα και κατά την διάρκεια της ιστορικής αναδρομής, θα αναφερθούν συγκεκριμένοι πολιτικοί και στρατιωτικοί ηγέτες, διά μέσου των οποίων επιτεύχθει το παραπάνω εγχείρημα. Ηγέτες οι οποίοι κατά την διάρκεια κρίσιμων πολεμικών περιόδων, με τεράστια εθνικά οικονομικά και κοινωνικά προβλήματα, μπόρεσαν και δημιούργησαν την κατάλληλη αρχικά υποδομή, η οποία και αυτή με την σειρά της απέδωσε μία πανίσχυρη πολεμική μηχανή. Μία μηχανή όπου για λόγους επιβίωσης από έναν πανίσχυρο διώκτη (Γερμανικό στρατό), συστάθηκε σε πολύ μικρό χρονικό διάστημα, έχοντας ως πρωταγωνιστή τον Βρετανό στρατιώτη.

Σε συνέχεια αυτών και για τον εντοπισμό – οριοθέτηση των παραπάνω στοιχείων θα αναζητηθούν και θα αναλυθούν βασικά συστατικά, της Βρετανικής κουλτούρας, όπου επίδρασαν στην επίτευξη του παραπάνω εγχειρήματος, ενώ συνεχίζουν να εμφανίζουν με θετικό πρόσημο, απορρέουσα επιτυχημένα μοντέλα διοίκησης και ελέγχου, εντός του σύγχρονου επιχειρησιακού περιβάλλοντος.

Τέλος και στα πλαίσια της επιτυχημένης μετεξέλιξης των εν λόγω ένοπλων δυνάμεων, όπου επιτεύχθηκε διά μέσου μίας ιδιαίτερης κουλτούρας (Βρετανικής), θα επιδιώξουμε να εντοπίσουμε κοινά ιστορικά σημεία, τα οποία ενώνουν το Ηνωμένο Βασίλειο με τη Ελλάδα και θα αναφερθούμε σε έναν αριθμό διαχρονικών και χρήσιμων συμπερασμάτων, ενώ μέσω αυτών θα λάβουν χώρα προτάσεις ιδιαίτερα σημαντικές και χρήσιμες για την μετεξέλιξη των Ελληνικών Ενόπλων Δυνάμεων.

Λέξεις Κλειδιά: Βρετανικές Ένοπλες Δυνάμεις,

ΥΠΟΓΡΑΦΗ

Abstract

Military power has always been the most important factor for nations position in the global political system. This is also the reason why the leaderships make sure to keep their nation military preparedness at high level. The art of war follows the evolution of technology and gradually relies less and less on human physical strength and more on the applications of each era innovations. Modern era of the 4th industrial revolution is characterized by the development of multi-layered data networks that facilitate the dissemination of information and remote administration. Investing in innovative solutions of the network-centric evolution model of military operations is believed to provide a comparative advantage for success. For this reason, it is advisable to invest in realistic technological solutions that upgrade the position of the armed forces in a network-centric environment with limited quantitative requirements in human resource

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

1.ΕΙΣΑΓΩΓΗ	
2.ΣΚΟΠΟΣ	
3.ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ	
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α: Αναδρομή στο Παρελθόν	
4. Ιστορικό Υπόβαθρο	
4.1 Αποφυγή Πολέμου	
4.2 Βρετανική Κουλτούρα	
4.3 Ύψιστη Σημασίας Γεωστρατηγική Θέση	
4.4 Η απαρχή της Δόμησης	
4.5 Ιστορικά Στρατιωτικά Γεγονότα	
4.6 Β' Παγκόσμιος Πόλεμος	
4.7 Θέματα Δομής και Οργάνωσης	
4.8 Γεωπολιτική Αναδιαμόρφωση	
4.9 Μεγάλοι Ηγέτες – Τεράστιοι Αναμορφωτές	
4.9.1 Ουίνστον Τσώρτσιλ	
4.9.2 Μπέρναρντ Λο Μοντγκόμερι	
4.9.3 Thomas Fairfax	
4.9.4 Ralf Abercromby	
4.10 Η Συνέχεια ενός Οικοδομήματος	
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β: Σύγχρονη Δομή και Οργάνωση	
5. Κύρια Αποστολή και Όραμα	
5.1 Δομή Ενόπλων Δυνάμεων	
5.1.1 Πυρηνικό Οπλοστάσιο	
5.1.2 Global Britain	
5.1.3 Βρετανικός Στρατός	
5.1.4 Ειδικές Δυνάμεις (Special Forces)	
5.1.5 Βασιλικό Πολεμικό Ναυτικό	
5.1.6 Βασιλική Πολεμική Αεροπορία	
5.2 Εκστρατευτικές Δυνάμεις	
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ: Συγκριτική Ανάλυση	
6. Ανάλυση	
6.1 Συνδετικός Κρίκος	
6.2 Διακλαδικότητα	
6.3 Συμβολή της Γυναίκας	
6.4 Πολιτικό-Στρατιωτική Συνεργασία	
6.5 Πυρηνική Δύναμη	
7. Κοινές Αξίες	
ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ	
ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ	
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ	

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1. Στα πλαίσια ενός εύθραυστου παγκόσμιου πολιτικό-στρατιωτικού γίγνεσθαι, αποτελεί πλέον κοινή παραδοχή ότι, οι «Μεγάλες Δυνάμεις», δύναται να ελέγχουν με τρόπο επεμβατικό, οποιαδήποτε σημείο του κόσμου επιθυμούν, δημιουργώντας αποικιακές κτήσεις ιδιαίτερης στρατηγικής σημασίας, ενώ παράλληλα δύναται να συμμετέχουν σε διαδικασίες διαμόρφωσης ή απόρριψης κρατικών οντοτήτων. Βέβαια, απαραίτητη προϋπόθεση επίτευξης αυτών είναι η ύπαρξη ορθής στρατηγικής σκέψης, καθώς και μιας ισχυρής στρατιωτικής δύναμης, ικανής να επιβάλλει κάθε πολιτική βούληση εθνικού συμφέροντος.

Ωστόσο, η δημιουργία μιας ισχυρής και αποτρεπτικής πολεμικής μηχανής, επιτυγχάνεται διά μέσου της ύπαρξης εξαιρετικά ευνοϊκών συγκυριακών συνθηκών¹, ενώ παράλληλα προϋποθέτει και απαιτεί μία χρόνια, σταδιακή και επίπονη διαδικασία εναρμόνισης και μεταμόρφωσης αυτής σε θέματα τεχνολογικής προόδου και δομικής (διαρκούς) ανασύστασης αντίστοιχα. Γεγονός το οποίο επιβάλλει μία εξίσου εντυπωσιακή συσσώρευση (σταθερού χαρακτήρα) οικονομικής ισχύος. Αποτέλεσμα αυτών είναι μία παρατηρούμενη χρονική διακύμανση της στρατιωτικής ισχύος πολλών χωρών, όπου αρκετές φορές των περιπτώσεων συμπαρασείρει και επιφέρει σημαντικές πολιτικές, κοινωνικές και εδαφικές απώλειες. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αυτών με οξύμωρες θα λέγαμε σήμερα προεκτάσεις, αποτελεί το Ηνωμένο Βασίλειο, όπου αν και δεν διεκδικούσε ποτέ τον τίτλο της ισχυρότερης στρατιωτικής δύναμης «υπερδύναμης», σημειώνοντας αρκετές πολυποίικιλες, καθώς και πολυσύνθετες μεταβολές, εξακολουθεί να αποτελεί έναν από τους πιο ισχυρούς παγκόσμιους δρώντες.

Πράγματι, με χρονικό σημείο την έναρξη εκδήλωσης της Βιομηχανικής Επανάστασης κατά το δεύτερο ήμισυ του 18^{ου} αιώνα στην εν λόγω χώρα και σε συνδυασμό αυτών με τον τεράστιο αριθμό αποικιακών κτήσεων τις οποίες και διέθετε, την κατέστησαν μία από τις πιο ισχυρές οικονομικά δυνάμεις, ενώ ταυτόχρονα της επέτρεψαν να δημιουργήσει μία πανίσχυρη πολεμική μηχανή. Πιο συγκεκριμένα, μέσα από μία ιδιαίτερη οργανωσιακή κουλτούρα με ρίζες ιστορικής και παραδοσιακής απόληξης, δημιούργησε μία αρκετά ισχυρή στρατιωτική δύναμη, η οποία από την μία πλευρά, της επέτρεψε για μεγάλο χρονικό διάστημα να διατηρεί τον έλεγχο των αποικιακών της κτήσεων, ενώ από την άλλη, προάσπισε με επιτυχία την εδαφική της ακεραιότητά σε πολύ κρίσιμες και δύσκολες περιόδους.

Ωστόσο και στον αντίποδα αυτών, οι Βρετανικές Ένοπλες Δυνάμεις (ΒΕΔ) γνώρισαν και πολλές ήττες, οι οποίες τις ανάγκασαν ιδιαίτερα κατά τον 2^ο Παγκόσμιο Πόλεμο να προβεί με τρόπο άμεσο και αστραπιαίο (δείγμα εξαιρετο της ικανότητας αστραπιαίων παρεμβάσεων υψηλού επιπέδου) σε μία σειρά διορθωτικών κινήσεων, προκειμένου να ανταπεξέλθουν της αποστολής των. Μία σειρά τροποποιήσεων που αφορούσαν τον μετασχηματισμό της δομής, οργάνωσης και τον τρόπο διοίκησης των ενόπλων της δυνάμεων. Έτσι και συνυπολογίζοντας τον παράγοντα εσφαλμένων – βεβαιωμένων στρατηγικών κινήσεων από την πλευρά του Χίτλερ και των συμμάχων του, οι παραπάνω εύστοχες αλλαγές, συνετέλεσαν καθοριστικά στην επιτυχή έκβαση του πολέμου, καθιστώντας την Μεγάλη Βρετανία και πάλι μεταξύ των ισχυρών του κόσμου.

¹ E. Jones, The European Miracle, Νέα Υόρκη. Cambridge University Press 1987.

Κατόπιν των παραπάνω, κρίνεται σκόπιμο να τονίσουμε ότι, βασικό ρόλο στην πορεία μετασχηματισμού του Βρετανικού Στρατού των οποίων συναντούμε ακόμη και σήμερα, έπαιξαν συγκεκριμένες ηγετικές φυσιογνωμίες. Φυσιογνωμίες οι οποίες συνδύαζαν μία τεχνική, αλλά και φιλοσοφική σκέψη, καθώς και μία ιδιαίτερη ικανότητα στρατηγικής αντίληψης, της οποίας τους επέτρεπε να διακρίνουν τον κόσμο μέσα από το πρίσμα μίας Αυτοκρατορίας. Πιο συγκεκριμένα, ο **Ουίνστον Τσώρτσιλ** και ο **Στρατηγός Μοντγκόμερι** για τους οποίους και θα γίνει εκτενέστερη αναφορά στα επόμενα κεφάλαια, ήταν ουσιαστικά εκείνοι οι οποίοι επέφεραν μέσω ενός «Grand Design», ριζικές τροποποιήσεις και μεταρρυθμίσεις σε στρατηγικό και επιχειρησιακό επίπεδο αντίστοιχα. Τροποποιήσεις οι οποίες είναι βασισμένες στην ανεξίτηλη παραδοσιακά Βρετανική κουλτούρα, όπου ακόμη και σήμερα, χρησιμοποιούνται κατά κόρον από τις σύγχρονες ένοπλες δυνάμεις της εν λόγω χώρας. Ωστόσο, στο πλαίσιο ανάλυσης της δόμησης του συγκεκριμένου πολεμικού – στρατιωτικού οργανισμού, δεν θα πρέπει να λησμονήσουμε τις ιστορικές του καταβολές και τις διάφορες μεταβολές – ζυμώσεις που βίωσε (Βρετανικός Στρατός), όπου διά μέσου αυτών κατόρθωσε να αποκτήσει τον τίτλο ενός από του πιο ισχυρούς και σύγχρονους σήμερα στρατούς στον κόσμο. Προς τούτο και παρακάτω θα προβούμε σε μία σύντομη συνέχεια περιγραφής ορισμένων επιπλέον στρατιωτικών ηγετικών φυσιογνωμιών, όπως ο **Thomas Fairfax**, **Oliver Cromwell** και **George Monck** (ήδη από την περίοδο της Βρετανικής Μοναρχίας), ενώ και λίγο αργότερα χρονικά με τον **Ralf Abercromby** (18^ο αιώνα), οι οποίοι διαθέτοντας ιδιαίτερες ικανότητες και στρατιωτικές αρετές, έπαιξαν ρόλο κατασταλτικό και πρωταγωνιστικό στη δόμηση μίας νέας στρατιωτικής μηχανής (new model army), της οποίας πολλά στοιχεία διακρίνουμε ακόμη και σήμερα.

ΣΚΟΠΟΣ

2. Σκοπός της παρούσης διπλωματικής εργασίας είναι να διενεργήσει μία αξιολογική καταγραφή της πορείας μετεξέλιξης και μετασχηματισμού της δομής και της κουλτούρας στον τρόπο της οργάνωσης των Βρετανικών Ενόπλων Δυνάμεων, μέσα σε ένα σχετικά ιδιαίτερης σημασίας (παγκοσμίως) χρονικό πλαίσιο. Ωστόσο, απώτερος σκοπός αποτελεί η συγκριτική ανάλυση παραγόντων και στοιχείων, στην οποία αποτυπώνεται η παρούσα δομή και οργάνωση αυτών. Τέλος και αφού εξαχθούν συγκεκριμένα και ιδιαίτερα συμπεράσματα, να γίνουν προτάσεις, οι οποίες δύναται να αφομοιωθούν με τρόπο εναρμονιστικό από τις αντίστοιχες Ελληνικές ΕΔ, καθιστώντας αυτές ικανές να ανταπεξέλθουν στις σύγχρονες, πολυσύνθετες και δυσεπίλυτες μορφές πολέμου.

ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ

3. Η παρούσα μελέτη προκειμένου να εξετάσει με τρόπο αναλυτικό και συγκριτικό, στοιχεία και παράγοντες μετεξέλιξης των Βρετανικών Ενόπλων Δυνάμεων, τα οποία θα μπορούν να έχουν δυναμική διάρκειας και ισχύος, οφείλει να θεωρεί «ως σημεία αναφοράς», τις παρακάτω πολύ σημαντικές προϋποθέσεις:

3.1 Ο 21^{ος} αιώνας χαρακτηρίζεται από ένα πολυποίκιλο και πολυσύνθετο πλαίσιο, όπου κυριαρχεί η ρευστότητα και η ανασφάλεια. Μείζον ενεργειακά, εθνοτικά, επισιτιστικά, θρησκευτικά και φυλετικά δισεπίλυτα θέματα, είναι σε διαρκή εξέλιξη, με

τους ισχυρούς παγκοσμίως δρώντες να επεμβαίνουν επιλεκτικά, όταν και όπου εκείνοι εκτιμούν ότι επίκεινται στρατηγικά οφέλη.

3.2 Στα πλαίσια ενός Υβριδικού πολέμου², οι πολυδιάστατες και άκρως εφευρετικές τρομοκρατικές επιθέσεις στην καρδιά της Δύσης, δημιουργούν νέα δεδομένα αντιμετώπισης, με τις ένοπλες δυνάμεις να εξελίσσονται και να προσαρμόζονται επί αυτού.

3.3 Η Ελλάδα, ως μία χώρα με ιδιαίτερη γεωγραφική κατανομή και θέση, διαμορφώνει την δική της Εθνική Αμυντική Πολιτική, με τις ένοπλες δυνάμεις να αποτελούν τον εγγυητή διασφάλισης αυτής.

3.4 Η αναφορά στα διάφορα γεγονότα μετεξέλιξης και τροποποίησης των Βρετανικών Ενόπλων Δυνάμεων, γίνεται πρωτίστως με σημασιολογική σειρά, ενώ όπου χρειάζεται επεμβαίνει και η αντίστοιχη χρονολογική, προκειμένου να γίνει αντιληπτό το μέγεθος και η σημασία αυτής.

3.5 Η Μεγάλη Βρετανία δεν ήταν η μόνη χώρα, η οποία επηρέασε την διαμόρφωση συγκεκριμένων δομικών στοιχείων του Ελληνικού Στρατού (ΕΣ). Ωστόσο, θεωρείτε ότι τοποθέτησε μαζί με την Γαλλία τα πιο σημαντικά θεμέλια, ενώ ταυτόχρονα διαχέτευσε σε αυτόν (ΕΣ), αρχές και μεθόδους, οι οποίες διατηρούνται μέχρι και σήμερα.

3.6 Η παρούσα μελέτη πορεύεται εντός συγκεκριμένων χρονικών πλαισίων.

3.7 Μεσοπρόθεσμα το Διεθνές Σύστημα Ισχύος, θα εξακολουθήσει να παραμένει μονοπολικό, ενώ οι Διεθνείς Οργανισμοί (ΟΗΕ, ΝΑΤΟ Ε.Ε και ΟΑΣΕ) θα είναι σε ισχύ.

3.8 Η οικονομική και ενεργειακή κρίση δεν θα επηρεάσουν σε μη ανατάξιμο επίπεδο, την περεταίρω εξέλιξη των ενόπλων δυνάμεων, τόσο της Ελλάδας, όσο και των συμμάχων αυτής.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ «Α» Αναδρομή στο Παρελθόν

4. **Ιστορικό Υπόβαθρο.** Προκειμένου να γίνει αντιληπτή η πορεία μετασχηματισμού επί της δομής των ενόπλων δυνάμεων του Ηνωμένου Βασιλείου, κρίνεται σκόπιμη η αποτύπωση και αποκρυπτογράφηση σε βάθος χρόνου, μίας παγκοσμίως ιδιαίτερης οργανωσιακής κουλτούρας, καθώς και μίας αντίστοιχης στρατιωτικής ιστορίας, την οποία διαθέτει το εν λόγω έθνος. Βέβαια, προκειμένου να αποκρυσταλλωθούν όλες εκείνες οι πτυχές, οι οποίες συνέβαλαν στην διαμόρφωση ενός επιτυχημένου στρατιωτικού οικοδομήματος, επισημαίνεται ότι, οι αναφορές μας δεν θα περιορισθούν χρονικά, αλλά θα επεκταθούν σε μία ιδιαίτερα εκτεταμένη χρονική περίοδο,

² Η 11^η Σεπτεμβρίου, υπήρξε ημερομηνία σταθμός έναρξης – γέννησης μίας διαφορετικής μορφής απειλής, προϊόν Ισλαμιστικού φονταμενταλισμού, κατά την οποία σύσσωμος ο Δυτικός κόσμος καταδίκασε.

όπου διά μέσου «ισχυρών ηγετικών μορφών», διαδραματίστηκαν ακραία ιστορικά γεγονότα όπως εμφύλιες διαμάχες, γεωπολιτικές ανακατατάξεις, καθώς και δύο παγκόσμιες πολεμικές διενέξεις. Αρχικά και πριν προβούμε στην εξέταση και ανάλυση συγκεκριμένων ιστορικών γεγονότων του 19^{ου} αιώνα (χρονική περίοδο στην οποία διαδραματίστηκαν κορυφαίες πολιτικές και στρατιωτικές – πολεμικές δράσεις), κρίνεται σκόπιμο να αναφερθούμε με τρόπο επιγραμματικό, στην περίοδο αποκατάστασης της μοναρχίας (16^ο αιώνα) από το Βρετανικό Κοινοβούλιο, όπου κάλεσε τον βασιλιά Κάρολο Β' να λάβει τον θρόνο. Πρόκειται για μία αρκετά δύσκολη χρονική περίοδο, όπου ουσιαστικά συνέβησαν κρίσιμα γεγονότα και «συνέπλευσαν» σπουδαίες ηγετικές φυσιογνωμίες, χάριν των οποίων οφείλτε η γέννηση του Βρετανικού Στρατού (Βασιλικό Διάταγμα του 1661/Κάρολος Β'). Με πρώτους τον **Oliver Cromwell** και **Thomas Fairfax**, δημιουργήθηκαν οι βάσεις ενός επαγγελματικού στρατού (Μόνιμου χαρακτήρα), κατάλληλα δομημένου και εξοπλισμένου, διά μέσου του οποίου πολιτικοί δρώντες της εποχής εκείνης, πέτυχαν συντριπτικές νίκες κατά την διάρκεια των εμφυλίων πολέμων (1642 – 1651). Στην συνέχεια η επόμενη καίριας και ιστορικής σημασίας χρονική περίοδο, κατά την οποία μεσολαβούν σημαντικές εξελίξεις στην πορεία μετασχηματισμού της δομής των ΒΕΔ, έλαβε χώρα τον 18^ο αιώνα, όπου μία σπουδαία στρατιωτική προσωπικότητα με τις ικανότητες που διέθετε, σφυρηλάτησε και εκπαιδευσε έναν στρατό που κατάφερε και αντιστάθηκε με επιτυχία στον καλύτερο και πιο ισχυρό αντίπαλο της εποχής (Γαλλικός Στρατός). Πρόκειται για τον **Ralf Abercromby**, όπου επανάφερε το θέμα του επαγγελματικού στρατού με σπουδαίες και σημαντικές πλέον βελτιώσεις - τροποποιήσεις, μέσω των οποίων κατάφερε (με τρόπο αξιοθαύμαστο), πολλαπλές νίκες έναντι των Γάλλων του Ναπολέοντα. Κατόπιν αυτών των δύο σημαντικών αιώνων, εντός των οποίων αναδείχθηκαν οι παραπάνω στρατιωτικές ηγετικές φυσιογνωμίες, θα εξετάσουμε τον επόμενο χρονικά κομβικό σταθμό, όπου μεσολάβησαν και διαδραματίστηκαν κορυφαία γεγονότα διαμόρφωσης της πορείας των ΒΕΔ. Πρόκειται για την εποχή του Μεγάλου πολέμου (Α' ΠΠ), όπου οι στρατιωτικές αστοχίες, καθώς και πολιτικές αποτυχίες, έθεσαν εξ αρχής ζητήματα δομής και ανασύστασης του Βρετανικού στρατού. Σε αυτό το σημείο και πριν προχωρήσουμε σε περεταίρω ανάλυση, κρίνεται σκόπιμο να αναφερθεί ότι, η Μεγάλη Βρετανία εκείνη την χρονική περίοδο ήταν η 3^η Παγκοσμίως οικονομική δύναμη³, γεγονός το οποίο αποδεικνύει με τρόπο έντονο και σαφή ότι, η συγκεκριμένη χώρα συγκαταλέγονταν ήδη στους οικονομικά ισχυρούς. Με άλλα λόγια, ήταν μία χώρα η οποία διέθετε πληθώρα βιομηχανικών εγκαταστάσεων, το απαραίτητο επιστημονικό δυναμικό, καθώς και ανεξάντλητους ενεργειακούς και μη πόρους (ιδιαίτερα λόγω αποικιών). Αποτέλεσμα αυτών, ήταν η ικανότητα που διέθετε, εντός οποιασδήποτε χρονικής στιγμής εκείνη θα επέλεγε, να μετατρέψει τα οικονομικά της αποθέματα σε αντίστοιχο πολεμικό εξοπλισμό. Παράλληλα, με την οργανωσιακή ιστορικά κουλτούρα που διέθετε και ακόμη διακρίνεται, πέτυχε να οργανώσει ένα αξιόμαχο έμπυχο δυναμικό (αριθμητικά και ποιοτικά), ικανό να ανταπεξέλθει σε δύσκολες και απαιτητικές (όπως ιστορικά αποδεικνύεται) πολεμικές καταστάσεις. Ωστόσο, με το πέρας του συγκεκριμένου πολέμου, η χώρα αν και διέθετε οικονομική ισχύ, γνώρισε περίοδο

³ Πρώτη ήταν οι ΗΠΑ με πληθυσμό 98.000.000 και εθνικό εισόδημα 37 δις. Δολαρίων, ακολουθούσε η Γερμανία με πληθυσμό 65.000.000 και 12 δις. Δολάρια, ενώ Τρίτη ήταν η Μεγάλη Βρετανία με 45.000.000 και 11 δις. Δολάρια αντίστοιχα. Martin van Creveld (ΠΟΛΕΜΟΣ) σελ.16-17

αλληπάλληλων οικονομικών διακυμάνσεων, οι οποίες είχαν ως αποτέλεσμα μία οικονομική πτώση, μία πτώση που οδήγησε σε βαθιά οικονομική ύφεση⁴. Αποτέλεσμα αυτής και συνυπολογίζοντας ότι η Μεγάλη Βρετανία δεν αντιμετώπιζε θεωρητικά κάποιον δυνητικό αντίπαλο (τουλάχιστον όχι άμεσα), καθιέρωσε ως λύση ανάγκης μία 10ετούς ισχύος εσωτερική συμφωνία περικοπής των αμυντικών της δαπανών, καθώς και μείωσης του στρατιωτικού προσωπικού. Βέβαια, οι περικοπές και οι εν λόγω μειώσεις επέφεραν την υποβάθμιση του ρόλου των στρατιωτικών δυνάμεων και τον περιορισμό αυτών στην επιτήρηση - έλεγχο των αποικιακών τους κτήσεων.

4.1 Εντός της ίδιας περιόδου και παρά την παγκόσμια πολεμική κινητοποίηση, η Βρετανία η οποία και θεωρούνταν μία χώρα με ανεπτυγμένη εμπορική δραστηριότητα, κατείχε τις λιγότερο μιλιταριστικές αντιλήψεις⁵. Γεγονός το οποίο την οδήγησε στην υιοθέτηση ενός δόγματος το οποίο και πρέσβευε την αποφυγή (με κάθε κόστος) του πολέμου. Απόδειξη αυτών αποτελεί ότι, η εν λόγω χώρα λίγο πριν το ξέσπασμα του Β' Παγκοσμίου Πολέμου, τηρούσε αναλογικά τις μικρότερες σε αριθμό ένοπλες δυνάμεις, ενώ δεν εφαρμόζονταν ο θεσμός της υποχρεωτικής στρατολόγησης. Έτσι και ενώ ο κίνδυνος ήταν πλέον οφθαλμοφανής «προ των Πυλών», η κυβέρνηση «Τσάμπερλαιν» δεν προέβη στις κατάλληλες στρατιωτικές προετοιμασίες και δεν ασκούσε την δέουσα προπαγάνδα στο βαθμό τον οποίο έπρατταν οι υπόλοιπες. Επίσης, μεγάλο μειονέκτημα αποτελούσε το γεγονός ότι, οι ένοπλες δυνάμεις στελεχώνονταν συνήθως από (κατωτέρας κοινωνικής τάξης) άνεργα μέλη των εργατικών στρωμάτων, τα οποία δεν διέθεταν το ανάλογο μορφωτικό επίπεδο που απαιτούσαν οι περιστάσεις. Με γνώμονα της μη ύπαρξης αγροτικής τάξης, οι Βρετανοί στρατιώτες προέρχονταν από αστικές περιοχές, τη στιγμή κατά την οποία η υψηλή βρετανική κοινωνία απέρριπτε με περιφρόνηση τους στρατιώτες, μη διστάζοντας να τους απαγορεύει ακόμη και την είσοδο σε αρκετούς χώρους⁶. Από την άλλη πλευρά, το έργο των υψηλόβαθμων Αξιωματικών (παρασυρόμενοι από την ισχύουσα παραδοσιακή και δύσκαμπτη βρετανική κουλτούρα), έχαιρε απεριόριστης αναγνώρισης (από την Βρετανική κοινωνία), ενώ αρκούσαν στην εκτέλεση των αναγκαίων και μόνο καθηκόντων αστυνόμευσης των αποικιακών τους κτήσεων. Σε αυτό το σημείο κρίνεται σκόπιμο να επισημανθεί ότι, ο Βρετανικός λαός και πιο συγκεκριμένα η αστική τάξη του Ηνωμένου Βασιλείου, έδειχνε ιδιαίτερη βαρύτητα στην μόρφωση που διέθεταν τα στελέχη των Ενόπλων Δυνάμεων της χώρας, διότι πίστευαν με τρόπο καθολικό και με ακράδαντη πίστη ότι, μόνο η καταγωγή, τα σχολεία και οι επιμέρους σχολές παρείχαν τα απαιτούμενα εφόδια στα στρατιωτικά στελέχη αυτής, γεγονός στο οποίο κάθε πολίτης του εν λόγω Έθνους θα μπορούσε να βασισθεί και ταυτόχρονα να αρκεστεί. Ορμώμενος από πληθώρας

⁴ Η παγκόσμια οικονομική ύφεση η οποία ξεκίνησε από τις ΗΠΑ και εξαπλώθηκε σε όλο τον τότε γνωστό κόσμο, διήρκεσε περίπου 10 έτη και χαρακτηρίστηκε ως «η Μεγάλη Ύφεση». Σύμφωνα με τους αναλυτές προκλήθηκε μετά από το χρηματιστηριακό κραχ, που ξεκίνησε στις 24 Οκτωβρίου του 1929. Το τέρμα της κρίσης στις ΗΠΑ ταυτίστηκε με το έναυσμα της πολεμικής οικονομίας του Β' Παγκοσμίου Πολέμου γύρω στο 1939.

⁵ Μόνο στη Βρετανία και τις ΗΠΑ, που θεωρούνταν ως τα κράτη με την πλέον ανεπτυγμένη εμπορική δραστηριότητα και κατά συνέπεια, τις λιγότερες μιλιταριστικές αντιλήψεις, Martin van Creveld, Πόλεμος, σελ. 37.

⁶ Λίγο πριν το ξέσπασμα του Β' ΠΠ, η βρετανική υψηλή κοινωνία χαρακτήριζε τους Βρετανούς στρατιώτες ως «αξιολύπητα πλάσματα», Martin van Creveld – Πόλεμος (από την μάχη του Μάρνη έως το Ιράκ), εκδόσεις Γκοβόστη 2006, σελ. 38.

ιστορικών παραδειγμάτων, μία μικρή επιτυχία στην αποστολή και στα καθήκοντα (ιδιαίτερα στις Βρετανικές αποικίες) ενός Αξιωματικού, διαφημίζονταν με τρόπο έντονο και ήταν αρκετό, προκειμένου να φτάσει στο εσωτερικό της Βρετανικής κοινωνίας ως θρύλος, ένας θρύλος όπου προβάλλονταν σε κάθε γωνιά της Βρετανικής Αυτοκρατορίας.

4.2 Συνεχίζοντας την ιστορική περιγραφή πορείας και μετεξέλιξης των Βρετανικών Ενόπλων Δυνάμεων, θα επιχειρήσουμε να αναφερθούμε σε στοιχεία (Βρετανικής κουλτούρας) ιδιαίτερης σημασίας που ώθησαν την Βρετανία εν μέσω πολεμικών διενέξεων, να προβεί σε αλληπάλληλους μετασχηματισμούς των Ενόπλων της Δυνάμεων. Ωστόσο, κρίνεται σκόπιμο και αναγκαίο να αναλύσουμε με τρόπο συνοπτικό, την έννοια και σημασία της Βρετανικής κουλτούρας. Σε αυτό το σημείο θα πρέπει να υπενθυμίσω ότι, γενικότερα η κουλτούρα αποτελεί ένα σύστημα κοινών αξιών, πιστεύω, αρχών, παραδοχών, εννοιών – σημασιών, τα οποία και συνθέτουν ένα κοινό νοητικό πλαίσιο αναφοράς, ενώ παράλληλα προσδιορίζουν το πώς σκέφτονται και το πώς συμπεριφέρονται οι άνθρωποι, τι κάνουν, γιατί το κάνουν, με ποιο τρόπο το κάνουν, πότε το κάνουν κ.λπ. Βέβαια, θα πρέπει να επισημανθεί ότι, όλα τα παραπάνω (αξίες, αρχές, πιστεύω) εκφράζονται με κανόνες, οι οποίοι προσδιορίζουν ισχυρώς τις αποφάσεις και τις συμπεριφορές των ατόμων στην καθημερινή πρακτική⁷. Προβαίνοντας λοιπόν στην προαναφερθείσα ανάλυση, κρίνεται άκρως επιβεβλημένο να αναφερθώ στον τρόπο όπου προήλθε και σχηματίστηκε η εν λόγω έννοια. Αν και σαν τοιαύτη συναντήθηκε για πρώτη φορά στα Ρωμαϊκά χρόνια (με το ρήμα «colere» που σημαίνει καλλιεργώ), στην ουσία και προκειμένου η εν λόγω λέξη να μορφοποιηθεί στην παρούσα μορφή, έχει διαβεί από ποικίλα εννοιολογικά στάδια, προκαλώντας τεράστια σύγχυση σε μεγάλο αριθμό ερευνητών καθώς και ποικίλων σχολών σκέψης. Σύμφωνα με γνωστούς κοινωνιολόγους⁸ η κουλτούρα σχετίζεται άμεσα με την διαμόρφωση του πνεύματος, καθώς και με μία σειρά πολιτισμικών αξιών. Πιο συγκεκριμένα, περιλαμβάνονται στοιχεία, όπου κάποιος αισθάνεται, σκέφτεται και πράττει με τρόπο τέλει και ιδανικό. Στη περίπτωση της Μεγάλης Βρετανίας, η κουλτούρα αναφέρεται σε μία ελίτ ιδανικών και αξιών, όπου σχετίστηκε με διάφορες δραστηριότητες και ενέργειες, όπως της τέχνης, την κλασική μουσική, την υψηλή γαστρονομία και γενικότερα στοιχείων τα οποία συνδέθηκαν διά μέσου του πολιτισμού, αποκλειστικά με την Βρετανική αστική ζωή. Βέβαια, πρόκειται για μία αυτοκρατορία, όπου ο μεγάλος αριθμός κτήσεων και αποικιών που κατείχε, τα μεγάλα ναυτικά κατορθώματα (υπερπόντιων διαστάσεων), καθώς και οι επιτυχίες ελέγχου αυτών, δημιουργούσαν αυτεπάγγελτα αισθήματα ανωτερότητας και Βρετανικής «τελειότητας». Ωστόσο, θα πρέπει να επισημανθεί ότι, οι έννοιες του Βρετανικού πολιτισμού και της αντίστοιχης κουλτούρας, αντικατοπτρίζουν και τις δημιουργηθείσες κοινωνικές ανισότητες που προκλήθηκαν, καθώς και των ανάλογων κοινωνικών διαχωριστικών γραμμών που εμφανίστηκαν μεταξύ της αστικής τάξης και των υπολοίπων. Θα μπορούσαμε να υποστηρίξουμε ότι πρόκειται για μία διάκριση μεταξύ υψηλού και

⁷ Δημήτριος Μπουραντάς, Ηγεσία, ο Δρόμος της Διαρκούς Επιτυχίας, Εκδόσεις Κριτική, Αθήνα, 2005 σ. 119, 120

⁸ Ο κοινωνιολόγος Γκυ Ροσέ αναφέρει ότι ο όρος εμφανίζεται το 1871 και εκφράζει τη «διαμόρφωση του πνεύματος». Έκτοτε, επιχειρήθηκε ο ορισμός της, κυρίως από ανθρωπολόγους (Τέυλορ, Μαλινόφσκι, Σαπίρ κ.ά.), ενώ αρχικά ταυτίστηκε με τον όρο «πολιτισμός»

χαμηλού πολιτισμού, όπου αποτυπώνεται με τον πιο οφθαλμοφανή τρόπο, η έννοια μίας κοινωνικής σύγκρουσης μεταξύ των προνομιούχων αστικών κοινωνικών ομάδων της Βρετανίας και αυτών που περιλαμβάνονται στις διάφορες αποικιακές κτήσεις (πολιτισμένων και μη). Έτσι, διά μέσου αυτών των στοιχείων, τα οποία υποδεικνύουν μία σχετική ανωτερότητα, καθώς και κάποιας «θεωρητικά» ανθρώπινης τελειότητας, κτίστηκε ένα οργανωσιακό οικοδόμημα, το οποίο κατεύθυνε με αυστηρότητα και υπερβολική θα λέγαμε σήμερα πειθαρχία, ενέργειες και δράσεις του εν λόγω έθνους. Ενέργειες όπου σε καμία περίπτωση δεν θα έπρεπε να παρεκκλίνουν από τις εντολές του εκάστοτε Βασιλιά (ακόμη και αν αυτό στοίχιζε μεγάλο αριθμό από ανθρώπινες ζωές).

4.3 Κατόπιν προσδιορισμού της παραπάνω λεπτής και ταυτόχρονα πολύ σημαντικής και ιδιαίτερης έννοιας, θα πρέπει να θιχτεί και να επισημανθεί επιπλέον άλλο ένα στοιχείο (γεωγραφικής σημασίας), όπου σε συνδυασμό με αυτήν, έπαιξαν καθοριστικό ρόλο στην μεγιστοποίηση της ισχύος του εν λόγω έθνους. Πρόκειται για την ύψιστης σημασίας γεωστρατηγική της θέση, την οποία βοήθησε αρχικά (λειτουργώντας ως θαλάσσιο οχυρό) να αποκρούσει όλους τους αντιπάλους της, ενώ σε δεύτερο χρόνο την διευκόλυνε χρονικά στην προετοιμασία ενός δυναμικού στρατιωτικού μηχανισμού. Βέβαια, θα πρέπει να επισημανθεί ότι, τα προαναφερόμενα στοιχεία (συμπαγούς και μακρόπνοης ιστορικής διάρκειας) της Βρετανικής κουλτούρας, ενδυναμώθηκαν και παγιώθηκαν «χάριν» της εν λόγω θέσης. Έτσι, το Ηνωμένο Βασίλειο ως ένα «κατά κόρον» νησιωτικό έθνος, το οποίο περιστοιχίζεται από αυτό το συγκεκριμένο φυσικό και ακλόνητο θαλάσσιο οχυρό, καθώς και η θέληση – επιδίωξη «διακαώς» ελέγχου των υπερπόντιων αποικιών αυτής, ώθησε το λαό από πολύ νωρίς να αναπτύξει την τέχνη της ναυτοσύνης. Αποτέλεσμα ήταν η δημιουργία του ισχυρότερου όπλου της εποχής. Με άλλα λόγια, το πολεμικό ναυτικό του Ηνωμένου Βασιλείου, το οποίο από νωρίς (16^ο και 17^ο αιώνα) είχε κάνει αισθητή σε παγκόσμιο επίπεδο, την παρουσία του. Αρκεί να επισημάνω ότι, ήταν η πρώτη χώρα στον κόσμο η οποία το 1873 κατασκεύασε πολεμικό πλοίο (Devastation) το οποίο και χρησιμοποιούσε ως καύσιμη ύλη το κάρβουνο αντί για τα ιστία. Επίσης, αμέσως μετά (1906) η ίδια κατέλκυσε το πρώτο πολεμικό (Dreadnought) που έφερε αποκλειστικά πυροβόλα μεγάλου διαμετρήματος, ενώ την πρώτη δεκαετία του 20^{ου} πλέον αιώνα ανακάλυψαν και εφάρμοσαν (για καλύτερη σκόπευση) τα γωνιόμετρα και τηλέμετρα αντίστοιχα. Γεγονότα και δράσεις, τα οποία αποδεικνύουν σαφέστατα, πλην της Αγγλικής ναυτικής ανωτερότητας παγκοσμίως και την θέληση αυτών για την δημιουργία καινοτόμων ιδεών και συνεχών ανακαλύψεων (στοιχεία μίας αδάμαστης κουλτούρας η οποία έχει τις ρίζες της βαθιά στην ιστορία της χώρας), που της χαρίζουν επάξια χαρακτηριστικά ανωτερότητας, καθώς και τον τίτλο του νικητή. Κατόπιν τούτων και στην προσπάθειά μου να τονίσω την ιδιαιτερότητα και την ιστορική βαρύτητα που εκπέμπει η συγκεκριμένη κουλτούρα, καθώς και τις ιστορικές ρίζες κάτω από τις οποίες προέρχεται, επιβάλλετε ως ένα ευτελή δείγμα επιμονής και ψυχικής δύναμης αυτής, καθώς και ατέρμονης αγάπης για την Πατρίδα, να αναφερθώ σε ιδιαίτερα και συγκεκριμένα πολεμικά παράδειγμα επιφανών ανδρών, όπου διά μέσου αντίστοιχων ναυτικών επιχειρήσεων, δημιούργησαν μία πανίσχυρη Αυτοκρατορία. Πιο συγκεκριμένα μεταξύ του 1782 και 1798 τρεις ισχυρές ευρωπαϊκές χώρες (Γαλλία, Ισπανία και Ολλανδία), σήμερα θα τις ονομάζαμε υπερδυνάμεις, με σαφέστατα μεγαλύτερο στόλο, επιτέθηκαν συλλογικά και

συντονισμένα εναντίον της Αγγλίας. Οι ναυμαχίες οι οποίες έλαβαν χώρα ήταν τρομακτικής έντασης, όπου στοίχισαν έναν τεράστιο αριθμό ανθρώπινων απωλειών. Ωστόσο, η υψηλή Βρετανική στρατηγική, καθώς και η ανάλογη πειθαρχία, σε συνδυασμό με στοιχεία της ακατάπαυστης εμμονής για την επίτευξη της νίκης⁹, καθόρισαν το αποτέλεσμα, στέφοντας με νίκη τα όπλα της. Από την άλλη πλευρά, την ίδια σχεδόν περίοδο, ένας άλλος μεγάλος επιφανής στρατιωτικός ηγέτης ο Οράτιος Νέλσον (Άγγλος Ναύαρχος), μπόρεσε αφού καταναυμάχησε (πετυχαίνοντας τον απόλυτο αιφνιδιασμό του αντιπάλου) τον υπέρτερο γαλλικό στόλο στην Αίγυπτο, να θέσει τις βάσεις για μία καθολική Αγγλική κυριαρχία στην θάλασσα. Εν κατακλείδι, πρόκειται για μία σειρά εξαιρετών και αριστουργηματικών ιστορικών παραδειγμάτων στρατιωτικών επιτυχιών εκ μέρους των Άγγλων, όπου επιτεύχθηκε χάρις της Βρετανικής ναυτοσύνης, στρατηγικής σκέψης, του επιθετικού πνεύματος, καθώς και της στιβαρής διοίκησης - πειθαρχίας, στοιχείων βαθιά ριζωμένα στην κουλτούρα αυτών, τα οποία συναντούμε ακόμη και σήμερα¹⁰. Αποτέλεσμα ήταν η ανάδειξη του πολεμικού ναυτικού ως το κυριότερο όπλο διά μέσου του οποίου επιτυγχάνονταν οι εθνικοί αντικειμενικοί σκοποί της Βρετανίας.

4.4 Σε συνέχεια της αναφοράς μου στο Βρετανικό Πολεμικό Ναυτικό και συνδυάζοντας την εξέλιξη του συγκεκριμένου όπλου με αυτή της αρχικής ιστορικής τοποθέτησής μου (περί του πρώτου Βασιλικού Διατάγματος Ίδρυσης Βρετανικού Στρατού) (**Παρ. «B»**), κρίνεται σκόπιμο να επανέλθω, προβαίνοντας (εντός του ιδίου χρονικού πλαισίου 16^ο – 17^ο αιώνα), στην παράθεση συγκεκριμένων ιστορικών στοιχείων, όπου εμφανίζεται με τον πιο οφθαλμοφανή τρόπο, η απαρχή μίας σοβαρής προσπάθειας γέννησης συνολικά των ΒΕΔ. Αρχικά, ο μεγάλος αριθμός Βρετανικών αποίκων που διέθεταν, η άμεση ανάγκη ελέγχου αυτών, καθώς και οι εμφύλιες διαμάχες που μάστιζαν το συγκεκριμένο έθνος, οδήγησαν στην ανάγκη για δημιουργία ενός στρατιωτικού χερσαίου τμήματος, όπου όντας εξοικειωμένο με την θάλασσα, καθώς και προσεχτικά εξοπλισμένο - εκπαιδευμένο, να έχει την δυνατότητα αποβίβασης από τα πλοία και να μάχεται σε οποιοδήποτε εδαφικό τμήμα του ανατεθεί. Με άλλα λόγια θα πρέπει να είναι άρρηκτα συνδεδεμένο με το ισχυρότερο όπλο που διέθετε (Πολεμικό Ναυτικό). Πιο συγκεκριμένα, πρόκειται για την δημιουργία μίας επίλεκτης φρουράς, όπου ακόμη και σήμερα αποτελεί την κορωνίδα των ΒΕΔ και δεν είναι άλλοι από τους Βασιλικούς Πεζοναύτες (ΠΖΝ). Σε συνέχεια αυτών ακολούθησε η συγκρότηση και δημιουργία επίλεκτων τμημάτων, όπου με απαρχή τον Βασιλιά **Κάρολος Β'**, δημιουργήθηκε¹¹ μία στρατιωτική δύναμη της τάξεως των 5.000 ανδρών, γνωστή ως Φρουρά του Βασιλιά «King's Guards and Garrisons». Το συγκεκριμένο τμήμα διέθετε σύγχρονο (για την εποχή) εξοπλισμό, ενώ είχε εκπαιδευτεί με τρόπο άριστο και επίπονο. Ουσιαστικά η αποστολή του ήταν η δημιουργία ενός πρότυπου στρατιωτικού πυρήνα, πάνω στον οποίο θα στηρίζονταν όλο το Βρετανικό στρατιωτικό οικοδόμημα. Στην συνέχεια «ο ίδιος» συνστράτευσε και αναδιαμόρφωσε παλαιότερες «υπό διάλυση» Μείζον Μονάδες (King's

⁹ Στοιχεία της αδάμαστης Βρετανικής κουλτούρας

¹⁰ Julian S. Corbet, Some Principles of Maritime Strategy, London, Conway Maritime Press, 1972. Σειρά ιστορικών μελετών περί αντίληψης της ναυτικής στρατηγικής, επηρεασμένη αρκετά από τον Κλαούζεβιτς. Το συγκεκριμένο έργο τοποθετείται επί του θαλάσσιου ελέγχου, περί αποκλεισμού, συγκέντρωσης δυνάμεων και περιορισμένου πολέμου.

¹¹ Με το Βασιλικό Διάταγμα του 1645

Troop of Horse Guards, καθώς και το Σύνταγμα του πρώην Στρατιωτικού Διοικητή **Monck**. Το χαρακτηριστικό γνώρισμα του νέου πλέον στρατού (new model army) ήταν ότι, αποτελούνταν από προσωπικό που διέθεταν βαθιές πουριτανικές¹² θρησκευτικές πεποιθήσεις, ενώ ταυτόχρονα διατηρούσαν αποστάσεις από τα πολιτικά δρώμενα της χώρας. Έτσι, στις 17 Φεβρουαρίου 1645, εκδόθηκε Βασιλικό Διάταγμα συγκρότησης μόνιμου και επαγγελματικού στρατού, του οποίου Διοικητής ορίστηκε ο **Thomas Fairfax** (1612 – 1671). Πρόκειται για μία ηγετική προσωπικότητα, πάνω στην οποία θα γίνει ιδιαίτερη μνεία στα προσεχή κεφάλαια. Τέλος και μετατοπίζοντας το χρονικό περιθώριο στον 18^ο αιώνα, μία άλλη εξέχουσα στρατιωτική φυσιογνωμία θα προβεί σε ιδιαίτερα θετικές μεταρρυθμίσεις, όπου θα επαναφέρουν τον θεσμό του επαγγελματία οπλίτη, θα βελτιώσουν την τακτική κατάρτιση, επιτυγχάνοντας ένα (από κάθε άποψη) τέλειο πειθαρχικό σύνολο. Πρόκειται για τον **Ralf Abercromby**, μία σπουδαία προσωπικότητα, η οποία κατάφερε να αναδείξει τη Μεγάλη Βρετανία, ως τη δεσπόζουσα στρατιωτική δύναμη του συγκεκριμένου αιώνα

4.5 Σε συνέχεια ανάλυσης της δομής των ΒΕΔ και βασισμένο στις παραπάνω βασικές αρχές (εντός συγκεκριμένου χρονικού πλαισίου), θα προβούμε στην εξέταση ιστορικών γεγονότων που αποτέλεσαν επιπλέον σταθμό στην στρατιωτική αναγέννηση των ΒΕΔ. Πιο συγκεκριμένα, εντός 19^{ου} αιώνα και με την έναρξη του Α' Παγκόσμιου πολέμου, η τότε Βρετανική Στρατηγική, αντιμετωπίζοντας την αντίστοιχη Γερμανική «ως δίλημμα ασφάλειας» στράφηκε στην σχεδίαση απόκτησης ελέγχου συγκεκριμένων εξόδων προς την Βόρεια Θάλασσα, με σκοπό τον στρατηγικό ναυτικό αποκλεισμό των Γερμανών και την ολοκληρωτική καταστροφή αυτών. Ωστόσο, κατά την συγκεκριμένη περίοδο, αν και διέθετε έναν περιορισμένο δυναμικό χερσαίων στρατευμάτων, γεγονός που οφείλετε εν μέρει και σε τεχνοκρατικές - ιδεολογικές αγκυλώσεις¹³, οι δύο ένοπλοι κλάδοι (ναυτικό και στρατός) επιχειρούσαν χωριστά και κάτω από διαφορετική διοίκηση. Με άλλα λόγια δεν είχε προβλεφθεί κάποια κοινή εκπαίδευση, καθώς επίσης και ο ενιαίος τρόπος διοίκησης αυτών. Το συγκεκριμένο μειονέκτημα ουσιαστικά οφείλονταν (πλην των παραπάνω εμποδίων), κατά κάποιο τρόπο και στον δευτερεύοντα επικουρικό ρόλο του Βρετανικού στρατού. Έναν ρόλο ο οποίος αναλώνονταν στον αστυνομικό αποκλειστικά έλεγχο συγκεκριμένων κτήσεων. Πιο συγκεκριμένα και προς απόδειξη των προαναφερθέντων, για το χρονικό πλαίσιο που εξετάζουμε, οι Βρετανικές χερσαίες δυνάμεις εντοπίζονται να εμπλέκονται με τρόπο διακριτικό (αποστολή στρατιωτικών συμβούλων και ολιγομελή ομάδα στρατιωτών), προς ενίσχυση των Ρώσων ενάντια των Μπολσεβίκων¹⁴. Δηλαδή πρόκειται για αποστολές επιβολής της τάξης (ως δυνάμεων κατοχής) σε ηττημένες χώρες του Μεγάλου Πολέμου, καθώς και σε επιχειρήσεις του ιδίου επιπέδου στο Αφγανιστάν. Ωστόσο, θα πρέπει να επισημάνουμε ότι στην εν λόγω χώρα τα

¹² Πρόκειται για Άγγλους προτεστάντες του 16^{ου} και 17^{ου} αιώνα που προσπάθησαν να εξαγνίσουν την Εκκλησία της χώρας από τις ρωμαιοκαθολικές πρακτικές και πιστεύω, ενώ υποστήριζαν ότι, η εν λόγω εκκλησία θα έπρεπε να γίνει πιο προτεστάντική

¹³ Το 1895 ο Βρετανός Αρχηγός του Στρατού (Δούκας του Κέϊμπριτζ) υπέβαλλε την παραίτησή του αποδεχόμενος κατηγορίες περί εμποδίων για δεκαετίες οποιασδήποτε αλλαγής – μετεξέλιξης του στρατεύματος. S. Wilkinson, *The Brain of the Army*, Westminster, Constable, 1985

¹⁴ Στα πλαίσια μιας γενικότερης διασυμμαχικής επέμβασης στον τότε Ρωσικό εμφύλιο πόλεμο, η οποία αναπτύχθηκε στην Κριμαία το 1919.

πράγματα εξελίχθηκαν πολύ άσχημα, διότι οι πολεμικές επιχειρήσεις αφορούσαν ένα ιδιαίτερο τύπο ανορθόδοξου πολέμου εναντίων ανταρτών της περιοχής, με το κόστος σε ανθρώπινο δυναμικό, καθώς και στην υπόληψη της Αυτοκρατορίας, να είναι τεράστιο. Επίσης, τις ΒΕΔ με την ίδια ακριβώς αποστολή, τις συναντάμε και στη διεξαγωγή περιορισμένων επιχειρήσεων κατά την διάρκεια του Τουρκικού πολέμου ανεξαρτησίας¹⁵ (με σημαντικές απώλειες), καθώς και σε παρόμοιες επιχειρήσεις, ενάντια σε παραστρατιωτικές οργανώσεις, οι οποίες εκδήλωναν με τρόπο έντονο και βίαιο, αποσχιστικές τάσεις από την Αυτοκρατορία. Τέλος, ιδιαίτερη μνεία θα ήθελα να κάνω στις επιχειρήσεις των ΒΕΔ ενάντια στον IRA¹⁶, όπου, οι χερσαίες δυνάμεις μαζί με αντίστοιχες ασφάλειας (αστυνομικές), επιχειρούσαν εντός αστικού πεδίου εναντίων ένοπλων Ιρλανδών αντικαθεστωτικών. Πρόκειται για έναν ιδιαίτερο τύπο ανορθόδοξου πολέμου, ο οποίος διαθέτει υβριδικά στοιχεία και διεξάγονταν στο εσωτερικό των Βρετανικών πόλεων, με σκοπό την πρόκληση τεράστιων ανθρώπινων απωλειών (κυρίως Βρετανών πολιτικών και στρατιωτικών), καθώς και πρόκλησης ανυπολόγιστων «υλικών» καταστροφών. Η πορεία των γεγονότων και η εξέλιξη των επιχειρήσεων καταστολής αυτών, έδειξαν με τον πιο οφθαλμοφανή τρόπο την αδυναμία των Βρετανικών Ενόπλων Δυνάμεων (ακόμη και σε καθήκοντα ασφάλειας), να ελέγξουν και να περιορίσουν την εν λόγω οργάνωση. Απόδειξη αυτών αποτελεί και η αποδοχή από τους Βρετανούς, πολλών και ευτελών (για το στέμμα) όρων της Ιρλανδίας (τον Δεκέμβριο του 1948 η εν λόγω χώρα μετατράπηκε σε ανεξάρτητη δημοκρατία, αποχωρώντας από τη Βρετανική Κοινοπολιτεία). Βέβαια δεν θα πρέπει να λησμονήσουμε την χρονική περίοδο λίγο πριν την έναρξη του Β' Παγκοσμίου Πολέμου, ενός πολέμου διά μέσου του οποίου έπαιξε καθοριστικό ρόλο στην ολική μεταμόρφωση των Βρετανικών Ενόπλων Δυνάμεων, με αυτές να συμμετέχουν σε αποστολές επιβολής ειρήνης (1936) στην Παλαιστίνη, με απογοητευτικά αποτελέσματα προς όλες τις αντιμαχόμενες πλευρές.

4.6 Η έλευση του Β' Παγκόσμιου Πόλεμου. Αν και βρήκε την Μεγάλη Βρετανία στρατιωτικά απροετοίμαστη και σχεδόν ανίσχυρη μπροστά στην Γερμανική πολεμική μηχανή, ουσιαστικά η έλευση του Β' Παγκοσμίου Πολέμου συνετέλεσε με τον πιο οφθαλμοφανή τρόπο σε μία ριζική αναδόμηση – ανασύσταση των ενόπλων δυνάμεων αυτής. Αξιόλογο αποτελεί το γεγονός του χρονικού διαστήματος το οποίο μεσολάβησε για την ολοκλήρωση του παραπάνω έργου, καθώς και την γενική κινητοποίηση (προς αυτή την κατεύθυνση) της κρατικής μηχανής (προσωπικό έργο του Τσώρτσιλ). Στοιχείο το οποίο επιβεβαιώνει για άλλη μια φορά την ιδιαιτερότητα της Βρετανικής οργανωσιακής κουλτούρας, καθώς και της ιδιοσυγκρασίας του εν λόγω λαού στην κοινή προσπάθεια αντιμετώπισης του εχθρού¹⁷. Με την άνοδο του Χίτλερ στην ηγεσία της Γερμανίας, η

¹⁵ Ο Τουρκικός Πόλεμος Ανεξαρτησίας (19 Μαΐου 1919), διεξάχθηκε ανάμεσα σε δυνάμεις της Αντάντ και μελών του Τουρκικού Κινήματος.

¹⁶ IRA, Irish Republican Army, Ένοπλη Παραστρατιωτική Οργάνωση με έδρα την Ιρλανδία, με στόχο την πλήρη αναμαρτησία της εν λόγω χώρας. Ιδρύθηκε το 1919 προερχόμενος από μία παρόμοια οργάνωση «Ιρλανδοί Εθελοντές».

¹⁷ Η αντιμετώπιση των δυνάμεων του Άξονα και η συμμετοχή στον Β' ΠΠ, δεν είναι αποκλειστικά θέμα των Ενόπλων Δυνάμεων, αλλά συνολικά της Βρετανικής Κοινωνίας. Όταν οι πολίτες νιώθουν κατά αυτόν τον τρόπο την εμπλοκή της χώρας στον πόλεμο είναι ευκολότερη η διοίκηση και η αποτελεσματική καθοδήγηση του αμάχου πληθυσμού. Ουίνστον Τσώρτσιλ, Erik Larson, Οι Μέρες που Έγραψαν την Ιστορία.

αναθεωρητική πολιτική αυτής ξεπέρασε κάθε ανθρώπινο όριο. Ήδη η πολεμική προετοιμασία της, καθώς και οι επικείμενες (με φρενήρης ρυθμούς) ενέργειες¹⁸, σηματοδοτούσαν με τρόπο σαφή και βίαιο την επερχόμενη παγκόσμια πολεμική λαίλαπα. Στον αντίποδα αυτών οι Βρετανικές Ένοπλες Δυνάμεις υστερούσαν τόσο αριθμητικά, όσο και ποιοτικά. Πιο συγκεκριμένα και με μοναδική εξαίρεση το πολεμικό ναυτικό (κατά παράδοση όπλο ισχύος), οι υπόλοιποι κλάδοι (στρατός και αεροπορία¹⁹) υστερούσαν χαρακτηριστικά έναντι των Γερμανικών. Η Βρετανική Στρατιωτική Ηγεσία αναλώνονταν στην καθημερινή εκτέλεση των αστυνομικών τους καθηκόντων, την στιγμή όπου οι Γερμανοί ομόλογοι αυτών, ασχολούνταν πυρετωδώς με νέες πολεμικές καινοτομίες και τακτικές. Επιπρόσθετα, δεν απέδιδαν τα ανάλογα κονδύλια προς αναβάθμιση των εξοπλισμών και της εκπαίδευσης στρατιωτικού προσωπικού, ενώ στηριζόμενοι στο πολεμικό τους ναυτικό, εφάρμοζαν ένα σύστημα στρατολόγησης με κριτήρια εθελοντισμού²⁰. Συνέπεια αυτών ήταν η ελλιπής επάνδρωση του Βρετανικού Στρατού, καθώς και η ύπαρξη κενών σε κρίσιμες ειδικότητες. Υπό αυτές τις συνθήκες ή εν λόγω χώρα υποδέχθηκε την έναρξη της πιο βίαιης (στην ανθρώπινη ιστορία) παγκόσμιας διένεξης. Βέβαια, κρίνεται σκόπιμο να επαναληφθεί ότι, πρόκειται για μία χώρα – έθνος, όπου αποτελεί γεωγραφικά από μόνο του ένα φυσικό οχυρό. Ένα οχυρό όπου με δόρυ το Βρετανικό πολεμικό ναυτικό μπορούσε να τηρεί σε απόσταση ασφάλειας, κάθε επίδοξο εισβολέα. Από την άλλη πλευρά και διά μέσου μίας γεωγραφικής κομβικής θέσης, είχε την ικανότητα να προετοιμάζει με τρόπο κεκαλυμένο συγκεκριμένες στρατιωτικές δράσεις. Αυτός εκτιμώ ότι, ήταν και ο λόγος, όπου οι βρετανοί διέθεταν μία σιγουριά ασφάλειας, ενώ όπως ιστορικά αποδείχτηκε του προσέφερε ένα μικρό χρονικό πλεονέκτημα για την ορθή στρατιωτική προετοιμασία τους, έναντι στις γερμανικές πολεμικές δυνάμεις.

4.7 Θέματα Δομής και Οργάνωσης. Στις αρχές του Β' ΠΠ, ο Βρετανικός στρατός διατηρούσε έναν μικρό αριθμητικά στρατό, ο οποίος αποτελούνταν από επαγγελματίες οπλίτες, ενώ ο εξοπλισμός αυτών χαρακτηριζόταν λίαν επιεικώς ως ελλιπέστατος. Έτσι με την αποστολή στη Γαλλία του πρώτου στρατιωτικού τμήματος²¹, ξεκίνησε μία σειρά από ήττες, ενώ απώλεσε και ένα σημαντικό μέρος του εξοπλισμού του. Αποκορύφωμα αυτών αποτελεί η εκκένωση από την Δουνκέρκη²², όπου μεταξύ της 26^{ης} Μαΐου και 4^{ης} Ιουνίου πραγματοποιήθηκε η «αποχώρηση» (κατόπιν ισχυρής πίεσης από τον Γερμανικό Στρατό) του Βρετανικού Εκστρατευτικού Σώματος (ΒΕΣ), σχετικά με κάποια μικρή επιτυχία. Βέβαια οι αιτίες και οι λόγοι των αποτυχιών αυτών εστιάζονταν περισσότερο στις επί δεκαετίας (από 1930) σχεδόν λανθασμένων αποφάσεων της

¹⁸ Μη αναγνώριση στους περιοριστικούς όρους των εξοπλισμών, στρατιωτικές επιχειρήσεις προς ανακατάληψη γειτονικών περιοχών (Σάαρ, Ρηνανίας), ενώ παράλληλα επιδίδονταν στην σύναψη συμμαχιών με Ιταλία και Ιαπωνία.

¹⁹ Η Βρετανική αντικατασκοπεία εκτιμούσε ότι, η Γερμανική πολεμική αεροπορία (Λουτβάφε) ήταν πολύ ανώτερη από την αντίστοιχη Βασιλική (RAF), Eric Larson, Οι Μέρες που Έχτισαν Ιστορία, σελ. 33.

²⁰ Την ίδια περίοδο που η Γερμανία στηρίζονταν σε κάποια μορφή γενικής στρατολόγησης. Martin van Creveld, Πόλεμος, σελ. 17

²¹ Ο Βρετανός Πρωθυπουργός Neville Chamberlain, έστειλε για βοήθεια των Γάλλων ένα εκστρατευτικό σώμα υπό του Στρατηγού John Gort, αποτελούμενο από 4 Μεραρχίες Πεζικού και 50 τεθωρακισμένα οχήματα αναγνωρίσεως.

²² Πόλη στα βόρεια της Γαλλίας, όπου διαθέτει και λιμάνι, μέσω του οποίου την 4^η Ιουνίου 1940, το ΒΕΣ, απέφυγε μία ολοκληρωτική καταστροφή από τις Γερμανικές δυνάμεις οι οποίες το είχαν περικυκλώσει.

πολιτικής εξουσίας (επί θεμάτων εξοπλισμού του Βρετανικού Στρατού) όπως, θέματα ουσιαστικής δομής και οργάνωσης, τεχνοκρατικές και ιδεολογικές χρόνιες αγκυλώσεις περί ανασυγκρότησης και επανασύστασης αυτών, καθώς και η σκόπιμη αποφυγή αρκετών πολιτικών ανδρών του Βρετανικού κοινοβουλίου, να αντιληφθούν την επερχόμενη πολεμική άνοδο των Γερμανών. Έτσι, με την ανάληψη της εξουσίας από τον Τσώρτσιλ, κάποιες διορθωτικές²³ κινήσεις (μαζική στρατολόγηση, αύξηση παραγωγής εξοπλισμού κ.α), δεν στάθηκαν αρκετές προκειμένου να εξισορροπήσουν την κατάσταση, με αποτέλεσμα τις προαναφερόμενες ήττες. Προς τούτο, ο ίδιος ηγέτης προέβη σε αρκετές συμπληρωματικές μεταρρυθμίσεις, οι οποίες ουσιαστικά δημιούργησαν έναν στρατό αρκετά αποτελεσματικό. Την συγκεκριμένη περίοδο και κατόπιν αρκετών ριζικών παρεμβάσεων, ο Βρετανικός στρατός διακρίνονταν σε Τακτικό και τμημάτων Εθνοφυλακής, ενώ όσον αφορά την επιχειρησιακή αποστολή αυτών, διακρίνονταν σε μάχης και υποστήριξης (Διοικητικής Μέριμνας). Τα μαχόμενα τμήματα διακρίνονταν σε Πεζικού, Τεθωρακισμένων, Πυροβολικού, Ειδικών Δυνάμεων (special forces), Διαβιβάσεων, Μηχανικού, καθώς και εκκαθάρισης ναρκοπεδίων. Αντίθετα τα τμήματα υποστήριξης αποτελούσαν από μονάδες Εφοδιασμού, Μεταφορών, Υγειονομικού και λοιπών τεχνικών σωμάτων με αποστολές υποστήριξης. Ιδιαίτερη μνεία θα ήθελα να δώσω στο τμήμα των Ειδικών Δυνάμεων [Special Forces (UKSF²⁴)], όπου για τους βρετανούς αποτελούσε και εξακολουθεί να αποτελεί ένα κατεξοχήν επίλεκτο τμήμα με μεγάλη ιστορική παράδοση και άριστα εξοπλισμένο, διά του οποίου έχουν γραφτεί τεράστιες σελίδες επιτυχιών και δόξας. Από την άλλη πλευρά, οξύμωρο αποτελεί το γεγονός του συστήματος στρατιωτικής οργάνωσης, το οποίο και είχε υιοθετηθεί και αντιγραφεί από το ανάλογο στρατό της Γερμανίας. Πιο συγκεκριμένα, μετά την νίκη των Γερμανών επί της Γαλλίας (1870-71), πολλές ήταν οι χώρες οι οποίες αντέγραψαν και συνεχίζουν να εφαρμόζουν μέχρι τις μέρες μας, ένα επιτυχημένο μοντέλο επί του συστήματος οργάνωσης, όπως ακριβώς αυτό της Γερμανίας²⁵. Ομοίως στην περίπτωση της Βρετανίας και όσον αφορά το στρατιωτικό προσωπικό, αυτό διαιρούνταν σε τρία τμήματα. Το πρώτο αποτελούνταν από έναν πυρήνα επαγγελματιών Αξιωματικών και οπλιτών - Υπαξιωματικών (με συμβάσεις μακράς διάρκειας). Το δεύτερο τμήμα αφορούσε τους αντίστοιχους κληρωτούς (με θητεία έναν ή δύο χρόνια), ενώ το τρίτο και τελευταίο τμήμα ήταν αυτό των εφέδρων, το οποίο είχε περατώσει την θητεία του και ήταν σε ετοιμότητα προς επιστράτευση. Με βασική στρατιωτική μονάδα το Σύνταγμα (Regimental), οι Βρετανικές Ένοπλες Δυνάμεις επιδίωκαν (προς απόκτηση περισσότερης εμπειρίας) την μακροχρόνια παραμονή του γηγενούς προσωπικού σε συγκεκριμένα Συντάγματα. Βέβαια, η έδρα όλων των παραπάνω τμημάτων δεν περιοριζόνταν μόνο στο Ηνωμένο Βασίλειο, καθώς θα έπρεπε να ελέγχει και τις διάφορες αγγλικές κτήσεις. Προς τούτο, ήταν υποχρεωμένος να δημιουργεί και τις ανάλογες εκεί εγκαταστάσεις – φρουρές. Κατόπιν των παραπάνω, κρίνεται σκόπιμο να επισημάνω ότι, πολλά από τα προαναφερθέντα στοιχεία δημιουργήθηκαν και άλλα ήδη υπάρχων βελτιώθηκαν, χάρις της προσωπικής

²³ Σε κάποιες περιπτώσεις μάλιστα η βεβαιωμένη παραγωγή μέσω οδήγησε στη παράδοση ελαττωματικών μέσων, όπως πχ τα τεθωρακισμένα άρματα μάχης που παρήγαγαν οι Dunkirk και Vauxhall Motors, Αποστολόπουλος, 2017 (Simkin 1997)

²⁴ United Kingdom Special Forces, Ειδικές Δυνάμεις Ηνωμένου Βασιλείου.

²⁵ Martin van Creveld, Πόλεμος, σελ. 19

παρέμβασης του Τσώρτσιλ. Πιο συγκεκριμένα, εν μέσω δύσκολων πολεμικών ημερών, πολλά στρατιωτικά τμήματα (διαφόρων ειδικοτήτων), τα οποία ισχύουν και σήμερα στις Βρετανικές Ένοπλες Δυνάμεις, όπως θα δούμε και στο αντίστοιχο κεφάλαιο, εξοπλίστηκαν επανδρώθηκαν και εκπαιδεύτηκαν σε συνθήκες παγκόσμιου πολέμου, προκειμένου να ανταπεξέλθουν της αποστολής τους. Κατά την διάρκεια του πολέμου και κάτω από συνεχείς βομβαρδισμούς της πανίσχυρης (για την εποχή) Γερμανικής πολεμικής αεροπορίας «Λουτβάφε», ο Τσώρτσιλ μαζί με τους στρατιωτικούς διοικητές προετοίμαζαν με τρόπο διακριτικό και κεκαλυμμένο έναν αντίστοιχο στρατό, με σκοπό την ανάληψη επιθετικών και μόνο επιχειρήσεων προς τον αντίπαλο. Αξιοσημείωτο αποτελεί το γεγονός των κεκαλυμμένων βρετανικών ενεργειών που έλαβαν χώρα σε περιοχές προεπιλεγμένες εντός και εκτός του Ηνωμένου Βασιλείου, προκειμένου να ετοιμάσουν τον απαιτούμενο (αριθμητικά και ποιοτικά) στρατό.

4.8 Γεωπολιτική Αναδιαμόρφωση. Διά μέσου της ιστορικής πορείας και πριν προχωρήσουμε στις επόμενες παραγράφους, οι οποίες και αναφέρονται στους πρωταγωνιστές της μετεξέλιξης των Βρετανικών ΕΔ, κρίνεται σκόπιμο για λόγους ευνόητους (προτεραιότητα Βρετανικής Εξωτερικής Πολιτικής με απόρροια διαμόρφωσης Στρατιωτικής Στρατηγικής), να αναφερθούμε στον τίτλο «Αυτοκρατορία» της εν λόγω χώρας, καθώς και στις διακυμάνσεις τις οποίες και γνώρισε. Πρόκειται για μία αρκετά σημαντική πολιτιστική προέκταση μέσα στην οποία γεννήθηκε και αναπτύχθηκε μία ιδιαίτερη κουλτούρα (ανωτερότητας και βασιλικής μεγαλοπρέπειας, η οποία ξεχωρίζει με τρόπο έντονο ακόμη και σήμερα), της συγκεκριμένης χώρας. Αρχικά, μπορούμε να υποστηρίξουμε ότι, αποτελείτο από κτήσεις, αποικίες, προτεκτοράτα, εντολές²⁶ και διάφορα εδάφη τα οποία ήλεγχαν οι Βρετανοί πλήρως με κάθε μορφή εξουσίας. Βέβαια, όλα τα παραπάνω ήταν αποτέλεσμα υπερπόντιων κτήσεων και αποικιών από τον 16^ο αιώνα και μετά. Η συγκεκριμένη στρατηγική οπτική γωνία δημιουργίας αυτών, ήταν η ίδρυση εμπορικών σταθμών - περιοχών, μέσω των οποίων θα μπορούσαν να ελέγχουν τόσο τους πόρους ζωτικής σημασίας, όσο και των εμπορικών διεθνών θαλάσσιων και οδικών οδών²⁷. Απαραίτητο στοιχείο προς επίτευξη της παραπάνω Υψηλής Στρατηγικής, αποτέλεσε η δημιουργία μίας ισχυρής παγκοσμίως στρατιωτικής μηχανής. Μίας μηχανής η οποία θα αποτελούνταν ως εκ επί των πλείστων, από ισχυρό πολεμικό ναυτικό, καθώς και στρατιωτικών επιθετικών Μονάδων (κατά κόρον πεζοναύτες), οι οποίοι θα διέθεταν γνώση, δύναμη και την κατάλληλη κουλτούρα προκειμένου να επιτελέσουν την αποστολή τους. Ωστόσο, στην συγκεκριμένη περίπτωση υπήρχαν και άλλες ισχυρές δυνάμεις (Ισπανία, Γαλλία, Ολλανδία κ.α.), γεγονός το οποίο διά μέσου ανταγωνιστικών διακυμάνσεων, προκάλεσε (16^ο έως 18^ο αιώνα) αρκετές πολεμικές αντιπαραθέσεις. Βέβαια, καθ' όλη την διάρκεια αυτών η βρετανική ναυτοσύνη σε συνδυασμό με τον άριστο τρόπο οργάνωσης των Βρετανικών στρατιωτικών χερσαίων δυνάμεων, συνετέλεσαν με τρόπο καθοριστικό στην επίτευξη μίας σειράς στρατιωτικών επιτυχιών.

²⁶ Με τον συγκεκριμένο όρο (ΚτΕ), ορίζεται το νομικό καθεστώς, σύμφωνα με το οποίο χώρες – μέλη της ΚτΕ δύναται να αναλάβουν την διακυβέρνηση των πρώην Γερμανικών και Οθωμανικών αποικιών μετά τη λήξη του Α' Παγκοσμίου Πολέμου.

²⁷ Corbet, Some Principles of Maritime Strategy, σελ. 90. Κεντρικό θέμα του συγγραφέα ήταν περί θαλάσσιου ελέγχου, ο κάτοχος του οποίου δύναται να εξασφαλίζει τις θαλάσσιες επικοινωνίες είτε για εμπορικούς, είτε για στρατιωτικούς λόγους.

Αποτέλεσμα αυτών ήταν για συγκεκριμένη ευρεία χρονική περίοδο, την ανάδειξη αυτής ως την μεγαλύτερη παγκόσμια δύναμη²⁸. Μίας Αυτοκρατορίας της οποίας για έναν αιώνα περίπου γνώρισε την αδιαμφισβήτητη παγκόσμια κυριαρχία, με έναν «αήττητο» στρατό. Βέβαια, στο τέλος του 19^{ου} αιώνα, η ανάπτυξη της Γερμανίας και των ΗΠΑ, περιόρισε την οικονομική κυριαρχία του Ηνωμένου Βασιλείου, ενώ ταυτόχρονα αποτέλεσε και την απαρχή της σταδιακής απώλειας αποικιών. Εν κατακλείδι, κρίνεται σκόπιμο να τονίσω ότι, η Βρετανική Υψηλή Στρατηγική και ο αποικιακός χαρακτήρας αυτής, έπαιξε σπουδαίο ρόλο στην διαμόρφωση της δομής και οργάνωσης των εν λόγω ενόπλων δυνάμεων, ενώ παράλληλα διετέλεσε έναν διαχρονικό καθοδηγητή για το μέλλον αυτών. Δυνάμεων των οποίων διά μέσω παρεμβάσεων συγκεκριμένων πολιτικών και στρατιωτικών ηγετών, έφθασε στην κορυφή της παγκόσμιας στρατιωτικής κατάταξης.

4.9 Μεγάλοι Ηγέτες – Τεράστιοι Αναμορφωτές. Δεν θα μπορούσε ποτέ να πραγματοποιηθεί μία τόσο μεγάλη επιτυχημένη πορεία των Βρετανικών Ενόπλων Δυνάμεων, εάν δεν υπήρχαν συγκεκριμένοι πολιτικοί και στρατιωτικοί ηγέτες της χώρας αυτής, οι οποίοι εν μέσω δύσκολων και εύθραυστων πολεμικών χρονικών περιόδων, μπόρεσαν εμψυχώνοντας τον λαό, να επιτύχουν το ακατόρθωτο. Ηγέτες οι οποίοι με μοναδικό όπλο την υπερβολική αγάπη που έτρεφαν για την πατρίδα τους, διέθεσαν «ως υπηρέτες» τον εαυτό τους και κατέβαλλαν κάθε δυνατή προσπάθεια προκειμένου να σώσουν το έθνος τους από μία βέβαιη καταστροφή. Μία καταστροφή η οποία με τρόπο άκρως προσεκτικό και κεκαλυμμένο, προετοίμαζε από πολλά χρόνια πριν η άριστα στρατιωτικά εξοπλισμένη Γερμανία του Χίτλερ.

4.9.1. Πρώτος αποκλειστικά για τον 19^ο αιώνα, ο Βρετανός πολιτικός και στρατιωτικός ηγέτης **Ουίνστον Τσώρτσιλ**²⁹ (Παρ. «Γ»), ο οποίος με την ανάληψη των Πρωθυπουργικών καθηκόντων του, φρόντισε να ιδρύσει το «Υπουργείο Άμυνας» αναλαμβάνοντας ο ίδιος όλες τις υπεραυξημένες αρμοδιότητες αυτού. Κρίνεται σκόπιμο στο σημείο αυτό να τονισθεί ότι, η συγκεκριμένη ηγετική φυσιογνωμία είχε ιδιαίτερες στρατιωτικές γνώσεις περί πολέμου³⁰, ενώ γνώριζε πολύ καλά την κατάσταση των Βρετανικών ΕΔ. Ο λόγος για τον οποίο δημιούργησε το παραπάνω υπουργείο ήταν για τον πληρέστερο έλεγχο τόσο των αρχηγών του επιτελείου, όσο και των επικείμενων στρατιωτικών επιχειρήσεων. Επίσης, με γνώμονα την καλύτερη αντίληψη των στρατιωτικών επιχειρήσεων, όρισε στρατιωτικό σύνδεσμο³¹ μεταξύ πολιτικού και

²⁸ Το 1922 η Βρετανική Αυτοκρατορία διοικούσε το ένα τέταρτο του παγκόσμιου πληθυσμού, ενώ κατείχε 33.670.000 τετραγωνικά χιλιόμετρα εδάφους.

²⁹ Ο Σερ **Ουίνστον Λέοναρντ Σπένσερ-Τσώρτσιλ** (*Sir Winston Leonard Spencer-Churchill*) 1874-1965, ήταν Βρετανός πολιτικός, στρατιωτικός, δημοσιογράφος και συγγραφέας, πρωθυπουργός της χώρας του, κατά τις περιόδους 1940-45 και 1951-55. Ηγέτης της Μεγάλης Βρετανίας από την άνοιξη του 1940 έως το τέλος του Β' Παγκοσμίου πολέμου το 1945, ήταν ένας από τους αρχιτέκτονες της συμμαχικής νίκης γι' αυτό και ονομάστηκε «Πατέρας της νίκης», καθώς συνέβαλε καθοριστικά στη διαμόρφωση του καθεστώτος των διεθνών συσχετισμών κατά την μεταπολεμική περίοδο.

³⁰ Επιτέλεσε ως υψηλόβαθμος Αξιωματικός του Βρετανικού Ναυτικού (Πρώτος Λόρδος του Ναυαρχείου), με πολεμική εμπειρία από τον Μεγάλο πόλεμο.

³¹ Hastings Ismay 1887 – 1965, προσωπικός σύμβουλος του Ουίνστον Τσώρτσιλ σε στρατιωτικά θέματα. Ήταν Στρατηγός του Βρετανικού στρατού στην Ινδία, ενώ κατείχε και γνώσεις διπλωματίας. Με το πέρας του Β' ΠΠ, ανέλαβε τα καθήκοντα του Γενικού Γραμματέα του NATO (1952-1957)

στρατιωτικού προσωπικού. Κατά την διάρκεια του Β' ΠΠ, πίστευε ότι θα έπρεπε με κάθε τρόπο η Μεγάλη Βρετανία να δημιουργήσει τις κατάλληλες ένοπλες δυνάμεις, ώστε να αναλάβει την πρωτοβουλία των στρατιωτικών επιχειρήσεων, μεταφέροντας τον πόλεμο εντός της Γερμανίας³². Προς τούτο, από την πρώτη κιόλας στιγμή και γνωρίζοντας για την παντοδυναμία του Βρετανικού πολεμικού ναυτικού, βασικό του μέλημα ήταν η αναδιοργάνωση και ενδυνάμωση των υπόλοιπων στρατιωτικών κλάδων, με πρώτη (το μακρύ δόρυ) την αναδιαμόρφωση της Βασιλικής Αεροπορίας³³. Έτσι, εξασφάλισε με διπλωματικούς τρόπους από τις ΗΠΑ τους απαραίτητους οικονομικούς πόρους³⁴, προκειμένου να αυξήσει την παραγωγική δυναμική των αεροσκαφών, ενώ παράλληλα επιδίωξε (με τρόπο ρεαλιστικό) την βελτίωση εκπαίδευσης των πιλότων. Επίσης, ένα επιπλέον ιδιαίτερο δείγμα της φλόγας και του πάθους που τον διέκρινε, ήταν η θέλησή του να συμμετέχει με τρόπο ενεργό και σε τακτικά χρονικά διαστήματα, στον Στρατηγικό σχεδιασμό αεροπορικών επιδρομών στη Γερμανία³⁵. Γνώριζε ως ένας διορατικός και άξιος «Στρατηγιστής» ότι, η «αχίλλειος πτέρνα» του αντίπαλου ήταν η βιομηχανική βαριά υποδομή του, με αποτέλεσμα να παροτρύνει και ενθαρρύνει τους Αξιωματικούς του, για την επίτευξη Στρατηγικών πληγμάτων σε βάθος εντός της Γερμανικής επικράτειας. Από την άλλη πλευρά, μελετώντας μαζί με τους στρατιωτικούς διοικητές τον νέο τρόπο «Κεραυνοβόλου»³⁶ πολέμου των Γερμανών, καθόρισε συγκεκριμένους Στρατηγικούς παραμέτρους, οι οποίοι απέβλεπαν στην τροποποίηση της βιομηχανικής παραγωγής, προς βελτίωση του ρυθμού εξαγωγής τόσο μηχανοκινήτων οπλικών συστημάτων, όσο και βελτιωμένων συστημάτων πυρός. Επιπρόσθετα, με σκοπό την αύξηση του έμφυλου δυναμικού, προέβη στην τροποποίηση του καθεστώσ στρατεύσης, πετυχαίνοντας σε πολύ μικρό χρονικό διάστημα την έγκριση ενός μοντέλου ευρύτερης και ταχύτατης επιστράτευσης ανδρών και γυναικών³⁷, ενώ εισήγαγε τον θεσμό της διακλαδικότητας στο Βρετανικό Στρατό³⁸. Πρώτος από όλους καθιέρωσε την συνεργασία του Βασιλικού Πολεμικού Ναυτικού με την αντίστοιχη της αεροπορίας. Μία πράξη όπου μπορεί κανείς να διακρίνει την διορατικότητά και την στρατηγική ικανότητα που διέθετε. Απόρροια αυτών ήταν η δημιουργία της σημερινής Βασιλικής Πολεμικής Αεροπορίας, ενός όπλου με

³² Wheeler – Bennett, *Action this Day*, σελ. 198

³³ Ο Τσώρτσιλ γνώριζε ότι, η καρδιά όλου του προβλήματος ήταν η αεράμυνα της χώρας αυτής. Eric Larson, *Οι Μέρες που Έχτισαν Ιστορία*, σελ. 70.

³⁴ Eric Larson, *Οι Μέρες που Έχτισαν την Ιστορία*, (Κεφ. 3)

³⁵ Μέσα σε δύο ημέρες από την ανάληψη της Πρωθυπουργίας του, πραγματοποιήθηκαν τριάντα επτά αεροπορικοί βομβαρδισμοί της RAF, στην πόλη Μίνχεν – Γκλάντμπαχ (σε δομές βιομηχανικής βαριάς παραγωγής) στο Ρουρ της Γερμανίας.

³⁶ Ο όρος «κεραυνοβόλος πόλεμος» (από το γερμανικό Μπλίτσκριγκ (*Blitzkrieg*), «πόλεμος-αστραπή») αναφέρεται σε πολεμική τακτική, την οποία επινόησε και εφάρμοσε ο Γερμανός στρατηγός Χάιντς Γκουντέριαν κατά τη διάρκεια του Β' ΠΠ. Επονομάστηκε έτσι επειδή περιλάμβανε αιφνιδιαστικές επιθέσεις, ταχύτατες προωθήσεις δυνάμεων στην εχθρική περιοχή με συντονισμένη ισχυρή υποστήριξη από αεροπορικές δυνάμεις, που κτυπούσαν και αιφνidiaζαν τον εχθρό όπως ακριβώς θα έκανε ένας κεραυνός.

³⁷ Τον Δεκέμβριο του 1941, το Κοινοβούλιο ψήφισε έναν νόμο για να διευρύνει ακόμη περισσότερο το πεδίο της στρατολόγησης, καθιστώντας όλες τις άγαμες γυναίκες και όλες τις άτεκνες χήρες ηλικίας μεταξύ 20 και 30, ενώ άνδρες μεγαλύτερης ηλικίας υποχρεώθηκαν τώρα να κάνουν κάποια μορφή Εθνικής Υπηρεσίας έως την ηλικία των 60 ετών.

³⁸ Με εμπειρία από το 1911, όπου είχε μετακινηθεί στο Επιτελείο του Ναυτικού, συντελώντας καθοριστικά στον εκμοντερνισμό του βρετανικού στόλου, καθώς στα νέα πολεμικά που παραγγέλλει επιμένει πως ο κινητήρας οφείλει να δουλεύει με πετρέλαιο. Ο ίδιος υποστήριξε από την πρώτη στιγμή την εισαγωγή των αεροσκαφών στην υπηρεσία του πολέμου και ίδρυσε την Πολεμική Αεροπορία του Βασιλικού Ναυτικού.

πολλαπλασιαστικές δυναμικές ισχύος. Ένα άλλο στοιχείο το οποίο και βελτίωσε αισθητά, αλλάζοντας κάθε ισχύουσα παραδοσιακή αγκύλωση, ήταν της ανάληψης πρωτοβουλιών (ιδιαίτερα από τα μικρότερα σε βαθμό στελέχη). Η έλευση του Ουίνστον Τσώρτσιλ στην κορυφή της πολιτικής ηγεσίας της Βρετανίας έφερε σημαντικές μεταβολές στην Διοίκηση και την Ηγεσία του στρατού. Με όπλο την επιβράβευση, δεν δίσταζε να τιμά ενέργειες (απόρροια πρωτοβουλίας) μικρών ηγητόρων στο πεδίο της μάχης, ενώ παράλληλα φρόντιζε οι παραπάνω πράξεις να γίνονται γνωστές παγκοσμίως. Βασική του επιδίωξη ήταν η προσαρμογή των στρατηγικών αποφάσεων με βάση την κοινή λογική σε συνδυασμό με την εμπειρία στον πόλεμο. Προς τούτο και έδινε μεγάλη σημασία στην άποψη των στρατηγών και ειδικότερα των μάχιμων στρατιωτικών, ενώ παράλληλα δεν δίσταζε να συγκρουσθεί με αυτούς. Κατά τον επιτελικό σχεδιασμό απαιτούσε την πλήρη τεκμηρίωση των προτεινόμενων ενεργειών, μεθόδου της οποίας διοχέτευσε και σε όλα τα υφιστάμενα κλιμάκια. Πιο συγκεκριμένα, κάθε στρατιωτικός ηγέτης θα έπρεπε να έχει ολοκληρωμένες γνώσεις «περί πολέμου», προκειμένου να πείσει τον προϊστάμενό του, ενώ εκείνος με την σειρά του, είχε υποχρέωση να ζητήσει τα επιχειρήματα του υφιστάμενου διοικητή για τις επιλογές του. Ουσιαστικά και σε συνεργασία με την στρατιωτική ιεραρχία, δημιούργησε έναν νέο και αποτελεσματικό επιτελικό τρόπο σκέψης, ο οποίος και χρησιμοποιείτε ακόμη και σήμερα. Συνολικά θα μπορούσαμε να ισχυρισθούμε ότι, ο συγκεκριμένος ηγέτης αποτέλεσε τον στρατηγικό αναμορφωτή του στρατεύματος. Έχοντας εντοπίσει το πραγματικό πρόβλημα της κατάστασης και προκειμένου να μπορέσει να ανταπεξέλθει με νικηφόρο τρόπο, χάραξε μία στρατιωτική στρατηγική άμεσης μεταφοράς του πολέμου εντός της Γερμανίας, ενώ προετοίμαζε με τρόπο μεθοδικό (και κεκαλυμμένο) ένα πολυπληθή και αξιόμαχο άριστα εξοπλισμένο στρατό. Έναν στρατό, όπου μπόρεσε να υφαρπάξει την πρωτοβουλία των κινήσεων, από τον αντίστοιχο Γερμανικό, μεταφέροντας τον πόλεμο εντός της χώρας τους.

4.9.2. Αρωγός της παραπάνω στρατηγικής προσέγγισης και διαμορφωτής των Βρετανικών Ένοπλων Δυνάμεων, υπήρξε επίσης και μία άλλη ηγετική μορφή της Αγγλίας, η οποία με την στρατιωτική ικανότητα που διέθετε, κατόρθωσε να την κάνει πράξη σε επιχειρησιακό και τακτικό επίπεδο. Ο Στρατηγός **Μπέρναρντ Λο Μοντγκόμερι**³⁹ (Παρ. «Δ»), ήταν αυτός ο οποίος ουσιαστικά έθεσε τις βάσεις για την διεξαγωγή συνδεδιασμένων (από όλους τους κλάδους) επιχειρήσεων, ενώ διαμόρφωσε τις ένοπλες δυνάμεις της Βρετανίας, δίνοντας σε αυτές έναν επιθετικό χαρακτήρα. Ιδιαίτερη βαρύτητα έδωσε στους μηχανοκίνητους σχηματισμούς, καθώς και στις νέες τακτικές που εφάρμοσε, όπου σε συνδυασμό με το Βρετανικό πυροβολικό και την Βασιλική Πολεμική Αεροπορία, κατάφερε να ανακόψει την προέλαση του Ρόμελ στην βόρεια Αφρική. Κρίνεται σκόπιμο στο συγκεκριμένο σημείο να επισημάνω ότι, για την επίτευξη της παραπάνω νίκης⁴⁰,

³⁹ Ο Μπέρναρντ Λο Μοντγκόμερι (1887-1976) ήταν Άγγλος στρατάρχης διοικητής των Βρετανικών δυνάμεων στο Β' ΠΠ, καθώς και ο νικητής στη μάχη του Ελ Αλαμείν.

⁴⁰ Σύμφωνα με τον Ουίνστον Τσώρτσιλ, «Πριν από τον Αλαμείν, δεν είχαμε νίκες. Μετά τον Αλαμείν, δεν είχαμε ήττες». Ουσιαστικά το θεωρούσε ως σημείο καμπής για την έκβαση του Β' Παγκοσμίου Πολέμου Η μάχη έλαβε χώρα στη περιοχή της Βόρειας Αφρικής από τις 13 Οκτωβρίου 1942. Ο Βρετανικός στρατός, που μέχρι τότε είχε υποστεί συνεχείς και επώδυνες ήττες, είχε επικεφαλής τον Μπέρναρντ Μοντγκόμερι. Οι Γερμανικές δυνάμεις ήταν υπό την ηγεσία του Στρατηγού Ρόμελ ο οποίος αναγνωρίστηκε ως ο καλύτερος στρατιώτης και ηγέτης του πολέμου. Στην μάχη αυτή ο Ρόμελ ηττήθηκε για πρώτη φορά..

καθοριστικό ρόλο έπαιξε το σχέδιο επιμελητείας και μέριμνας που εφαρμόζε ο συγκεκριμένος στρατιωτικός ηγέτης, (σχεδιασμός ο οποίος έχει υιοθετηθεί και από τις σύγχρονες στρατιωτικές δυνάμεις της χώρας), προκειμένου τόσο οι μηχανοκίνητοι σχηματισμοί, όσο και το προσωπικό που το υπηρετεί, να μην στερηθούν τα εφόδια που ήταν απαραίτητα για την συνέχιση των επιχειρήσεων. Επίσης, εισήγαγε (με τρόπο καινοτόμο) στις Βρετανικές ΕΔ, την τακτική χρησιμοποίηση των αερομεταφερόμενων και αεροκίνητων (μεταφορά στρατευμάτων με αλεξίπτωτα και ελικόπτερα αντίστοιχα) επιχειρήσεων, δίνοντας την δυνατότητα προσβολής του εχθρού στο βάθος της διάταξης του. Μία τακτική σκέψη η οποία σε συνδυασμό με τις ανορθόδοξες (γηνγενής) ομάδες⁴¹, δημιούργησαν τρομερά προβλήματα στην Γερμανική πολεμική μηχανή. Προς τούτο, κατάφερε να εισαγάγει επιπλέον στοιχεία διεξαγωγής ειδικών και κεκαλυμμένων επιχειρήσεων, οι οποίες θα προετοιμάζαν το θέατρο επιχειρήσεων προς υποδοχή των μηχανοκίνητων (Μ/Κ) σχηματισμών. Από την άλλη πλευρά, μία βασική και πολύ σημαντική καινοτομία η οποία οφείλεται στον ίδιο ηγέτη και αφορά την βελτίωση της επιτελικής σχεδίασης, είναι η κυκλική περιστροφή των στελεχών από θέσεις της εμπόλεμης ζώνης, σε αυτές του επιτελείου. Θεωρούσε ότι, η εμπειρία των μαχών συμβάλλει καταλυτικά στην επιτυχημένη επιτελική σχεδίαση, ενώ τα στελέχη που υπηρετούσαν μακριά από την πρώτη γραμμή, δεν διέθεταν την απαιτούμενη αίσθηση του κινδύνου που βίωναν όσοι συμμετείχαν στις μάχες. Αυτή ήταν και η βασικότερη καινοτομία του, καθώς μέχρι τα πρώτα στάδια του πολέμου εντοπιζόνταν ένα τεράστιο χάσμα μεταξύ του τρόπου σκέψης των επιτελών στα μετ' όπισθεν, σε σχέση με την αντίστοιχη των διοικητών στην πρώτη γραμμή. Τέλος, θα μπορούσαμε να ισχυρισθούμε ότι, οι καινοτομίες στην τακτική περί πολέμου του συγκεκριμένου στρατιωτικού ηγέτη, συνδυάστηκαν με το προσωπικό ενδιαφέρον του ιδίου για ρεαλιστική εκπαίδευση, καλή ψυχική - σωματική υγεία του οπλίτη, καθώς και για την ποσοτική και ηθική επάρκεια όλων των απαιτούμενων αγαθών. Ουσιαστικά με τις πράξεις και το ήθος του, επέφερε έναν τεράστιο μετασχηματισμό στις Βρετανικές Ένοπλες Δυνάμεις, απόρροιας των οποίων συναντάμε ακόμη και σήμερα.

4.9.3 Αν και χρονικά ο τρόπος αναφοράς και αποτύπωσης των μεγάλων ηγετών που επέλεξα αποτελεί σχετικά σχήμα οξύμωρο, παρά ταύτα προτίμησα να το διατηρήσω προκειμένου υποστηρίζοντας τον δεύτερο υπότιτλο του παρόντος κεφαλαίου «Μεγάλοι Αναμορφωτές», να προβώ κάνοντας ιδιαίτερη μνεία στον κυριότερο και πιο σημαντικό (κατά προσωπική μου εκτίμηση) «Αναμορφωτή» βρετανό στρατιωτικό ηγέτη, του οποίου το έργο υπήρξε πολύτιμο με απόρροιες και οφέλη οφθαλμοφανέστατα, ακόμη και σήμερα. Ο **Thomas Fairfax** (1612 – 1672) ο οποίος φοίτησε στο Πανεπιστήμιο της Οξφόρδης και από το 1629 έως το 1631 πολέμησε με τους Ολλανδούς εναντίον των Ισπανών. Επίσης, η πολεμική του εμπειρία συμπληρώνεται στους πολέμους εναντίον Σκωτσέζων, όπου διακρίνεται για την στρατηγική του ικανότητα, ενώ δεν έλλειψαν και μία σειρά από πολλαπλά σωματικά τραύματα. Το πολύτιμο έργο του ξεκινά με την έναρξη των εμφύλιων πολέμων, που προέβη στην ένωση των διαφόρων πολιτοφυλακών και στην

⁴¹ Την εφαρμογή της οποίας συναντάμε και στην μάχη των Φόκλαντς, με τους Βρετανούς αλεξιπτωτιστές, τους πεζοναύτες και γηνγενή τμήματα να ενεργούν ταυτόχρονα, «The Official History of the Falklands Campaign»

δημιουργία ενός μόνιμου επαγγελματικού στρατού, του οποίου διέθετε ικανότητες εάν απαιτούνταν, να πολεμήσει αρκετά χιλιόμετρα μακριά από το σπίτι του. Δημιούργησε μία συγκεκριμένη ιεραρχική δομή που αποτελούνταν από πεζικό και ιπικό, ενώ βελτίωσε την βλητική ικανότητα των πυροβόλων. Πιο συγκεκριμένα, συγκρότησε 11 Συντάγματα Ιππικού των 600 ανδρών το καθένα και 12 Συνταγμάτων Πεζικού από 1200 άνδρες, ενώ η επιλογή σε αυτά γίνονταν με αυστηρά κριτήρια⁴². Ως καταλυτικός αναμορφωτής και εμπνευστής ενός τεράστιου θα λέγαμε στρατιωτικού οικοδομήματος, το Νοέμβριο του 1640 ορίστηκε Διοικητής του νέου Βρετανικού Στρατού. Έχοντας ήδη σε ηλικία 32 ετών τον τίτλο του Διοικητή του στρατεύματος, έθεσε σαν αυτοσκοπό και όνειρο ζωής την εκ θεμελίων συνεχή αναμόρφωση και διατήρηση αυτού. Μέσα σε μία περίοδο εμφύλιας διαμάχης και αλλεπάλληλων καταστροφών (1642 – 1645), όπου από κάθε Άγγλο χαρακτηρίζεται ως καταστροφική, μπόρεσε και ένωσε, εκπαίδευσε και σφυρηλάτησε αξίες – ικανότητες ενός στρατού του οποίου προέρχονταν από διαλυμένα και ηττημένα (από προηγούμενες μάχες) στρατιωτικά τμήματα. Επίσης, αν και απέφευγε την ανάμιξή του στα πολιτικά δρόμενα, κατάφερε να δομήσει το νέο στρατό με Δημοκρατικά ιδεώδη προκειμένου να ενώσει κάθε πτυχή αντίθετη του έθνους, ενώ παράλληλα, όντας άκρα πειθαρχικός και δίκαιος, είχε χαρακτηριστεί και ως αδίστακτος. Πιο συγκεκριμένα, οι επαναλαμβανόμενες εκκαθαρίσεις και οι αναδιοργανώσεις ενδυνάμωναν το στράτευμα, ενώ παράλληλα έθεταν αυτό σε μία δίκαιη βάση ολοκληρωτικής κάθετης διοίκησης. Η πρώτη μεγάλη νίκη, καθώς και η πολυεπίπεδη εμπειρία και ικανότητα που διέθετε, φάνηκε τον Ιούνιο του 1645 στη μάχη του Naseby/Northampton shire, όπου έχοντας ήδη τελειοποιήσει το νέο πρότυπο του Βρετανικού στρατού, οδήγησε 12.000 άνδρες μαζί με τον Υποστράτηγο **Oliver Crowell** σε μία λαμπρή νίκη. Αν και ο Βασιλικός αντίπαλός (Κάρολος Α΄) ήταν υπερπληθέστερος και πιο καλά εξοπλισμένος, ο στρατός του **Fairfax** (κοινοβουλευτικοί) είχε την κατάλληλη σύνθεση και διάταξη προκειμένου να επιφέρει στους βασιλικούς μία ολοκληρωτική και συντριπτική ήττα. Οι συνεχείς εναλλαγές του πεζικού με του Ιππικού, η κατάλληλη υποστήριξη με πυρά του Πυροβολικού, καθώς και των εφεδρειών, χάρισαν την νίκη στον μεγάλο «Αναμορφωτή». Σε συνέχεια αυτών και κατόπιν μίας αρκετά επιτυχημένης σειράς πολέμων υπό την Διοίκηση του ιδίου, η επικράτηση των κοινοβουλευτικών και η επάνοδος του Βασιλιά Καρόλου Β΄ έγινε πραγματικότητα. Υπό τις οδηγίες του εν λόγω στρατιωτικού ηγέτη, καθώς και την υποστήριξη του νεοσύστατου πλέον Βασιλιά, επιλέχθηκαν και εκπαιδεύτηκαν με κατάλληλο τρόπο έμπειρα στελέχη, ενώ εκ των υστέρων κατανεμήθηκαν σε αποικίες της Πορτογαλίας και Ινδίας αντίστοιχα. Η επιλογή και το όραμα του **Fairfax** δεν ήταν τυχαία, ενώ τα στρατιωτικά τμήματα που προεστάλησαν στις εν λόγω αποικίες είχαν συγκεκριμένες αποστολές φύλαξης και ελέγχου ζωτικών σημείων για το Ηνωμένο Βασίλειο. Στη δεκαετία του 1650, ο εν λόγω στρατός για πρώτη φορά υπηρέτησε με επιτυχία σε φρουρές της Σκωτίας, και της Ιρλανδίας. Συμπερασματικά το έργο και η προσφορά του θα μπορούσε να εστιασθεί, τόσο στην ένωση υπό μία αυστηρή πειθαρχημένη και συμπαγή Διοίκηση, όλων των ανεξάρτητων και διάφορων στρατιωτικών τμημάτων (από όλες τις κομητείες), όσο και στην επιβολή ομοιόμορφης και συνδυαστικής (από διάφορα τμήματα του στρατού) ρεαλιστικής εκπαίδευσης. Το νέο μοντέλο του

⁴² The 1641 Deposition, Trinity College, Dublin, 2010, retrieved 28 Nov. 2010, p216

στρατού πλέον χαρακτηρίζονταν για την συλλογικότητα, την ομοιομορφία και τα δημοκρατικά ιδεώδη που τον διακατείχαν, ενώ ήταν ικανός να συνεισφέρει με τον καλύτερο τρόπο, τις υπηρεσίες του για πρώτη φορά στην Κοινοπολιτεία της Αγγλίας.

4.9.4 Μία στρατιωτική ηγετική προσωπικότητα, την οποία με τρόπο έντεχνο άφησα για το τέλος της αναφοράς μου, προκειμένου να επισημάνω ιδιαίτερα χαρακτηριστικά ανδρών, που διαδραμάτισαν ρόλο καταλυτικό στην αναμόρφωση του Βρετανικού Στρατού, ήταν και ο **Ralf Abercromby**. Πρόκειται για έναν στρατιωτικό ηγέτη ο οποίος εμφανίσθηκε με ρόλο πρωταγωνιστικό στα στρατιωτικά δρώμενα του 18^{ου} αιώνα, όπου με οδηγό την ανδρεία στις μάχες, την φροντίδα για το υφιστάμενο προσωπικό, καθώς και την ακεραιότητα του χαρακτήρα του, ξεχώρισε ήδη από νεαρή ηλικία. Η απαρχή έλαβε χώρα στο 3^ο Σύνταγμα Δραγόνων, όπου σε ηλικία των 17 ετών, ως ανώτερος στρατιώτης (1763), διακρίθηκε κατά την διάρκεια μαχών στη Γερμανία. Το 1793 φέροντας τον βαθμό του Υποστράτηγου, ανέλαβε την Διοίκηση Μείζονος Σχηματισμού (Ταξιαρχίας), όπου τον οδήγησε σε μία σειρά επικών μαχών εναντίων των Γάλλων του Ναπολέοντα. Εκεί ακριβώς διακρίθηκε τόσο για τις στρατιωτικές του αρετές, όσο και για την στρατηγική του ικανότητα. Εκείνη ακριβώς την περίοδο (ακόμη και από τους αντιπάλους του) εξυμνήθηκε για την διορατική του ικανότητα να προβλέπει και να εκτιμά τις επόμενες κινήσεις του αντίπαλου στρατού. Βέβαια, το κλειδί όλων αυτών των επιτυχιών ήταν η κατάλληλη οργάνωση και εκπαίδευση του στρατιωτικού του τμήματος, καθώς και της σιδερένιας ευσυνειδήτης πειθαρχίας που είχε εμφυσήσει σε αυτό. Σε κάθε περίοδο της στρατιωτικής του καριέρας προσπαθούσε να εκπαιδεύσει με ιδιαίτερο τρόπο (σκληρό, ρεαλιστικό και δίκαιο) το προσωπικό του, ενώ μελετώντας συνέχεια τον αντίπαλο, διαμόρφωνε την οργάνωση του στρατεύματος με τέτοιο τρόπο, έτσι ώστε να μπορεί να ανταποκρίνεται στις νέες απαιτήσεις. Η μεγάλη αυτή ικανότητα (της αναπροσαρμογής) που διέθετε, προεκτάθηκε ακόμη και στις συνθήκες διαμονής, σίτισης και υγιεινής των στρατιωτών του. Με κάθε τρόπο διερευνούσε μεθόδους και εναλλακτικούς τρόπους, πάνω στους οποίους θα μπορούσε να εφαρμόσει, προκειμένου να εκδηλώσει το πολύ μεγάλο ενδιαφέρον του στο προσωπικό. Ένα από τα πολλά και σημαντικά παράδειγμα αφοσίωσης του συγκεκριμένου ηγέτη στο προσωπικό του, ήταν αυτό της ενδυμασίας. Ακόμη και για το ένδυμα που θα έφερε ο οπλίτης τόσο στη μάχη, όσο και για την ανάπαυση του, οι πρωτοβουλίες του θα μπορούσαμε να ισχυριστούμε ότι, ήταν επικού χαρακτήρα. Επίσης δεν θα μπορούσα να παραλείψω το περιστατικό της μεγαλοψυχίας του, όπου κατά την διάρκεια ενός (από τους πολλούς) τραυματισμού του στο πεδίο της μάχης, προσπάθησε με κίνδυνο της ζωής του ο ίδιος να προσφέρει βοήθεια σε έναν άλλο περισσότερο πληγωμένο στρατιώτη. Εν κατακλείδι, ξεχώρισα τον συγκεκριμένο στρατιωτικό ηγέτη διότι συνδύαζε την ορθή οργάνωση με την ποιοτική μέριμνα του προσωπικού του. Ήταν εκείνος, όπου διά μέσου της ορθής οργάνωσης, εκπαίδευσης, καθώς και της φροντίδας του στρατεύματος, μπόρεσε και καθήλωσε έναν Μέγα Ναπολέοντα.

4.10 **Η Συνέχεια ενός Οικοδομήματος.** Συνεχίζοντας την ιστορική αναδρομή της πορείας των Βρετανικών Ενόπλων Δυνάμεων, θα εισέλθουμε σε μία σκοτεινή περίοδο όπου σημάδεψε και στιγμάτισε με το χειρότερο τρόπο (Παγκόσμιας Καταστροφής),

ολόκληρη την ανθρωπότητα. Πιο συγκεκριμένα, με το πέρας του Β' ΠΠ, επακολούθησε μία περίοδο διαρκούς πολεμικής παγκόσμιας ανησυχίας, όπου η αστάθεια και η ανασφάλεια σε συνδυασμό με την ύπαρξη όπλων τεράστιου βαθμού καταστρεπτικότητας, επιβάλλει νέα δεδομένα στην διεθνή σκακιέρα. Πιο συγκεκριμένα, νέα διεθνή στοιχεία ασφάλειας και παράγοντες ισορροπίας ισχύος έκαναν την εμφάνισή τους, ενώ η ραγδαία τεχνολογική πρόοδος με την δημιουργία της ατομικής βόμβας⁴³ και γενικότερα της πυρηνικής απειλής, ανέτρεψε στερεότυπα και αντιλήψεις του παρελθόντος. Η βούληση συγκεκριμένων κρατών με κάλυμμα την ενεργειακή τους επάρκεια, να αναπτύξουν μία πυρηνική δυνατότητα, ενέχει θετικά αλλά και πολυποίκιλα αρνητικά αποτελέσματα. Πιο συγκεκριμένα, τα οφέλη που επέφερε στους διάφορους κλάδους της επιστήμης (ιατρική, πυρηνική φυσική, ενέργεια, μεταφορές), επισκιάστηκαν από τις τρομερές καταστροφές που επιφέρει σε έναν γενικευμένο πόλεμο. Ισχυροί και πολυπληθή στρατιωτικοί σχηματισμοί έτοιμοι να εμπλακούν σε πολεμικές διενέξεις, έδωσαν την θέση τους σε πανίσχυρα όπλα μαζικής καταστροφής⁴⁴ (ΟΜΚ). Όπλα τα οποία δύναται να πλήξουν τον αντίπαλο μέσω πυραυλικών συστημάτων, από μεγάλες και μεσαίες αποστάσεις. Με άλλα λόγια, η διεξαγωγή ενός γενικευμένου συμβατικού πολέμου έδωσε πλέον την θέση του στην αποτροπή αυτού. Υπό αυτή τη συγκεκριμένη οπτική γωνία, αρκετοί των ισχυρών του κόσμου αναθεώρησαν το δόγμα τους, ενώ σε αρκετές περιπτώσεις προέβησαν και σε τροποποιητικές ρυθμίσεις των ενόπλων δυνάμεών τους. Αποτέλεσμα αυτών είναι η μείωση των αριθμητικών δεδομένων έναντι στην ποιοτική καταστροφική υπεροχή. Πιο συγκεκριμένα, ο κάτοχος ΟΜΚ, ο οποίος δύναται να επιφέρει συντριπτικό πλήγμα από τεράστια απόσταση στον αντίπαλό του, μπορεί και έχει την δυνατότητα να διατηρεί πολύ μικρότερο αριθμητικά στρατό από αυτόν που δεν έχει τον ανάλογο οπλισμό. Ένας από αυτούς, ο οποίος κατέχει στο οπλοστάσιό του ΟΜΚ, είναι και το Ηνωμένο Βασίλειο, όπου κατόπιν συγκεκριμένων παραγόντων, προέβηκε σε στρατιωτικές μεταρρυθμίσεις, χωρίς όμως να θιχτούν παραδοσιακά τα βασικά του δομικά και στοιχεία οργάνωσης τα οποία και προαναφέραμε. Πιο συγκεκριμένα, η ένταξη της χώρας στο ΝΑΤΟ (1949⁴⁵), καθώς και το διάστημα από το 1976 έως το 1980 (**Παρ. «Ε»**), αποτέλεσαν κομβικής σημασίας περίοδοι αναδιοργάνωσης των δυνάμεων αυτής. Βέβαια, όντας μια χώρα ναυτική η οποία με το πέρας του Β' ΠΠ, βρέθηκε με το μέρος των νικητών, έχοντας δίπλα της (ως βασικό σύμμαχο) την μεγαλύτερη υπερδύναμη του κόσμου [Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής (**ΗΠΑ**)], αναλώθηκε σε στρατιωτικές μεταρρυθμίσεις, οι οποίες της επέτρεψαν να παραμείνει στους δυνατούς. Έτσι, οι μεταρρυθμίσεις οι οποίες θα εξετασθούν στο αμέσως επόμενο κεφάλαιο, αφορούν από την μια πλευρά την μείωση αριθμού των στρατευμάτων της, ενώ από την άλλη την βελτίωση των ποιοτικών χαρακτηριστικών του οπλοστασίου αυτής. Επίσης, στη σκιά δημιουργίας και εμφάνισης νέων απειλών (ασύμμετρου χαρακτήρα), πρότεινε και εισήγαγε νέα τμήματα και ειδικές διευθύνσεις (με την ανάλογη

⁴³ Σύμφωνα με τον καθηγητή (Εθνικού Κολέγιο Πολέμου στην Ουάσιγκτον) Bernard Brodie, η Ατομική Βόμβα αποτελεί το «τέλειο όπλο».

⁴⁴ Σύμφωνα με τον διάσημο ιστορικό αναλυτή Walter Millis, ο επαγγελματίας στρατιωτικός που πρέπει σήμερα να ελέγχει το σχεδιασμό, την παραγωγή και τη χρήση των Όπλων Μαζικής Καταστροφής, δεν μπορεί να διδαχθεί πολλά από τον Ναπολέοντα, τον Τζάκσον, τον Μοντγκόμερυ, ή τον Πάττον. Όλοι τους ήταν διοικητές στο πεδίο της μάχης, όχι υπεύθυνοι οπλικών συστημάτων.

⁴⁵ Ουσιαστικά η ένταξη της Μεγάλης Βρετανίας στο ΝΑΤΟ, εγκαίνιασε την συμμετοχή των στρατευμάτων αυτής σε μία σειρά στρατιωτικών αποστολών

εξειδίκευση) προς αντιμετώπιση αυτών. Σε αυτό το σημείο και προκειμένου ο αναγνώστης να αντιληφθεί την σημασία μεταρρυθμίσεων και συγκεκριμένων ενεργειών (όπου θα αναφερθούν στο επόμενο κεφάλαιο) των ΒΕΔ, κρίνεται σκόπιμο να γίνει με επιδερμική τεχνική, μία επεξηγηματική αναφορά περί της νέας απειλής (πολέμου). Προς τούτο, το συγκεκριμένο είδος πολέμου αποτελεί μία στρατιωτική στρατηγική όπου, συνδυάζει στοιχεία και τακτικές συμβατικών επιχειρήσεων, κυβερνοπολέμου, τρομοκρατίας, ψυχολογικών επιχειρήσεων, ανταρτοπόλεμου, παραπληροφόρησης – εξαπάτησης, καθώς και μη συμβατικού τύπου με το απρόβλεπτο και το μη αναμενόμενο να κυριαρχεί από κάθε άποψη. Θα ήθελα να κλείσω το παρόν κεφάλαιο, δίνοντας τον ορισμό του υβριδικού πολέμου, έτσι όπως τον περιέγραψε ένας συγκεκριμένος Αντισυνταγματάρχης των πεζοναυτών Φρανκ Χόφμαν:

«η θολότητα των τρόπων πολέμου, η θολότητα για το ποιος πολεμάει και ποιες τεχνολογίες ασκούνται, παράγει ένα ευρύ φάσμα ποικιλίας και πολυπλοκότητας, το οποίο ονομάζουμε υβριδικό πόλεμο».

ΚΕΦΑΛΑΙΟ «Β» Σύγχρονη Δομή και Οργάνωση

5. Κύρια Αποστολή. Ως βασική αποστολή, οι Βρετανικές Ένοπλες Δυνάμεις είναι υπεύθυνες⁴⁶ για την άμυνα του Ηνωμένου Βασιλείου της Μεγάλης Βρετανίας και της Βόρειας Ιρλανδίας, των Υπερπόντιων κτήσεων αυτού, ενώ παράλληλα και στα πλαίσια διεθνών συμμαχιών, προωθούν τις ειρηνευτικές προσπάθειες και μάχονται ενάντια στην διεθνή τρομοκρατία.

Όραμα αυτών αποτελεί:

«να ενισχύσουμε τη διεθνή ειρήνη και την παγκόσμια σταθερότητα και να λειτουργήσουμε ως δύναμη για το καλό του κόσμου⁴⁷».

Συνεκτιμώντας και μελετώντας προσεκτικά την συγκεκριμένη αποστολή και το όραμα αυτών, εύκολα κανείς αντιλαμβάνεται και την απορρέουσα Εθνική Στρατηγική της Μεγάλης Βρετανίας. Κατόπιν αυτής και συνυπολογίζοντας στοιχεία αξιολογής πολεμικής μακρόπνοης εμπειρίας - ικανότητας που διαθέτει, σε συνδυασμό με το νέο διεθνές γίγνεσθαι (συμμαχίες⁴⁸), καθώς και την προκύπτουσα Παγκόσμια Οικονομική Κρίση, η οποία πλήττει ανηλεώς δυνατούς και αδύναμους, η Μεγάλη Βρετανία επέλεξε την οδό μιας ποιοτικής αναβάθμισης του οπλοστασίου της, σε συνδυασμό με την ταυτόχρονη και ισχυρή αριθμητική μείωση του στρατεύματος. Πιο συγκεκριμένα, σήμερα το Βρετανικό Υπουργείο Άμυνας (Ministry of Defence -MoD) το οποίο εδρεύει στο Λονδίνο⁴⁹, αποτελεί

⁴⁶ Σύμφωνα με το MoD

⁴⁷ Military of Defence – MoD, official announcement of minister, 21/3/2020.

⁴⁸ Το Ηνωμένο Βασίλειο είναι μία από τις πέντε αναγνωρισμένες πυρηνικές δυνάμεις, είναι μόνιμο μέλος στο ΣΑ/ΗΕ, είναι ιδρυτικό και ηγετικό μέλος της στρατιωτικής συμμαχίας του ΝΑΤΟ και είναι συμβαλλόμενο μέρος του Συμφώνου ασφαλείας AUKUS και των Πέντε Διακανονισμών Άμυνας Ισχύος.

⁴⁹ Το Υπουργείο Άμυνας του Ηνωμένου Βασιλείου, αρμόδιο για τις ένοπλες δυνάμεις της χώρας, ιδρύθηκε το 1947 και επανασυστάθηκε το 1964. Πριν από το Β'ΠΠ, η αμυντική πολιτική συντονίζονταν από την

τον πολιτικό προϊστάμενο του στρατεύματος, ενώ είναι αρμόδιο για την εφαρμογή της αμυντικής πολιτικής της χώρας. Ανώτατη επιτροπή του εν λόγω Υπουργείου αποτελεί το Συμβούλιο Άμυνας, όπου με Πρόεδρο τον Υπουργό Εξωτερικών, είναι υπεύθυνο για την ηγεσία και τη διαχείριση σοβαρών αμυντικών υποθέσεων και πλήθος άλλων πολεμικών ή ειρηνευτικών επιχειρήσεων. Με κεφαλή τον Πρωθυπουργό της χώρας (εξουσία η οποία έχει παραχωρηθεί από τον θεσμό της Βασιλείας), οι Βρετανικές Ένοπλες Δυνάμεις, ή όπως είναι γνωστές Ένοπλες Δυνάμεις της Αυτού Μεγαλειότητας (Her Majesty's Armed Forces) (**Παρ. «ΣΤ»**) κατηγοριοποιούνται σε τρεις συγκεκριμένους τομείς.

- Βασιλικό Ναυτικό, το οποίο αποτελείται από το Βασιλικό Πολεμικό Ναυτικό (στόλο 79 ναυτικών μονάδων εκ των οποίων τα δύο είναι υπερσύγχρονα αεροπλανοφόρα⁵⁰) και το σώμα των αντίστοιχων Βασιλικών Πεζοναυτών⁵¹

- Βρετανικός Στρατός (αποτελεί το μεγαλύτερο τμήμα) και η

- Βασιλική Πολεμική Αεροπορία

5.1 Συνεχίζοντας την ανάλυση της δομής και σύνθεσης του στρατιωτικού σκέλους της Ιεραρχίας, την σκυτάλη την διαδέχεται ο Ανώτατος Διοικητής των Ενόπλων Δυνάμεων ή Chief of the Defence Staff (CDS), με επιπλέον καθήκοντα συμβούλου του Υπουργού Άμυνας, καθώς και του Πρωθυπουργού. Ακολουθεί ο Υπαρχηγός του Επιτελείου ή Vise Chief of the Defence Staff (VCDS), ο οποίος με καθήκοντα μέριμνας προσωπικού, συνεργάζεται άμεσα με τους Αρχηγούς των τριών Κλάδων, καθώς και τον Διοικητή της Ενιαίας Διακλαδικής Διοίκησης (Joint Forces Command). Πριν προχωρήσω την ανάλυση, θα ήθελα να κάνουμε Ιδιαίτερη μνεία στην νέα Στρατηγική Διοίκηση, η οποία μετά από αλληπάλληλες τροποποιήσεις⁵², έχει ήδη ολοκληρώσει την σύνθεσή της και είναι επιχειρησιακά (από το 2019) έτοιμη για ανάληψη οποιασδήποτε αποστολής. Πιο συγκεκριμένα πρόκειται για μία Ανώτατη Διακλαδική Διοίκηση, με Διοικητή βαθμού Στρατηγό (**Παρ. «Ζ»**) (Commander Strategic Command), η οποία έχοντας συγχωνεύσει ειδικό εξοπλισμό και αντίστοιχα τμήματα, δύναται να ενεργήσει ακόμη και στον κυβερνοχώρο. Μέσω δορυφορικών επικοινωνιών, αυξημένων ικανοτήτων επιτήρησης και στρατηγικών μεταφορών, έχει την δυνατότητα να διεξάγει ανώτατου επιπέδου Πληροφοριακές Επιχειρήσεις, ενώ ταυτόχρονα μπορεί να επέμβει σε πολλαπλά γεωγραφικά σημεία ενδιαφέροντος, ενεργώντας με τρόπο καθοριστικό. Στην συγκεκριμένη Διοίκηση, πρόσφατα (την 1^η Απριλίου 2021) εντάχθηκε και η Διαστημική

Επιτροπή Αυτοκρατορικής Άμυνας (CID), ενώ το 1936 καθιερώθηκε η θέση του Υπουργού Συντονισμού της Άμυνας. Με την ανάληψη της εξουσίας από τον Τσώρτσιλ (1940), πήρε την μορφή του Υπουργείου Άμυνας.

⁵⁰ Τα δύο αεροπλανοφόρα είναι το Queen Elizabeth και το Prince of Wales. Το πρώτο, το οποίο φέρει τιμητικά το όνομα της Βασίλισσας, έχει μήκος 284 μέτρα και μπορεί να μεταφέρει 65 μαχητικά αεροσκάφη και ελικόπτερα.

⁵¹ Το Βασιλικό Πολεμικό Ναυτικό, οι αντίστοιχοι πεζοναύτες και η Βασιλική Πολεμική Αεροπορία, εξαιρούνται της ιδιάζουσας πολιτικής έγκρισης (μία φορά κάθε πέντε χρόνια) για συνέχιση των καθηκόντων τους.

⁵² Κατόπιν πρότασης του Βρετανικού Υπουργείου Άμυνας το 2010, για σύσταση μιας διακλαδικής δύναμης, προς διεξαγωγή ειδικών επιχειρήσεων, εγκαινιάστηκε παίρνοντας την τελική του μορφή την 9^η Δεκεμβρίου 2019.

Διεύθυνση του Ηνωμένου Βασιλείου, προσδίδοντας σε αυτήν υπεραυξημένες αρμοδιότητες. Επίσης, μεγάλο ενδιαφέρον εντοπίζεται στην ενιαία Μονάδα Πληροφοριών η οποία από το 2012, έχει σημειώσει αρκετές επιτυχίες. Πρόκειται για μία Διεύθυνση η οποία περιλαμβάνει ιδιαίτερης σημασίας τμήματα⁵³ και έχει αποστολή την διεξαγωγή Πληροφοριακών Επιχειρήσεων σε οποιαδήποτε περιοχή ή χώρα της ανατεθεί. Τέλος, θα πρέπει να τονισθεί ότι, η συγκεκριμένη διακλαδική διοίκηση, δύναται να αναπτυχθεί σε πολύ μικρό σχετικά χρόνο και σε οποιοδήποτε σημείο της παγκόσμιας επικράτειας απαιτηθεί. Επανερχόμενος στην επιχειρησιακή δομή των ενόπλων δυνάμεων θα πρέπει να σημειωθεί ότι, αποτελείτε κατά κόρον από επαγγελματίες, ενώ διαθέτει και δύναμη εφεδρείας (**Παρ. «Η»**). Επίσης, παρατηρώντας την κατανομή αυτών παγκοσμίως αντιλαμβανόμαστε ότι, από την 1η Οκτωβρίου 2017, υπάρχουν συνολικά 9.330 στελέχη, τα οποία υπηρετούν σε θέσεις εκτός του Ηνωμένου Βασιλείου (3.820 από αυτά στη Γερμανία), 138.040 στο Ηνωμένο Βασίλειο, με την πλειονότητα των οποίων να βρίσκεται στη Νοτιοανατολική και Νοτιοδυτική Αγγλία, με 37.520 και 36.790 αντίστοιχα. Σε αυτό το σημείο κρίνεται σκόπιμο να επισημανθεί ότι, οι δομές των στρατιωτικών μονάδων, καθώς και οι θέσεις αυτών, είναι από την εποχή του Β' Παγκοσμίου Πολέμου. Όσον αφορά την οικονομική διάσταση, αξίζει να σημειωθεί ότι, ο ετήσιος οικονομικός προϋπολογισμός (**Παρ. «Θ»**), αυτού απευθύνεται στους τρεις κλάδους, την Διακλαδική Στρατηγική Διοίκηση, τον Αμυντικό Πυρηνικό Οργανισμό (Defence Nuclear Organization), καθώς και στον Οργανισμό Στρατιωτικών Υποδομών. Ενώ προκειμένου να γίνει αντιληπτό σε σχέση με τον υπόλοιπο κόσμο, το οικονομικό μέγεθος εξοπλισμών αρκεί να αναφερθεί ότι, το Ηνωμένο Βασίλειο σε θέματα αμυντικών δαπανών είναι η 5^η χώρα στον κόσμο, εφάμιλλο με αυτό της Ρωσίας, αλλά λιγότερο της Κίνας, των ΗΠΑ, καθώς και της Σαουδικής Αραβίας. Κατόπι αυτών και πριν περάσουμε στους κλάδους των ενόπλων δυνάμεων, θα προβούμε σε μία συνοπτική αναφορά για το μεγάλο και πανίσχυρο Βρετανικό όπλο.

5.1.1 Πυρηνικό Οπλοστάσιο. Η Μεγάλη Βρετανία αποτελεί ένα από τα πέντε μόνιμα και διεθνώς αναγνωρισμένα μέλη που κατέχουν πυρηνικά όπλα⁵⁴, με το οπλοστάσιό αυτής να διαθέτει, τέσσερα (4) υποβρύχια βαλλιστικών πυραύλων⁵⁵ και εκατόν εξήντα (160) επιχειρησιακές θερμοηλεκτρικές κεφαλές. Στο σημείο αυτό, θα πρέπει να τονίσουμε ότι, το Βασιλικό Πολεμικό Ναυτικό και συγκεκριμένα η Διοίκηση Υποβρυχίων, η οποία (θα μελετηθεί σε ξεχωριστό κεφάλαιο) και φέρει τα παραπάνω βαλλιστικά συστήματα, έχει επιφορτισθεί με την Στρατηγική της Αποτροπής, (**Παρ. «Ι»**). Πιο συγκεκριμένα για την υλοποίηση των παραπάνω, ένα από αυτά βρίσκεται σε συνεχή καθημερινή περιπολία, τόσο πέριξ του Ηνωμένου Βασιλείου, όσο και πλησίον των αποικιών αυτού. Αξίζει να σημειωθεί ότι, στα μέσα του 1980 το Συμβούλιο Άμυνας είχε αναφέρει επίσημα ότι, «εάν απαιτηθεί τα βαλλιστικά μας συστήματα θα χρησιμοποιηθούν για την προληπτική επίθεση», ενώ τα χαρακτήρισε ως «άτρωτα». Με γνώμονα την

⁵³ Τα τμήματα τα οποία περιλαμβάνει είναι τα εξής: Αμυντικό Γεωγραφικό Κέντρο (DGC), τμήμα Humint (DHO), Διακλαδικός Αεροναυτικός και Γεωχωρικός Οργανισμός (JAGO), Διακλαδικό Κέντρο Στρατηγικών Πληροφοριών Αεροπορικής Αναγνώρισης (DGIFC) και την Διεύθυνση Διακλαδικής Υπηρεσίας Σημάτων (JSSO).

⁵⁴ Βάσει της Συμφωνίας μη διάδοσης UGM-133 Trident II,

⁵⁵ Κατηγορίας Vanguard με βαλλιστικούς πυραύλους UGM – 133 Trident II

παραπάνω δήλωση, η οποία τονίζεται ότι, έλαβε χώρα από επίσημους αξιωματούχους του εν λόγω Συμβουλίου, γίνεται εύκολα αντιληπτά στοιχεία της Βρετανικής εξωτερικής πολιτικής, περί ασφάλειας (μηδενισμού απειλών, καθώς και καθολικής υπεροχής έναντι αντιπάλων), τα οποία επιβεβαιώνουν με τρόπο οφθαλμοφανή, πτυχές και κανόνες της συγκεκριμένης κουλτούρας, την οποία τόσο η πολιτική, όσο και η στρατιωτική ηγεσία της εν λόγω Χώρας, προσπαθεί με κάθε τρόπο να τα εφαρμόσει και να τα επιβάλλει σε διεθνή επίπεδο. Αρχικά και σαν απόδειξη αυτών, σύμφωνα με επίσημα μέσα ενημέρωσης (Guardian & Sun/Ιούνιος 2022) του Ηνωμένου Βασιλείου, ήδη ο προηγούμενος Πρωθυπουργός της Χώρας (Μπόρις Τζόνσον) είχε ανακοινώσει την αύξηση άνω του 40% του ορίου των πυρηνικών κεφαλών που διαθέτει. Η συγκεκριμένη ενέργεια έλαβε χώρα κατόπιν επίσημης ανακοίνωσης του ιδίου ενώπιον της Βουλής των Κοινοτήτων, με την δικαιολογία ότι, μπροστά στο «μεγεθυνόμενο φάσμα απειλών» από την πλευρά της τεχνολογίας και του στρατιωτικού δόγματος διαφόρων παραγόντων, απαιτείται η ανάγκη μεγιστοποίησης της αποτρεπτικής δύναμης της Μεγάλης Βρετανίας. Από την άλλη πλευρά βέβαια και σε συνδυασμό με την παγκόσμια οικονομική κρίση, θα πρέπει να επισημάνουμε ότι, πολλά εξαγγελθέντα προγράμματα στρατιωτικού εξοπλισμού, έχουν ακυρωθεί ή στην καλύτερη περίπτωση έχουν αρκετά καθυστερήσει. Πιο συγκεκριμένα, όπως προκύπτει από επίσημο Βρετανικό έγγραφο⁵⁶ του Εθνικού Ελεγκτικού Γραφείου της Μεγάλης Βρετανίας (UK National Audit Office), το Βρετανικό πολεμικό ναυτικό ακύρωσε την σχεδίαση και ναυπήγηση των φρεγατών Type-32, καθώς και των πλοίων υποστήριξης πολλαπλού ρόλου MRSS (Multi Role Support Ships). Έτσι, ενώ οι εξαγγελίες από τον Βρετανό Πρωθυπουργό (Boris Johnson) περί ναυπήγησης πολεμικών πλοίων το 2020 ήταν στην καθημερινή ατζέντα του, μετά από δύο χρόνια αυτές ανατράπηκαν. Σε συνέχεια αυτών, το ίδιο έγγραφο κάνει λόγο και για την ακύρωση αγοράς επιπλέον μαχητικών αεροσκαφών A-400M, όπου θεωρούνται ίσως τα κορυφαία της γενιάς τους. Έτσι, τα παραπάνω παραδείγματα καταδεικνύουν ότι, η προαναγγελθείσα αύξηση (επιδίωξη) της πυρηνικής δύναμης, αντισταθμίζει τον ποσοτικό παράγοντα σε εξοπλιστικά συστήματα συμβατικού πολέμου (δείγμα μείωσης πολλαπλών προγραμμάτων), ενώ ταυτόχρονα αποσκοπεί στην θέληση της Χώρας να παραμείνει ως καθεστώς μεγάλης δύναμης στο διεθνές γίγνεσθαι, εφαρμόζοντας με τρόπο διακριτικό το δόγμα «**Global Britain**». Βέβαια, αυτό δικαιολογείτε, όταν κάποιος σήμερα δύναται να αναλύσει την αναθεωρητική (επικίνδυνα επιθετική) πολιτική που εφαρμόζουν κάποιες χώρες (Ρωσία, Κίνα, Ταιβάν, Τουρκία κ.α), θέλοντας να παραβιάσουν την ασφάλεια των γειτόνων τους. Κατόπιν τούτου, αν και η συγκεκριμένη κίνηση αντιβαίνει παρελθοντικές δεσμεύσεις και διάφορες παγκόσμιας εμβέλειας συνθήκες μείωσης ΟΜΚ, για το Ηνωμένο Βασίλειο πλέον αποτελεί μονόδρομος. Πριν προχωρήσω στο επόμενο κεφάλαιο και προκειμένου να καταδείξω με τρόπο ενισχυτικό, τα συστατικά εκείνα τα οποία πλαισιώνουν την Βρετανική κουλτούρα σε συνδυασμό με την δημιουργία ενός νέου στρατιωτικού οικοδομήματος, κρίνω σκόπιμο να αναφερθώ με τρόπο συνοπτικό στο Δόγμα περί «Παγκόσμιας Βρετανίας».

5.1.2 Δόγμα Global Britain. Το συγκεκριμένο Δόγμα πρωτοεμφανίστηκε το 2016 (επί Πρωθυπουργίας Τερέζα Μέι), θέλοντας να σκιαγραφήσει την μετά Brexit εποχή.

⁵⁶ «Defence Equipment Plan 2022-2023»

Κυβερνητικοί εκπρόσωποι της τότε κυβέρνησης, περιέγραψαν το όραμα μίας παγκόσμιας ηγέτιδας (της Βρετανίας), στηριζόμενο σε τρεις πυλώνες υψηλής στρατηγικής. Πιο συγκεκριμένα, οι συμμαχίες με ισχυρούς δρώντες, η επιδίωξη για ένα ελεύθερο και ανοικτό εμπόριο, καθώς και ο ρόλος του Ηνωμένου Βασιλείου ως «Παγκόσμιος προστάτης», είναι στοιχεία, τα οποία αποτυπώνουν με τον πιο γλαφυρό τρόπο την ανωτερότητα που θέλουν να επιδεικνύουν συστηματικά, ενώ ταυτόχρονα αποτελούν πλέον και το ορόσημο της εξωτερικής πολιτικής της εν λόγω Χώρας. Χαρακτηριστικές είναι οι δηλώσεις του Υπουργού Οικονομικών (Ντομινίκ Ράμπ) ότι, το Η.Β το 2030 θα είναι ένα πανίσχυρο και δυνατό έθνος, ικανό να ανταπεξέλθει κάθε δυσκολίας. Βέβαια, το εν λόγω όραμα το έθιξα διότι συμπαρασύρει και στοιχεία τροποποίησης στους τομείς ασφάλειας και εξωτερικής πολιτικής. Με άλλα λόγια, ήδη το Μάρτιο του 2021, δρομολογήθηκαν συγκεκριμένες αλλαγές⁵⁷ και τροποποιήσεις, οι οποίες αφορούν το σύνολο των Βρετανικών Ενόπλων Δυνάμεων. Έτσι, η κυβέρνηση του Μπόρις Τζόνσον, έχοντας διανύσει ένα αρκετά μεγάλο χρονικό διάστημα προσπαθειών, δημοσίευσε διά μέσου επίσημων εγγράφων, την ολοκληρωτική αναθεώρηση της ασφάλειας, της άμυνας, της ανάπτυξης, καθώς και της εξωτερικής πολιτικής του Ηνωμένου Βασιλείου. Με γνώμονα την εμφάνιση διαφορετικών και πιο επικίνδυνων μορφών και τύπων πολέμου (υβριδικού χαρακτήρα) και συνυπολογίζοντας την αναθεωρητική στάση της Ρωσίας, την αυξανόμενη ισχύ της Κίνας, μίας καταστροφικής (σε όλους τους τομείς) πανδημίας και όλα αυτά στο πλαίσιο μίας επικίνδυνης για την ανθρωπότητα κλιματικής αλλαγής, η Βρετανική Κυβέρνηση θεώρησε και προέβη με τρόπο άμεσο και επιτακτικό στην ανάγκη αναθεώρησης του Δόγματος Ασφάλειας. Σύμφωνα με τον ίδιο τον Πρωθυπουργό και υπό των οδηγιών συγκεκριμένου Βρετανού Αξιωματούχου⁵⁸, ο επαναπροσδιορισμός του ρόλου του Ηνωμένου Βασιλείου στο διεθνές περιβάλλον, κρίνονταν ως αναγκαίος. Συστατικά στοιχεία ιδιαίτερων και ισχυρών πυλώνων του κράτους, όπως άμυνας, διπλωματίας, διεθνούς εμβέλειας εμπορίου και υψηλής τεχνολογίας, έπρεπε να επανακαθορισθούν και να αναπροσαρμοστούν στα νέα πλέον παγκόσμια δεδομένα. Γενικότερα, πρόκειται για μία επιχειρησιακή πρόταση στην οποία μέχρι το 2025 θα πρέπει να έχει συμπεριλάβει αρκετά νέα και καινοτόμα στοιχεία (ιδιαίτερα στον τομέα της τεχνολογίας) στο υπάρχον δόγμα, με τα οποία να δύναται να πρωτοπορεί στον Κυβερνοχώρο, καθώς και σε μία ολοκληρωμένη διαστημική στρατηγική ολοκληρωτικού αυτοματισμού. Ωστόσο, αυτό δεν σημαίνει ότι η Βρετανία έχει σκοπό να παραγκωνίσει τα συμβατικά ή παραδοσιακά στρατιωτικά μέσα και δυνατότητες που έχει υιοθετήσει (πολλά χρόνια πριν) και ήδη κατέχει. Τουναντίον θα λέγαμαι και αυτό διότι όπως προανέφερα, συνεχίζει να τηρεί έναν ικανοποιητικό για τα σημερινά δεδομένα, ποσοτικά και ποιοτικά αριθμό στρατευμάτων. Από την άλλη πλευρά όμως, γνωρίζει πολύ καλά ότι, οι συγκρούσεις του μέλλοντος θα επεκτείνονται πολύ πιο πέρα από μία κλασική πολεμική αναμέτρηση, ενώ ταυτόχρονα θα εμπεριέχουν και στοιχεία οικονομικού και πολιτικού - κοινωνικού ενδιαφέροντος. Προς τούτο και με βάση την εξαγγελία υλοποίησης του παραπάνω Δόγματος, το Ηνωμένο Βασίλειο με αρωγό τις ΒΕΔ επιχειρεί να αντιστρέψει την μακρόπνοη μείωση των αμυντικών δαπανών, αυξάνοντας με τρόπο ραγδαίο τις πυρηνικές της ικανότητες. Πιο

⁵⁷ Έγγραφο του Βρετανικού Υπουργείου Άμυνας (Defence in a Competitive Age),

⁵⁸ John Bew, Διευθυντής του Βασιλικού Κολεγίου Υψηλής Στρατηγικής του Λονδίνου (Centre for Grand Strategy of Kings College)

συγκεκριμένα, το πυρηνικό δυναμικό της εν λόγω χώρας θα αναβαθμισθεί από 180 κεφαλές σε 260, χαρακτηρίζοντας αυτήν, ως την μοναδική (μεταξύ των P5), η οποία παρά τις ισχύουσες συνθήκες, προβαίνει σε μία καθολική μεγιστοποίηση της πυρηνικής της αποτροπής. Από την άλλη πλευρά και με τρόπο συνδυαστικό, επιχειρεί τη τελειοποίηση των συμβατικών της δυνάμεων, τηρώντας αριθμητικά και ποσοτικά τους συντελεστές αυτής σε υψηλά επίπεδα.

5.1.3 Ο Βρετανικός Στρατός της χώρας (Παρ. «ΙΑ»), της οποίας η ιστορία ουσιαστικά αρχίζει το 1707, αποτελείτε από τον τακτικό στοιχείο και τις δυνάμεις εφεδρείας. Όσον αφορά τους σχηματισμούς μάχης συνολικά αποτελούνται από: δύο Μεραρχίες (3^η Μηχανοποιημένη και 1^η Τεθωρακισμένη, οκτώ Ταξιαρχίες, ενώ διατίθενται πενήντα Τάγματα, τα οποία και είναι οργανωμένα σε δεκαεπτά Συντάγματα. Το Πεζικό, το οποίο και αποτελεί το μεγαλύτερο μέρος του Στρατού Ξηράς, εκπαιδεύεται να επιχειρεί με τέσσερις διαφορετικούς τρόπους. Πιο συγκεκριμένα, δύναται να επέμβει ως αεροκίνητο (με ελικόπτερα), μηχανοκίνητα (με τεθωρακισμένα οχήματα μάχης), ως απλό πεζικό (συνήθως αποστολές αναγνώρισης), καθώς και με αλεξίπτωτα (αεραπόβαση με σκοπό την κάθετη υπερκέραση). Το δεύτερο σε σειρά όπλο, αυτό των Τεθωρακισμένων, διαθέτει δεκατέσσερα Συντάγματα, τα οποία υποδιαιρούνται σε βαριά και ελαφριά (με Επιλαρχίες Βαρέων Αρμάτων και τροχοφόρα (αναγνώρισεως) αντίστοιχα. Τέλος, στον ίδιο κλάδο εντάσσονται το Σώμα Αεροπορίας Στρατού (ελικόπτερα), το Ιατρικό Σώμα, καθώς και το Σώμα του Βασιλικού Στρατού (Βασιλική Φρουρά). Πριν περάσουμε στην επόμενη υποπαράγραφο, στην οποία θα θίξουμε έναν άλλο σημαντικό στρατιωτικό μηχανισμό και σε συνδυασμό με τις αυξανόμενες απειλές που υποστηρίζει η εξωτερική πολιτική της Μεγάλης Βρετανίας, κρίνεται σκόπιμο να σας αναφέρω, ως ένα απλό παράδειγμα εφαρμογής του παραπάνω Δόγματος, την πρόσφατη επίσημη δήλωση (15/6/22 στο BBC) του Αρχηγού του Βρετανικού Γενικού Επιτελείου Στρατού (Στρατηγός Σερ Πάτρικ Σάντερς), ο οποίος, δικαιολογώντας πλήρως το συγκεκριμένο «Δόγμα», καλεί τα στελέχη του Ηνωμένου Βασιλείου «να είναι έτοιμα να αντιμετωπίσουν την απειλή που συνιστά η Ρωσία μετά την εισβολή της στην Ουκρανία». Κοιτάζοντας την παραπάνω δήλωση που έκανε ο συγκεκριμένος (επίσημος) αξιωματούχος της Χώρας και συνδυάζοντας αυτό με την επιθετικότητα της Ρωσίας, εύκολα κανείς αντιλαμβάνεται και ταυτόχρονα δικαιολογεί για την απόφαση αύξησης των ΟΜΚ. Παράλληλα, θέτει ως στόχο την επιτάχυνση του εκσυγχρονισμού σε οπικά συστήματα, καθώς και την αναβάθμιση των χερσαίων του τμημάτων σε τακτικές μάχης, δηλώνοντας ευθαρσώς την θέλησή του για την ενίσχυση (μπροστά στην Ρωσική απειλή) του NATO.

5.1.4 Οι Ειδικές Δυνάμεις της Βρετανίας (Παρ. «ΙΒ»). Πρόκειται για μία Διεύθυνση - Διοίκηση, η οποία αναλαμβάνει ειδικές αποστολές σε ολόκληρο τον κόσμο και διαθέτει άριστο και σύγχρονο εξοπλισμό. Στην συγκεκριμένη Διεύθυνση εντάσσονται η Ειδική Αεροπορική Υπηρεσία, η Ειδική Υπηρεσία Σκαφών, τα Συντάγματα Επιθετικών Επιχειρήσεων, τα ενισχυμένα με ομάδες των Ειδικών Δυνάμεων, μία Πτέρυγα Αεροπορίας Μικτών Ειδικών Δυνάμεων, καθώς και μία οργανική Αεροπορική Μοίρα (47^η Μοίρα). Όπως γίνεται αντιληπτό, μέσω μίας ιδιαίτερης, διακλαδικής σύνθεσης που διαθέτει, δύναται να επιχειρεί ανεξάρτητα και σε βάθος της αντίπαλης παράταξης, ενώ η συνεχή και

ιδιαίτερα ενεργή συμμετοχή αυτής σε αποστολές της Συμμαχίας (NATO), την έχει προικισμένη με μεγάλη πολεμική εμπειρία και ικανότητα στον Ανορθόδοξο πόλεμο. Απόδειξη αυτών και χωρίς να αναφερθώ σε πληθώρα ιστορικών πολεμικών επιχειρήσεων των ΒΕΔ υπέρ της χώρας μας, αποτελεί η συμμετοχή ειδικών δυνάμεων στο μέτωπο της Ουκρανίας. Σύμφωνα με επίσημες δηλώσεις Βρετανού Στρατιωτικού (Στρατηγός Robert Magowan), Βρετανοί στρατιώτες (commandos) έχουν ήδη πραγματοποιήσει έναν αριθμό πολεμικών αποστολών κατά των Ρωσικού στρατού στην Ουκρανία. Πιο συγκεκριμένα, αποτυπώνοντας (στο επίσημο περιοδικό του Βασιλικού Ναυτικού – Globe and Laurel) με τρόπο ρεαλιστικό τις παραπάνω αποστολές, ο συγκεκριμένος Βρετανός Στρατηγός ανέφερε ότι, 350 ειδικά εκπαιδευμένοι στρατιώτες, μεταφέρθηκαν στην Ουκρανία προκειμένου να λάβουν μέρος (υπέρ των Ουκρανών) σε δύο συγκεκριμένες αποστολές. Αυτό και μόνο, αποδεικνύει με τον πιο οφθαλμοφανή και πειστικό τρόπο, ότι οι ΒΕΔ συνεχίζουν να συμμετέχουν σε όλα σχεδόν τα πολεμικά μέτωπα της Συμμαχίας, αποκτώντας πολύτιμη εμπειρία για τη διεξαγωγή πολεμικών επιχειρήσεων, δείγμα το οποίο ήδη αποτελεί και εμπεριέχεται στα στοιχεία της κουλτούρας του εν λόγω έθνους.

5.1.5 Το Βασιλικό Πολεμικό Ναυτικό, αποτελεί μέρος της Ναυτικής Υπηρεσίας της Αυτής Μεγαλειότητας, μαζί με το Βασιλικό Σώμα Πεζοναυτών και το Ναυτικό Γραφείο. Επικεφαλής αυτής είναι ο Πρώτος Λόρδος του Ναυαρχείου, βαθμού Ναυάρχου, ο οποίος αποτελεί και μέλος του Συμβουλίου Άμυνας της Μεγάλης Βρετανίας. Οι βάσεις αυτής, βρίσκονται στις πόλεις Πόρτσμουθ, Κλάιντ και Ντέβονπορτ του Πλίμουθ. Ο στόλος τον οποίο και διατηρεί **(Παρ. «ΙΓ»)** αποτελείται από πλοία κρούσεως (δεκατέσσερις Φρεγάτες, έξι αντιτορπιλικά, δεκαπέντε σκάφη αντιμετώπισης ναρκών και είκοσι δύο περιπολικά σκάφη), έντεκα υποβρύχια [(Υ/Β) τέσσερα βαλλιστικά και επτά πυρηνικά Υ/Β], τα οποία αποτελούν και την κύρια αποτρεπτική δύναμή αυτών, καθώς και πλοία αμφίβιων επιχειρήσεων. Το συνολικό εκτόπισμα του Βασιλικού Ναυτικού είναι περίπου 337.000 τόνοι (603.000 τόνοι συμπεριλαμβάνοντας το Βασιλικό Βοηθητικό Στόλο και τους Βασιλικούς Πεζοναύτες). Τέλος, επισημαίνεται ότι το Βασιλικό Ναυτικό είναι μέρος της Βασιλείας, η οποία περιλαμβάνει επίσης και τους Βασιλικούς Πεζοναύτες. Επικεφαλής της Ναυτικής Υπηρεσίας είναι ο Πρώτος Λόρδος του Ναυαρχείου, ναύαρχος και μέλος του Συμβουλίου Άμυνας του Ηνωμένου Βασιλείου. Το Βασιλικό Ναυτικό λειτουργεί προς ελλιμενισμό των εν υπηρεσία πλοίων, σε τρεις βάσεις (εντός Ηνωμένου Βασιλείου), όπου ταυτόχρονα αποτελούν και σύγχρονα ναυτικά οχυρά (στο Πόρτσμουθ, το Κλάιντ και το Ντέβονπορτ του Πλίμουθ, με το τελευταίο να είναι η μεγαλύτερη επιχειρησιακή ναυτική βάση στη Δυτική Ευρώπη).

5.1.6 Η Βασιλική Πολεμική Αεροπορία (Παρ. «ΙΔ»), διαθέτει έναν από τους μεγαλύτερους παγκοσμίως επιχειρησιακούς στόλους, με αεροσκάφη διαφόρων ρόλων και δυνατοτήτων. Με ανώτατο επιχειρησιακό επίπεδο αυτό της Αεροπορικής Διοίκησης, το δυναμικό αυτής οργανώνεται σε πέντε συγκεκριμένες αποστολές: Αερομαχίας, Αεροπορικής Υποστήριξης, Αεροπορικές - Διαστημικές επιχειρήσεις, εκπαιδευτικά αεροσκάφη και Μονάδες Μηχανικής, Επιμελητείας, Επικοινωνιών και Ιατρικών Επιχειρήσεων. Το δυναμικό της Βασιλικής Πολεμικής Αεροπορίας διαθέτει μαχητικά πολλαπλών ρόλων, καθώς και στρατηγικά βομβαρδιστικά, αναγνώρισης, δεξαμενόπλοια,

μεταγωγικά, ελικόπτερα, μη επανδρωμένα εναέρια οχήματα και διάφορους τύπους εκπαιδευτικών αεροσκαφών. Επίσης διαθέτει ένα Σύνταγμα Βασιλικής Πολεμικής Αεροπορίας, όπου ουσιαστικά αποτελεί την επίγεια αμυντική δύναμη, με αποστολή την εξασφάλιση αντιαεροπορικής προστασίας, καθώς και της αποφυγής δολιοφθορών (από επίγειες ανορθόδοξες δυνάμεις). Το συγκεκριμένο Σύνταγμα διαθέτει εννέα τακτικές μοίρες, ενώ φέρει εξοπλισμό για χημική, βιολογική, ραδιολογική και πυρηνική προστασία. Τέλος και στα πλαίσια των Ειδικών Επιχειρήσεων, διαθέτει ομάδες Υποστήριξης των Ειδικών Δυνάμεων, καθώς και διάσωσης προσωπικού από πτώσης – καταρρίψεις αεροσκαφών..

5.2 Εκστρατευτικές Δυνάμεις. Η δυνατότητα εκστρατευτικών επιχειρήσεων από τις Βρετανικές Ένοπλες Δυνάμεις (**Παρ .«ΙΕ»**), έχει τεθεί σε άμεση προτεραιότητα, ενώ δίδεται ιδιαίτερη σημασία στην ικανότητα διεξαγωγής, σε συγκεκριμένο τόπο και χρόνο. Προς τούτο και διατηρεί μία ναυτική δύναμη «υψηλής ετοιμότητας» (εκπαιδευμένων και εξοπλισμένων για ανάπτυξη σε πολύ σύντομο χρονικό διάστημα), καθώς και το ανάλογο δυναμικό από την Ταξιαρχία Βασιλικών Πεζοναυτών (3^η Ταξιαρχία) και την Ταξιαρχία αλεξιπτωτιστών (16^η Ταξιαρχία, του Βρετανικού Στρατού). Ο τρόπος Διοίκησης των παραπάνω δυνάμεων, διεξάγεται στα πλαίσια ενός διακλαδικού επιτελείου ή στα πλαίσια Συμμαχικής δράσης, εντός της οποίας θα συμμετέχουν και δυνάμεις από άλλες χώρες. Οι συγκεκριμένες δυνάμεις εκστρατείας έχουν σχεδιαστεί για να ανταποκρίνονται στις υποχρεώσεις της Βρετανίας έναντι των Συμμάχων αυτής (Σώμα Ταχείας Αντίδρασης), καθώς και εντός πλαισίου του NATO. Το 2010, οι κυβερνήσεις του Ηνωμένου Βασιλείου και της Γαλλίας, υπέγραψαν Συνθήκη συνεργασίας προς δημιουργία ενός κοινού Εκστρατευτικού Σώματος Ταχείας Αντίδρασης (Lancaster House). Πρόκειται για μία αναπτυσσόμενη κοινή δύναμη, υπό ενιαία Διοίκηση, προς άμεση χρήση σε ένα ευρύ φάσμα σεναρίων κρίσης, όπου έχοντας διακλαδικές ικανότητες σε μέσα και δυνάμεις, δύναται να επιχειρούν σε οποιοδήποτε σημείο του κόσμου. Τέλος, θα πρέπει να επισημανθεί ότι, με ασπίδα το NATO, η διαρκή συμμετοχή των Βρετανικών Ενόπλων Δυνάμεων σε διάφορα θέατρα των επιχειρήσεων (ΘΕ), όπως του Αφγανιστάν, του Ιράκ, της Λιβύης, και η συνεκπαίδευση – συνεργασία αυτών με άλλες σύγχρονες συμμαχικές δυνάμεις (ΗΠΑ, Γαλλία, Ισπανία κ.α), έχει προσδώσει μία ανεκτίμητη εμπειρία στον τρόπο του «επιχειρείν», ενώ έχει συμβάλλει καθοριστικά στην ανάδειξή του σε έναν από τους πιο ισχυρούς του κόσμου. Γεγονός το οποίο αποδείχτηκε με τον πιο οφθαλμοφανή τρόπο από την εκστρατεία των ΒΕΔ στα νησιά Φώκλαντς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ «Γ» Συγκριτική Ανάλυση

6. Στην παρούσα ενότητα και προκειμένου να εξαχθούν χρήσιμα συμπεράσματα από την συγκεκριμένη μελέτη, θα επιχειρήσουμε μια συγκριτική ανάλυση μεταξύ των δομών των Ελληνικών και αντίστοιχων Βρετανικών Ενόπλων Δυνάμεων, ενώ θα θιχτούν και τυχόν όμοια στοιχεία αυτών. Προς τούτο και προκειμένου ο αναγνώστης να έχει μία σφαιρική άποψη περί του θέματος, κρίνεται σκόπιμο να προβούμε με τρόπο αρκετά συνοπτικό, στην δομή των Ελληνικών Ενόπλων Δυνάμεων. Συνεπώς, με το Υπουργείο

Άμυνας ως πολιτικός προϊστάμενος του στρατεύματος, επιχειρησιακός επικεφαλής αυτού είναι το Γενικό Επιτελείο Εθνικής Άμυνας (ΓΕΕΘΑ), όπου, με την διακλαδική⁵⁹ φυσιογνωμία του καθίσταται υπεύθυνο για τον διοικητικό και επιχειρησιακό του έλεγχο. Ο Αρχηγός του συγκεκριμένου επιτελείου (Α/ΓΕΕΘΑ) ασκώντας τον παραπάνω έλεγχο, έχει την πλήρη διοίκηση όλων των κλάδων [Στρατού Ξηράς (ΣΞ), Πολεμικού Ναυτικού (ΠΝ) και Πολεμικής Αεροπορίας(ΠΑ)], ενώ σε περίπτωση πολέμου διοικεί τις επιχειρήσεις εντός Ελληνικής επικράτειας. Ωστόσο, στα πλαίσια των διεθνών συμμαχικών υποχρεώσεών του, ενεργοποιεί συγκεκριμένα στρατιωτικά τμήματα σε περιοχές του εξωτερικού, με αποστολές παροχής ανθρωπιστικής βοήθειας και διατήρησης της ειρήνης.

6.1 Κατόπιν των παραπάνω και σε σύγκριση με το Ελληνικό σύστημα διοίκησης, στο Ηνωμένο Βασίλειο, οι ένοπλες δυνάμεις ανήκουν (τυπικά στην Βασίλισσα, ενώ ουσιαστικά στον Πρωθυπουργό) στο Βρετανικό Υπουργείο Άμυνας (ΥΠΑΜ), όπου με πρωταρχικό παράγοντα την Επιτροπή Άμυνας, καθορίζονται όλα τα θέματα των ενόπλων δυνάμεων αυτής. Σε αυτό το σημείο μπορούμε να αντιληφθούμε ότι, η διαφορά η οποία έγκειται στην εν λόγω επιτροπή, είναι και ο συνδυαστικός κρίκος μεταξύ πολιτικής και στρατιωτικής αρχής, ενώ μεσολαβεί για όλα τα στρατιωτικά θέματα, καθώς και για τις εξελίξεις των στελεχών αυτής. Ωστόσο, υπό την αιγίδα του Πρωθυπουργού, το ΥΠΑΜ μαζί με το Υπουργείο Εξωτερικών (ΥΠΕΞ) καθορίζουν την Αμυντική Πολιτική της χώρας.

6.2 Επίσης, στις Βρετανικές Ένοπλες Δυνάμεις, ο θεσμός της διακλαδικότητας έχει σχεδόν ολοκληρωθεί. Πρόκειται για έναν ουσιαστικά ευέλικτο ένοπλο τμήμα εξοπλισμένο και στελεχωμένο από όλους τους κλάδους, καθώς και φορείς από τον κρατικό μηχανισμό. Με αυτό τον τρόπο, η συγκεκριμένη στρατιωτική ισχύ καθίσταται ευέλικτη, ισχυρή και αποτελεσματική.

6.3 **Συμβολή των Γυναικών** Μια άλλη παράμετρος που αξίζει σχολιασμού είναι ότι παρατηρείται με τρόπο διακριτικό, η ανάδειξη της στράτευσης των γυναικών και της συμβολής αυτών στο έργο των ενόπλων δυνάμεων. Το μεγαλύτερο ποσοστό συμμετοχής παγκοσμίως παρατηρείται πρώτα στο Ηνωμένο Βασίλειο και κατόπιν στο Ισραήλ. Δύο χώρες πρότυπα στρατιωτικής οργάνωσης, όπου αν και ο θεσμός της στράτευσης είναι εθελοντικός, η εκστρατεία ενημέρωσης έχει συντελέσει στην αύξηση συμμετοχής τους. Ωστόσο, θα ήθελα να επισημάνω ότι, στις συγκεκριμένες χώρες οι γυναίκες συμμετέχουν (με άριστο τρόπο) και σε πολεμικές αποστολές, όπου τα αποτελέσματα αυτών κρίνονται ως ικανοποιητικά.

6.4 **Πολιτικό – Στρατιωτική Συνεργασία** Επιπρόσθετα, στο Ηνωμένο Βασίλειο η διακλαδικότητα, ο συνδυασμός, η συσχέτιση και η άμεση συνεργασία αυτής με παράγοντες πολιτικό – στρατιωτικής υφής [π.χ. Δημόσιας Διοίκησης, Ακαδημαϊκών Αρχών, Κρατικής Ερευνητικής, Κέντρων Έρευνας (ιδιωτικού Φορέα) και λοιπών υπηρεσιών Κρατικής Ασφάλειας], έχει προχωρήσει με γοργούς ρυθμούς. Βέβαια, αυτό

⁵⁹ Από το 2010 με τον Ν.3883/2010

αποτελεί μία μακρόπνοη προσπάθεια (ήδη από τις αρχές του Β' ΠΠ), όπου οι Βρετανικές Ένοπλες Δυνάμεις σε συνεργασία με όλους τους φορείς (κρατικούς και ιδιωτικούς), κατάφεραν το ακατόρθωτο. Πρόκειται για μία συνεργασία των ενόπλων δυνάμεων με όλες τις δυναμικές πτυχές του κράτους, όπου θα μπορούσε να μας παραδειγματίσει (Ελλάδα) σε αρκετά σημεία.

6.5 Τέλος, θα πρέπει να επισημανθεί ότι, το Ηνωμένο Βασίλειο αποτελεί μία πυρηνική δύναμη, όπου αυτό την καθιστά ως «υπερδύναμη». Ωστόσο, εάν σκοπίμως το παραβλέψουμε και μελετήσουμε προσεκτικά το εξοπλιστικό δυναμικό των δύο χωρών (Ελλάδας και Μεγάλης Βρετανίας), εύκολα μπορούμε να αντιληφθούμε ότι, οι ένοπλες δυνάμεις της χώρα μας είναι αρκετά ισχυρές και αποτρεπτικές. Πιο συγκεκριμένα, πρόκειται για μία πολεμική μηχανή η οποία διαθέτει έναν αρκετά μεγάλο σύγχρονο ναυτικό και αεροπορικό στόλο. Όσον αφορά το χερσαίο τμήμα, εκτιμώ ότι, διατηρούμε έναν αντάξιο τμήμα με αυτό του Ηνωμένου Βασιλείου. Στον τομέα τον οποίο εκτιμώ ότι, οφείλουμε να παραδειγματισθούμε, αφορά την διακλαδικότητα, καθώς και την συνεργασία με όλες τις κρατικές και μη δυναμικές της χώρας.

7. Κοινές Αξίες. Με δεδομένη την παραπάνω συγκριτική ανάλυση μεταξύ των δύο χωρών, κρίνεται σκόπιμο μα και επιβεβλημένο να γίνει αναφορά περί των σχέσεων που έχουν κτίσει εδώ και αιώνες Ελλάδα και Ηνωμένο Βασίλειο. Αν κάποιος τρίτος χωρίς να ανήκει στις δύο χώρες, μπορούσε να μελετήσει και παρατηρήσει την ιστορική πορεία αυτών, εύκολα και καθαρά θα διαπίστωνε ότι, οι σχέσεις που έχουν συνάψει με τρόπο διαχρονικό είναι άριστες. Με απαρχή την προεπαναστατική περίοδο, χιλιάδες ήταν οι Άγγλοι φιλέλληνες οι οποίοι έφυγαν από την πατρίδα τους, εγκαταλείποντας την ασφάλεια και την άνεση που τους παρείχε, θυσιάζοντας την περιουσία τους προκειμένου να αγοράσουν όπλα για την Ελλάδα μας και τέλος θυσιάζοντας την ίδια τους τη ζωή για εμάς. Ποιος δεν γνωρίζει τον πλοίαρχο Φρανκ Άστιγξ, καθώς και το Λόρδο Βύρωνα, οι οποίοι αφού δώρισαν την προσωπική τους περιουσία στην επαναστατική τότε Ελλάδα, θυσιάστηκαν πολεμώντας για την ελευθερία της Πατρίδας μας. Η ναυμαχία του Ναβαρίνο (1827), το Μακεδονικό, καθώς και η μάχη της Κρήτης, αποτελούν μερικά από τα δεκάδες πολεμικά παραδείγματα, όπου Έλληνες και Άγγλοι στρατιώτες πλάι – πλάι πολέμησαν για τον ίδιο σκοπό. Ποιος μπορεί να ξεχάσει τον Ιερό Λόχο, το Ελληνικό πολεμικό ναυτικό, καθώς και το αντίστοιχο αεροπορικό δυναμικό, όπου πολεμώντας με απaráμιλλο θάρρος τους Γερμανούς κατακτητές αποκόμισαν από έναν πολύ μεγάλο πολιτικό άνδρα της Βρετανίας (Ουίνστον Τσώρτσιλ) τα πιο τιμητικά λόγια που έχουν ποτέ αφιερώσει για έναν στρατιώτη «**Από τούδε και στο εξής θα λέμε ότι οι ήρωες πολεμούν σαν Έλληνες**». Μαζί με τους Έντι Μάιερς, τον Συνταγματάρχη Μόνταγκ Γούντχαους, η ελληνική εθνική αντίσταση έγινε γνωστή σε όλο τον κόσμο για τα κατορθώματά τους⁶⁰. Αποτέλεσμα αυτών υπήρξε και η αιτία της μακρόχρονης ιστορίας αδελφικών σχέσεων μεταξύ των δύο λαών. Ως κράτη – μέλη της Βορειοατλαντικής Συμμαχίας σήμερα συνεργαζόμαστε με τον καλύτερο τρόπο πάνω σε πολλά κοινά προγράμματα αμυντικής πολιτικής, ενώ πλήθος είναι οι ασκήσεις, συνεκπαιδεύσεις, ανταλλαγές προσωπικού, καθώς και η φοίτηση σε

⁶⁰ Η μάχη του Γοργοποτάμου, καθώς και η επιτυχή απαγωγή του Γερμανού Διοικητή της Κρήτης

κοινά ακαδημαϊκά και στρατιωτικά προγράμματα. Τέλος, κρίνεται σκόπιμο να επισημανθεί ότι, έχουν υπογραφεί και βρίσκονται σε ισχύ τα παρακάτω θεσμικά κείμενα:

α. Μνημόνιο Κατανόησης προς παροχή Υποστήριξης Φιλοξενούντος Έθνους προς τις Βρετανικές Ένοπλες Δυνάμεις, οι οποίες αναπτύσσονται και ενεργούν στην Ελληνική επικράτεια, προς υποστήριξη του NATO (23 Φεβ. 82)

β. Μνημόνιο Κατανόησης στον τομέα των Αμυντικών (1983) Εξοπλισμών.

γ. Μνημόνιο Συμφωνίας Γεωγραφικών Ανταλλαγών και Συνεργασίας, μεταξύ των Υπουργείων Εθνικής Άμυνας των δύο χωρών (1994).

δ. Τεχνική Συμφωνία μεταξύ Ελλάδας και ΗΒ για την παροχή Υποστήριξης Φιλοξενούντος Έθνους, κατά την εκτέλεση της επιχείρησης «JOINT GUARANTOR»

ε. Τεχνική Συμφωνία με αντικείμενο τη λεπτομερή συνεργασία μεταξύ των Υδρογραφικών και όχι μόνο Υπηρεσιών των δύο χωρών (1998).

στ. Μνημόνιο Κατανόησης που αφορά στη διεξαγωγή Στρατιωτικών Ασκήσεων και Εκπαίδευσης προς παροχή Υποστήριξης Φιλοξενούντος Έθνους (2010).

Τέλος, θα πρέπει να τονισθεί ότι, η αμυντική διπλωματία αποτελεί θεμελιώδες στοιχείο των Διεθνών Σχέσεων και συνεπώς ο Ακόλουθος Άμυνας είναι αναπόσπαστο μέλος των Ελληνικών διπλωματικών αποστολών. Αυτό αποδεικνύεται με τον πιο οφθαλμοφανή τρόπο, όπου στο Λονδίνο η θέση παραδοσιακά καταλαμβάνει Πλοίαρχος του Ελληνικού Πολεμικού μας Ναυτικού, όντας αρμόδιος για την τήρηση της αμυντικής μας συνεργασίας με το Η.Β.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

8. Στα πλαίσια ανάλυσης της Βρετανικής στρατιωτικής δομής, η οποία εξετάσθηκε σε ένα αρκετά διαχρονικό ιστορικό πεδίο και σε συνδυασμό αυτής με τις νέες παγκοσμίως γνωστές υβριδικού χαρακτήρα απειλές, εξάγονται πληθώρα και πολυποίκιλα χρήσιμα συμπεράσματα, όπου κάθε σύγχρονος στρατός οφείλει να τα συμπεριλάβει στο μελλοντικό του σχεδιασμό. Ωστόσο, στην συγκεκριμένη μελέτη αναλύθηκαν και ερμηνεύθηκαν μέσα από μία συμπαγή και ιδιαίτερη κουλτούρα και στοιχεία της Βρετανικής στρατηγικής σκέψης, όπου σε συνδυασμό με την ανάλογη υψηλή στρατηγική της εξωτερικής πολιτικής του Ηνωμένου Βασιλείου, μας αποκρυσταφορούν με μεγάλη λεπτομέρεια, την πορεία των ΒΕΔ. Τέλος και πριν αναφερθούμε στα αμέσως παρακάτω συμπεράσματα, με τρόπο επικουρικό και για λόγους τους οποίους ευελπιστώ ότι, θα ευνοήσουν τις Ελληνικές ένοπλες δυνάμεις, εξετάσθηκαν με τρόπο συγκριτικό οι ημέτερες δυνατότητες.

8.1 Η πορεία μετεξέλιξης των Βρετανικών Ενόπλων Δυνάμεων γνώρισε αρκετές διακυμάνσεις με τις ανάλογες αυξομειώσεις ισχύος, ενώ καθ' όλη την ιστορική διαδρομή της χώρας και διά μέσου της ιδιαίτερης κουλτούρας, μπόρεσε αφού προέβη στις ανάλογες τροποποιήσεις, να ανταπεξέλθει των καθηκόντων της. Πιο συγκεκριμένα, σήμερα γνωρίζοντας τις νέες απειλές, προέβη δίχως να καταργήσει τις παραδοσιακές – συμβατικές δυνάμεις, σε ανάλογες τροποποιητικές κινήσεις, αυξάνοντας και αναβαθμίζοντας την ποιότητα ανθεκτικότητας, καθώς και του χρόνου – τρόπου αντίδρασης, την οποία απαιτεί ο υβριδικός πόλεμος. Ένας ιδιαίτερος πόλεμος όπου, καθόρισε μέσω του «Global Britain» τον τρόπο αναθεώρησης της ασφάλειας, της άμυνας, καθώς και της Βρετανικής εξωτερικής πολιτικής. Θα πρέπει ίσως να παραδεχθούμε ότι, σήμερα εν μέσω μίας παγκόσμιας επιπέδου ανακατανομής ισχύος, αναδύονται δρώντες με εξαιρετικά ανταγωνιστικές διαθέσεις, ενώ παράλληλα «επινοούν» νέους τρόπους επιβολής της ισχύος τους. Συνεπώς, ως ένα εγχείρημα «Grand Strategy» οι ΒΕΔ επιδιώκουν χωρίς την ιδιαίτερη απομείωση των συμβατικών τους δυνάμεων, την προώθηση και ανάπτυξη νέων τεχνολογικών επιτευγμάτων, αναδιάρθρωση της δομής των ενόπλων τους δυνάμεων (εντάσσοντας επιπλέον στοιχεία και παράγοντες), καθώς και την υπεραύξηση της πυρηνικής τους ικανότητας.

8.2 Κομβικά σημεία τα οποία επηρέασαν με τρόπο αρνητικό, επιφέροντας μία σχετική καθυστέρηση της στρατιωτικής εξέλιξης των συγκεκριμένων ενόπλων δυνάμεων, ήταν η «Μεγάλη Οικονομική Ύφεση» και η γενικευμένη παγκόσμια καταστροφή του Μεγάλου Πολέμου. Η άνοδος μίας αντιμιλιταριστικής αντίληψης, σε συνδυασμό τα δισεπίλυτα οικονομικά προβλήματα της Βρετανίας, συνετέλεσαν με τρόπο καθοριστικό στην μετεξέλιξη του στρατεύματος.

8.3 Η παρουσία συγκεκριμένων πολιτικών και στρατιωτικών ηγετών, εν μέσω πολεμικών συνθηκών της χώρας, έπαιξε καθοριστικό ρόλο στην επίτευξη μιας ευνοϊκής στρατιωτικής μετεξέλιξης, ενώ χάραξε τις Στρατηγικές οδούς αναδιαμόρφωσής του. Πιο συγκεκριμένα, η αξία ηγετικών φυσιογνωμιών παραμένει ανεξίτηλη.

8.4 Η ύπαρξη μίας πανίσχυρης πολεμικής ναυτικής δύναμης (απόρροια της αποικιακής επικράτειας) και των θαλάσσιων συνόρων της χώρας, έδωσε κατά την διάρκεια του Β' ΠΠ, τον απαιτούμενο χρόνο αναδιαμόρφωσης και επανεξοπλισμού του Βρετανικού Στρατού. Παράλληλα, η ορθή διπλωματική οδό της Βρετανίας συνέβαλλε με τρόπο καθοριστικό, στο κέρδος του εν λόγω χρόνου.

8.5 Με τον όρο της «Παγκόσμια Βρετανία», το Ηνωμένο Βασίλειο έχει ήδη αναγνωρίσει τις πολύ σημαντικές αλλαγές στη κατανομή της παγκόσμιας ισχύος. Έχει ήδη εντοπίσει μία πολυμερή και πολυδιάστατη επιθετική αρχιτεκτονική αμφισβήτησης από συγκεκριμένους διεθνείς δρώντες (Κίνα, Ρωσία), των δυτικών (συμμαχικών) δυνάμεων. Προς τούτο, δημιουργεί τις ανάλογες προϋποθέσεις για να μπορέσει να αντιμετωπίσει τις νεοσύστατες μορφές πολέμου (αναθεώρηση δομής ΒΕΔ, Εξωτερικής Πολιτικής, Στρατηγικό Δόγμα κλπ.), ενώ παράλληλα δίνει ιδιαίτερη έμφαση στον τομέα της τεχνολογίας και του διαστήματος. Αντικειμενικός σκοπός της είναι για το 2030, να

αποτελεί μία ισχυρή αποτρεπτική «υπερ» δύναμη της τεχνολογίας και του διαστήματος, ενώ μέσω του εμπορικού παγκόσμιου ανοίγματος που επιδιώκει, να θέσει τις βάσεις ενός πανίσχυρου οικονομικά έθνους.

8.6 Μέσω της ιδιαίτερης Βρετανικής κουλτούρας και σε συνδυασμό με την θέληση – επιμονή για την επίτευξη νίκης, θα πρέπει να αναγνωρίσουμε την ικανότητα του συγκεκριμένου έθνους, καθώς και την κλίση που διαθέτει επί της τεχνολογίας - επιστήμης και γενικότερα επί των καινοτόμων ιδεών. Κάθε μελετητής ή ιστορικός σίγουρα θα μπορεί να επιβεβαιώσει τα προαναφερόμενα κοιτάζοντας την ανακάλυψη του τηλεφώνου, της ατμομηχανής, του υποβρυχίου, της τεχνητής νοημοσύνης, του προφίλ του DNA, μέχρι και την συμβολή αυτών στην αντιμετώπιση της Πανδημίας (με την ανακάλυψη του εμβολίου Astra Zeneca). Ικανοτήτων των οποίων συνέβαλλαν με τρόπο καθοριστικό στην ισχυροποίηση των ΒΕΔ.

8.7 Με γνώμονα της αυξανόμενης ισχύος της Κίνας, καθώς και της αναθεωρητικής – επεκτατικής πολιτικής της Ρωσίας, τονίζεται η ανάγκη διατήρησης ισχυρών συμμαχιών, καθώς και δημιουργίας σταθερών οικονομικών βάσεων. Ιδιαίτερα με αφορμή τον πόλεμο που προκάλεσε η Ρωσία στην Ουκρανία, καθώς και τις μακρόπνοες προεκτάσεις – συνέπειες που επέφερε σε ολόκληρη την δυτική συμμαχία, κρίνεται σκόπιμη η διατήρηση από όλα τα κράτη – μέλη, ενός ισχυρού αποτρεπτικού στρατιωτικού μηχανισμού, όπου θα δύναται όπως οι ΒΕΔ, να επεμβαίνουν με τρόπο καθοριστικό στην εξέλιξη των πολεμικών γεγονότων. Βέβαια, στα πλαίσια συλλογικής δράσεως (συμμαχίας), τα αποτελέσματα θα είναι πολύ πιο θετικά και αποτελεσματικά. Ωστόσο, με τον όρο ισχυρός σύμμαχος το Η.Β προσανατολίζει την πυξίδα συνεργασίας αυτής με τις ΗΠΑ⁶¹ περισσότερο, ενώ αφήνει έντεχνα την πόρτα συνεργασίας και με άλλες χώρες, οι οποίες θα πληρούν συγκεκριμένες προδιαγραφές ισχύος και δυναμικότητας.

8.8 Σύμφωνα με την επιτυχημένη στρατιωτική πορεία των ΒΕΔ, και γενικότερα του συγκεκριμένου έθνους, η οποία επέδειξε στοιχεία ευελιξίας, ορθής στρατηγικής σκέψης, κατάλληλων συμμαχιών και καινοτόμων ιδεών, κάθε χώρα δύναται να προβεί σε ανάλογες διορθωτικές κινήσεις προκειμένου να αντιγράψει με επιτυχία την πορεία αυτών.

8.9 Σχετικά με την ύπαρξη νέων απειλών, το ΗΒ επέδειξε δείγματα αποφασιστικότητας, καθώς και ανωτερότητας (απερίσπαστα στοιχεία της Βρετανικής κουλτούρας), τα οποία της επέτρεψαν να προβεί σε τροποποιητικές επιτυχημένες ενέργειες αναδιάρθρωσης των ΒΕΔ. Ομοίως, βασικά συστατικά τα οποία έπαιξαν ρόλο καθοριστικό στην επίτευξη της συγκεκριμένης και επιτυχημένης αναδιαμόρφωσης των Βρετανικών δυνάμεων, αποτελούν, οι ισχυροί δεσμοί της εν λόγω κοινωνίας, η οικονομική ανάπτυξη, καθώς και η διαφύλαξη των δημοκρατικών θεσμών.

⁶¹ Mathew Uttley, Benedict Wilkinson, Armida van Rij. «A Power for the Future? Global Britain and the Future Character of Conflict» International Affairs, 2019, 801-816

8.10 Καθορισμός της Βρετανικής Υψηλής Στρατηγικής αποτελεί το HB να παραμείνει (και μετά το BREXIT) μία υπερδύναμη της επιστήμης, της οικονομίας, της τεχνολογίας και της έρευνας. Παράγοντες, οι οποίοι αποτελούν τους πυλώνες μίας επιτυχημένης πολεμικής μηχανής. Μίας δύναμης όπου θα δύναται διά μέσου αρχικά της τεχνολογίας, να οδηγεί τις διεθνείς εξελίξεις.

8.11 Έχοντας ως παράδειγμα την Μεγάλη Βρετανία, καθώς και τα στάδια μετεξέλιξης των ενόπλων της δυνάμεων, θα μπορούσαμε να ισχυρισθούμε ότι, η εν λόγω χώρα αν και δεν έχει τον μεγαλύτερο αριθμητικά στρατιωτικό μηχανισμό, εντούτοις αποτελεί μία υπερδύναμη. Αυτό δεν αφορά μόνο τα πυρηνικά, αλλά και τη δημιουργία εύστοχων οργανικών στρατιωτικών τμημάτων, δομών και υπηρεσιών κατάλληλα εξοπλισμένων με σύγχρονα και εύστοχα οπλικά συστήματα.

8.12 Βασικός πυλώνας εξωτερικής πολιτικής, στον οποίο δίνει ιδιαίτερη βαρύτητα το HB και κρίνεται άξιο αναφοράς στην παρούσα εργασία, αποτελεί η διπλωματία, όπου θα τολμούσα να ισχυρισθώ ότι ανταποκρίνεται στη Βρετανική κουλτούρα και κατ' επέκταση στην Σχολή ρεαλισμού αυτής. Ένα όπλο το οποίο δύναται αρκετές των περιπτώσεων να αντικαταστήσει τις ιαχές των πυροβόλων και των πυραύλων.

8.13 Αντλώντας διδάγματα και εκπονώντας σημαντικά αποστάγματα θα πρέπει να σημειωθεί ότι, η Μεγάλη Βρετανία με την εξαιρετική αυτοκρατορική ιστορία που την συνοδεύει, χάραξε μία σπάνιας μορφής Υψηλής Στρατηγικής, η οποία εκπονήθηκε αναλύοντας συγκεκριμένα στοιχεία και δεδομένα της διεθνούς κατάστασης,. Προς τούτο, έλαβε άμεσα δραστικά μέτρα, αναπροσαρμόζοντας την δομή των στρατιωτικών της δυνάμεων και καθόρισε νέα «standards» σε τομείς της τεχνολογίας και του διαστήματος. Σταθερές και κανόνες τους οποίους θα πρέπει με κάθε τρόπο να υλοποιήσει – αναπτύξει στο πλαίσιο μίας ρεαλιστικής εθνικής υψηλής στρατηγικής. Επίσης, μέσα από το νέο δόγμα «Παγκόσμιας Βρετανίας» παρατηρείτε ότι, οι στρατιωτικές αλλαγές που επήλθαν, δεν επέφεραν σημαντικές μειώσεις στον αριθμό και την ποσότητα των δυνάμεων και των εξοπλιστικών συστημάτων αντίστοιχα. Τουναντίον θα λέγαμε και αυτό διότι η Μεγάλη Βρετανία θα συνεχίσει να διατηρεί την πυρηνική της δύναμη (με αυξητικούς ρυθμούς από 180 σε 260 κεφαλές), καθιστώντας αυτήν ως τη «μόνη» αποκλειστικά πυρηνική δύναμη μεταξύ των P5, η οποία ευελπιστεί να αυξήσει την πυρηνική της ικανότητα.

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

9. Μελετώντας την επιτυχημένη πορεία μετεξέλιξης των Βρετανικών Ενόπλων Δυνάμεων και εντοπίζοντας στοιχεία τα οποία δύναται να υιοθετηθούν από τις Ελληνικές αντίστοιχες δυνάμεις, προτείνονται τα εξής:

9.1. Εύκολα γίνεται αντιληπτό ότι, η ιστορική και στρατιωτική πορεία της Μεγάλης Βρετανίας και της Χώρας μας, παρουσιάζει μία κοινή διαδρομή. Βέβαια, θα μπορούσαμε να ισχυρισθούμε ότι και οι δύο χώρες έχουν τα θαλάσσια σύνορα ως ασπίδα, καθώς και μία εξέχουσα γεωστρατηγική θέση. Στοιχεία τα οποία διαμορφώνουν μία

ιδιαίτερη κουλτούρα, ενώ ώθησε και τις δύο από πολύ νωρίς να αναπτύξουν την υψίστης στρατηγικής σημασίας τέχνη της ναυτοσύνης. Προς τούτο, εκτιμώ ότι θα πρέπει να εστιάσουμε στην βελτίωση και περεταίρω ισχυροποίηση του πολεμικού μας ναυτικού (στα πρότυπα της Μεγάλης Βρετανίας), έτσι ώστε «ωσάν αιχμή του δόρατος», όπου διά μέσου της εκ παράδοσης Ελληνικής ναυτοσύνης, του επιθετικού πνεύματος, καθώς και της συμπαγούς διοίκησης, να αποτελέσει ένα αποτρεπτικό πανίσχυρο όπλο, διά του οποίου θα επιτυγχάνονται οι Εθνικοί Αντικειμενικοί Σκοποί (ΑΝΣΚ).

9.2 Κατόπιν των παραπάνω και στα πλαίσια εύστοχων εξοπλιστικών προγραμμάτων, οφείλουμε να ομολογήσουμε ότι η απόκτηση των νέων αεροπορικών και ναυτικών προηγμένων συστημάτων (π.χ. Α/Φ Rafale και Φ/Γ Bellhara), τα οποία λειτουργούν ως πολλαπλασιαστές ισχύος, ενισχύουν την διακλαδική δράση σε ένα αεροναυτικό πόλεμο και ενδυναμώνουν την άμυνα της χώρας, ενώ ταυτόχρονα προβληματίζουν τους εχθρούς αυτής. Με τον ίδιο ακριβώς τρόπο και κατόπιν συλλογικής απόφασης αρμοδίων, η απόκτηση ή συμπαραγωγή τέτοιων συστημάτων, αποτελεί μονόδρομο. Συστημάτων τα οποία δεν θα ακολουθούν απλά έναν ανταγωνιστή, αλλά θα είναι πολύ πιο ανώτερα από αυτά που εκείνος θα διαθέτει.

9.3 Η Ελλάδα όπως και η Μεγάλη Βρετανία, περιβάλλεται από θαλάσσια σύνορα, καθώς και έναν μεγάλο αριθμό νήσων (νησιωτικό σύμπλεγμα). Προς τούτο, θα πρέπει να προσανατολισθούμε στην Βρετανική αντίληψη «περί συνδυασμένων επιχειρήσεων». Για την επίτευξη αυτών, απαιτείται η δημιουργία περισσότερων ναυστάθμων πέριξ της Χώρας, καθώς και η συγκρότηση διακλαδικών πλέον (με οργανικά μέσα και επαγγελματικό προσωπικό) ενόπλων τμημάτων. Πρότυπο αυτών αποτελεί η Βρετανική νέα Στρατηγική Διοίκηση Ειδικών Επιχειρήσεων, η οποία θα μπορούσαμε να ισχυρισθούμε ότι, προσομοιάζει με την δική μας νεοσυσταθείσα Διοίκηση Ειδικού Πολέμου (ΔΕΠ). Βέβαια, η δομή της πρώτης έχει χαρακτήρα πολυσύνθετο, δυνάμενη να ενεργήσει ακόμη και στον κυβερνοχώρο. Εντούτοις, εκτιμώ ότι χρήζει ιδιαίτερου ενδιαφέροντος προκειμένου να αντλήσουμε περισσότερα στοιχεία. Παρόμοια προς αυτή την κατεύθυνση αποτελεί και η πρόταση ένταξης των Ελλήνων πεζοναυτών στο Πολεμικό Ναυτικό. Μίας δύναμης όπου επιχειρώντας στα πλαίσια της διακλαδικής δράσης (ως ενιαίος πολεμικός μηχανισμός), θα αποτελέσει μία πανίσχυρη αποτρεπτική πολεμική μηχανή. Συμπερασματικά, πρόκειται για δυνάμεις όπου, θα είναι έτοιμες να διεξάγουν πολεμικές επιχειρήσεις (σε οποιοδήποτε τόπο και χρόνο), μεταφέροντας αυτές στο βάθος της αντίπαλης στρατιωτικής δύναμης. Προς τούτο, η υιοθέτηση του Βρετανικού τρόπου σκέψης (Στρατηγικού Δόγματος), καθώς και η βελτίωση του θεσμού της διακλαδικότητας, θα προσδώσει στις Ελληνικές Ένοπλες Δυνάμεις μεγαλύτερη ισχύ (ιδιαίτερα πυρός), ευελιξία (μεταφορά επίλεκτων τμημάτων), καθιστώντας αυτές μία ολοκληρωτική αποτρεπτική δύναμη.

9.4 Στα πλαίσια των Συμμαχικών Επιχειρήσεων, πλέον απαιτείται μεγαλύτερη συμμετοχή των ενόπλων δυνάμεων της χώρας, διά των οποίων εκτός της βελτίωσης των συμμαχικών μας δεσμών, θα μας προσδώσει και μία επιτελική, καθώς και επιχειρησιακή εμπειρία – ικανότητα, ιδιαίτερα χρήσιμη στις μέρες μας, έναντι των αντιπάλων μας. Με

άλλα λόγια, θα αυξήσει κατακόρυφα την μαχητική μας ισχύ, ενώ παράλληλα θα μας οδηγήσει στην απόκτηση εμπειριών περί τακτικής, καθώς και νέων εξοπλιστικών επιτευγμάτων. Δεν θα πρέπει να λησμονήσουμε ότι, αν και το ΗΒ δεν αντιμετωπίζει κάποιον άμεσο εχθρό, οι αντίστοιχες στρατιωτικές δυνάμεις του (από την ενεργητική παρουσία αυτών σε όλες σχεδόν τις Συμμαχικές αποστολές), διαθέτουν μεγάλη πολεμική εμπειρία.

9.5 Στο πλαίσιο του σχεδιασμού, οι δράσεις που προτείνεται να αναληφθούν από την ελληνική πολιτεία γενικότερα αλλά και τις ένοπλες δυνάμεις ειδικότερα, συνοψίζονται στα παρακάτω. Αρχικά πρέπει να τεθούν οι στόχοι τους οποίους οι ένοπλες δυνάμεις πρέπει να επιτύχουν. Αποτελώντας τους κύριους εκφραστές της σκληρής ισχύος του κράτους, είναι σημαντικό να έχουν αποσαφηνιστεί τα εθνικά συμφέροντα, και οι φορείς που θα εμπλακούν για την υλοποίησή τους. Αυτή η στοχοθεσία βέβαια, πρέπει να είναι μακροπρόθεσμη και για το λόγο αυτό πρέπει να αναληφθούν πολιτικές δράσεις προς αυτή την κατεύθυνση. Μία δυναμική προς την κατεύθυνση αυτή λύση (πρόσφατη σκέψη), αποτελεί το ενδεχόμενο δημιουργίας Συμβουλίου Εθνικής Ασφάλειας στα πρότυπα ξένων κρατών, το οποίο θα καθορίζει και τους στόχους των ελληνικών ενόπλων δυνάμεων. Από παράδειγμα αποτελεί η περίπτωση του Ηνωμένου Βασιλείου, όπου η δομή του περιλαμβάνει το συγκεκριμένο συμβούλιο (εντός Υπουργείου Άμυνας), παίζοντας ρόλο καθοριστικό σε κάθε πολεμικό σχεδιασμό, ενώ ταυτόχρονα υλοποιεί και τις απαιτούμενες τροποποιήσεις. Προτείνεται λοιπόν η υιοθέτηση αντίστοιχης δράσης και από την ελληνική πλευρά, προκειμένου να υπάρχει σαφής στοχοθεσία με μεγάλο χρονικό ορίζοντα, μέσα από τις αποφάσεις του οποίου θα καθορίζεται η Εθνική Στρατιωτική Στρατηγική.

9.6 Επίσης και στα πλαίσια των παραπάνω προτάσεων με γνώμονα ότι, η συνεχιζόμενη αναθεωρητική πολιτική της Τουρκίας αποθρασύνεται συνεχώς, καθώς και της διαχρονικής επίμονα (από τη πλευρά μας) αμυντικής μας στάσης, γεννάται το ερώτημα «μήπως θα πρέπει να τροποποιήσουμε το Ελληνικό Δόγμα, καθιστώντας αυτό λιγότερο αμυντικό;», Μήπως θα πρέπει να γνωρίζει ο αντίπαλος ότι, σε περίπτωση που μας προσβάλλει στρατιωτικά, θα δεχτεί μία ισχυρή, πολυσύνθετη, πολυδιάστατη και σε βάθος καταστροφική για εκείνον απάντηση;

Αριθμός Λέξεων **19.304**

ΥΠΟΓΡΑΦΗ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

- «Α» Πηγές Βιβλιογραφία
- «Β» Βασιλικό Διάταγμα 1661
- «Γ» Ουίνστον Λέοναρντ Σπένσερ Τσώρτσιλ – (Βιογραφία)
- «Δ» Μπέρναλντ Λο Μοντγκόμερυ – (Βιογραφία)
- «Ε» Αναδιοργάνωση Χερσαίων Δυνάμεων (1976-1980)
- «ΣΤ» Σύγχρονη Δομή Βρετανικών Ενόπλων Δυνάμεων (Σχεδιάγραμμα)
- «Ζ» Ανώτατη Διακλαδική Διοίκηση
- «Η» Κατηγοριοποίηση Δυνάμεων
- «Θ» Ετήσιος Οικονομικός Προϋπολογισμός ΒΕΔ
- «Ι» Πυρηνικό Οπλοστάσιο
- «ΙΑ» Βρετανικός Στρατός
- «ΙΒ» Ειδικές Δυνάμεις (Special Forces)
- «ΙΓ» Βασιλικό Πολεμικό Ναυτικό
- «ΙΔ» Βασιλική Πολεμική Αεροπορία
- «ΙΕ» Εκστρατευτικές Δυνάμεις
- «ΙΣΤ» Φωτογραφικό Υλικό

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ελληνόγλωσση

Ήφαιστος Π., Διπλωματία και Στρατηγική των Μεγάλων Ευρωπαϊκών Δυνάμεων: Γαλλίας, Γερμανίας, Μ. Βρετανίας, Αθήνα, Ποιότητα 2000

Barrow, Η Ζωή του Λόρδου Howe, σελ. 123-125

Τσακαλογιάννης Π., Σύγχρονη Ευρωπαϊκή Ιστορία «Από τη Βαστίλη στο Τείχος του Βερολίνου 1789 – 1989, Β' τόμος, Αθήνα, Εκδόσεις Εστία 2000.

Ουίνστον Λέοναρντ Σπένσερ – Τσώρτσιλ (αποσπασματικές σημειώσεις εμπειριών πολέμου) «The story of the Malakand Field Force» 1898 & «The River War», 1899.

Ουίνστον Λέοναρντ Σπένσερ – Τσώρτσιλ, «A History of English Speaking Peoples», 1930-1932

Ταλάντης Χαράλαμπος, Φώκλαντς 1982, Εκδ. Ιδιωτική, Δεκ. 2018

Speak W. A. Συνοπτική Ιστορία της Βρετανίας, Εκδ. Κάτοπτρο, 1995

Maurois Andre, Ιστορία της Αγγλίας, Εκδ. Πολιτεία

Ξενόγλωσση

Macintyre Ben, Second Edition, (Oxford: 2006)

Rogers Antony, Soldier of Fortune, Mercenaries and Military Adventurers 1960-2020 – Elite

Richards Walter, Her Majesty's Army Indian and Colonial Forces, Εκδ. Virtue & Co, London 1998

P.F Stevens, Clinton Cornwallis Controversy, London 1988

S. Wilkinson, The Brain of the Army, Westminster, Constable, 1985

Eric Larson, Οι Μέρες που Έχτισαν Ιστορία, Εκδ. Διόπτρα, 2021

Wheler – Bennett, Action this Day, Working with Churchill, 1968

Badie B., La diplomatie des droits de l' home. Entre ethique et volonte de puissance, (Paris, 2002)

Lawrence Freedman «*The Official History of the Falklands Campaign: War and diplomacy*», 9 Αυγούστου 2005.

Boulding K., National Images and International Systems,(Journal of Conflict Resolution, 3(2):120-131)

Falk R., In Search of a new World Model, (Current History, 92:53,p.145)

Singer M.& Wildarsky A., The Real World Order: Zones of Peace, Zones of Turmoil,(NJ Chatham House, 1993)

Weston J.M., International Organizations and Regimes, International Law, (NY: 2008)

Βρετανική Μελέτη 2019, περί «Transformation of British Military Organization: soldier, citizens and society» (πηγή: Βρετανική Πρεσβεία, κα Susan Gray

Συγκεκριμένες Μελέτες από Ministry of Defence (Mobilising- Modernising & Transforming Defence), από καθηγητή κο Γεράσιμο Καραμπελιά

Cannon, Richard, Historical Records of the British Army: comprising the History of every Regiment in Her Majesty's Service

Cannon, Richard, Historical Records of the British Army Comprising the History of Every Regiment in Her Majesty's Service: Historical Record of The Eighty-Seventh Regiment

Michael Hargreave Mawson, Not a Very Nice Regiment: Her Majesty's 63rd (The West Suffolk) Regiment of Foot. An original article from the Journal of the Society for Army Historical Research, 1998.

Perry, Ottley Lane, Ranks and Badges, Precedence, Salutes, Colours, and Small Arms in Her Majesty's Army and Navy and Auxiliary Forces; Including a Record of the Military and Naval Forces in the Different Counties of Great Britain and Ireland

CANNON, Richard, HISTORICAL RECORDS, OF THE BRITISH ARMY [Third Regiment of Foot, or The Buffs] Comprising the History of every Regiment in her Majesty's Service. (Association Copy) Historical Record of The Third Regiment of Foot, or The Buffs; formerly designated The Holland Regiment. Containing an account of its origin in the reign of Queen Elizabeth, and of its subsequent services to 1838.

ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

Υπουργείο Εξωτερικών/.<https://www.mfa.gr/exoteriki/poitiki/i-elladastous-diethneis-organismous/ohe.html> (Έγινε πρόσβαση στις 8 Απριλίου 2021)

United Nations/.<https://www.unric.org> (Έγινε πρόσβαση στις 12 Απριλίου 2021) 3.

United Nations/ <https://www.un.org/en/about-us/main-bodies> (Έγινε πρόσβαση στις 13 Απριλίου 2021)

Όμιλος Διεθνών και Ευρωπαϊκών θεμάτων/ <https://www.odeth.eu/> / τ

BBC. (2003, 6 1). Fact File: British Army Pre-war to present.

<https://www.bbc.co.uk/history/ww2peopleswar/timeline/factfiles/nonflash/a6648078.shtml?sectionId=0&articleId=6648078>

Cohen, E. (2016, 2 12). The Churchill Method of Command. Winston Churchill:

<https://winstonchurchill.hillsdale.edu/method-of-command/>

Quarterly, M. (2019, 10 31). How the British Army's operations went agile.

<https://www.mckinsey.com/business-functions/organization/our-insights/how-the-british-armys-operations-went-agile#>

Simkin, J. (1997). British Army

<https://spartacus-educational.com/2WWbritishA.htm>

Weir, D. (2013, 11 1). Leadership in a desert war: Bernard Montgomery as an

unusual leader. [https://www.uos.ac.uk/sites/default/files/basic_file/REAMS_1-\(1\)_Weir-v2.pdf](https://www.uos.ac.uk/sites/default/files/basic_file/REAMS_1-(1)_Weir-v2.pdf)

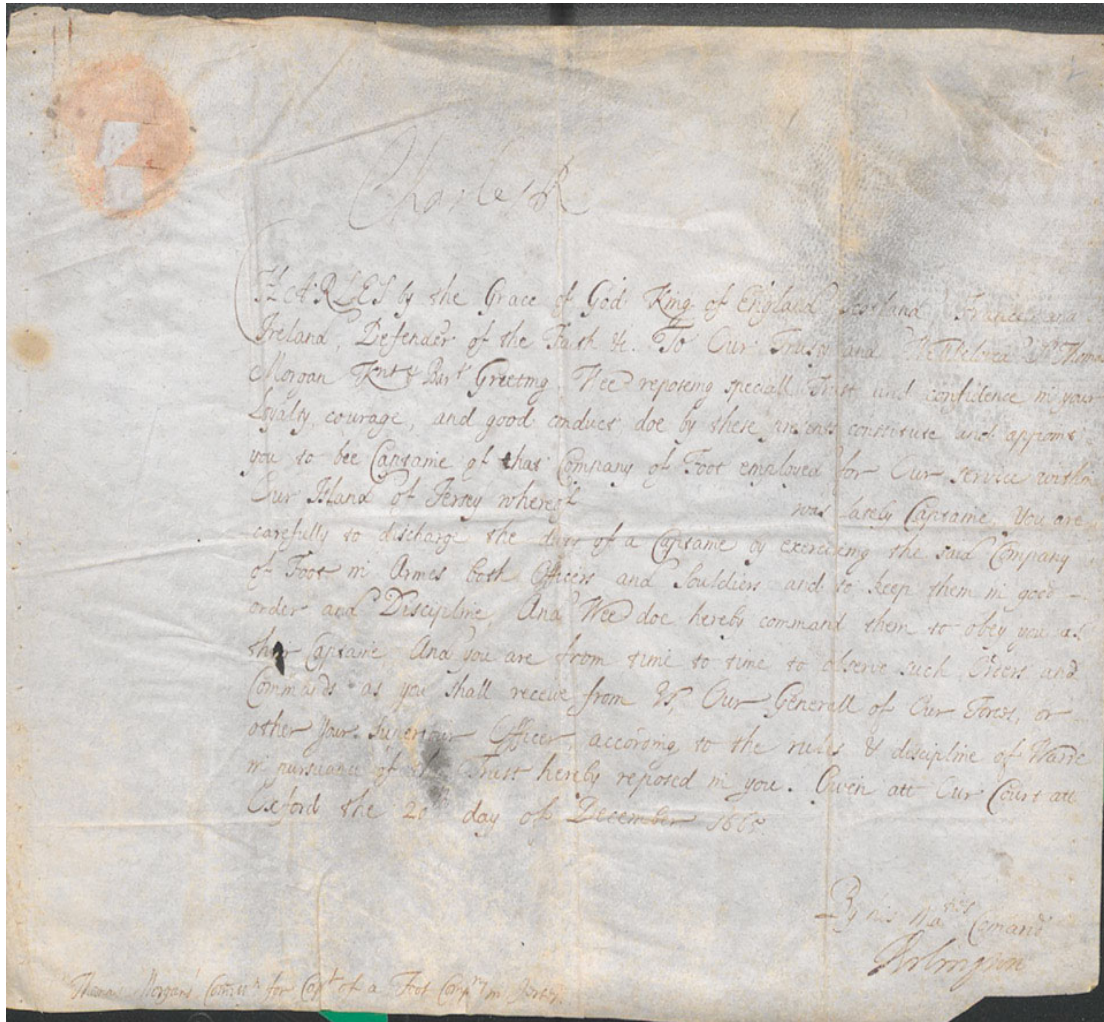
Αποστολόπουλος, Χ. (2017, 3 11). Τα ισχυρότερα όπλα του Β' Παγκοσμίου

Πολέμου που έφεραν τη νίκη στους «Συμμάχους».

<https://eleftherostypos.gr/istories/84841-ta-isxurotera-opla-tou-b-pagkosmiou-polemou-pou-eferan-th-nikh-stous-summaxous/>

«B»

ΒΑΣΙΛΙΚΟ ΔΙΑΤΑΓΜΑ 1661 «B»

Η εντολή υπογεγραμμένη από τον Βασιλιά Κάρολο Β' προς τον Sir Thomas Morgan περί ανασύστασης των στρατιωτικών Μονάδων (new model army)

ΟΥΙΝΣΤΟΝ ΛΕΟΝΑΡΝΤ ΣΠΕΝΣΕΡ ΤΣΩΡΤΣΙΑ – (Βιογραφία)

Ο Ουίνστον Λέοναρντ Σπένσερ-Τσόρτσιλ (*Sir Winston Leonard Spencer-Churchill*) γεννιέται στις 30 Νοεμβρίου 1874 ως γόνος της αριστοκρατικής οικογένειας του πολιτικού και λόρδου Randolph Churchill και της νεοϋρκέζας της καλής κοινωνίας Jeannie Jerome. Ο νεαρός Τσόρτσιλ μεγαλώνει στο Δουβλίνο της Ιρλανδίας, με τον παππού του να διατηρεί τη θέση του αντιβασιλέα και τον πατέρα του να βρίσκεται στο πλευρό του ως γραμματέας. Τον Απρίλιο του 1888 θα σταλεί από την οικογένειά του εσώκλειστος στο ιδιωτικό σχολείο Harrow School, όπου και θα αποφασίσει να ακολουθήσει καριέρα στρατιωτικού, προσχωρώντας στη στρατιωτική ακαδημία της σχολής.

Σε ηλικία 21 ετών, χάνει τον πατέρα του, ενώ αφιερώνεται εξ' ολοκλήρου στην στρατιωτική του καριέρα. Η σύντομη πορεία του στον στρατό θα προλάβει να μετρήσει μια σειρά από περιπέτειες: το 1895 βρίσκεται να υπηρετεί στα βορειοδυτικά σύνορα της Ινδίας, ενώ λίγο αργότερα θα πάρει μέρος στις εχθροπραξίες του Σουδάν (1898).

- **1899** θα εγκαταλείψει τη στρατιωτική καριέρα και θα εργαστεί ως πολεμικός ανταποκριτής για λογαριασμό της καθημερινής συντηρητικής εφημερίδας «Morning Post». Οι δημοσιογραφικές ανάγκες θα τον φέρουν στη Νότια Αφρική, για να καλύψει τον Πόλεμο των Μπόερς (Βρετανοί εναντίον Ολλανδών), όπου και θα πιαστεί όμηρος των ολλανδών αποίκων (Μπόερς).

- **1900**, ο Τσόρτσιλ γίνεται μέλος του Βρετανικού Κοινοβουλίου με το κόμμα των Συντηρητικών, ακολουθώντας τα χνάρια του πατέρα του, ενώ το 1904 μεταπηδά στο Φιλελεύθερο Κόμμα.

- **1908** συμμετέχει στη νεοεκλεγμένη κυβέρνηση ως υπουργός Εμπορίου. Την ίδια χρονιά παντρεύεται την εκλεκτή της καρδιάς του Clementine Ogilvy Hozier, έπειτα από σύντομο φλερτ.

- **1911**, θα μετακινηθεί στο Επιτελείο του Ναυτικού, συντελώντας καθοριστικά στον εκμοντερνισμό του βρετανικού στόλου, καθώς στα νέα πολεμικά που παραγγέλνει επιμένει πως ο κινητήρας οφείλει να δουλεύει με πετρέλαιο. Ο ίδιος υποστήριξε από την πρώτη στιγμή την εισαγωγή των αεροσκαφών στην υπηρεσία του πολέμου και ίδρυσε την Πολεμική Αεροπορία του Βασιλικού Ναυτικού.

Στα φονικά γεγονότα του Α' Παγκοσμίου Πολέμου πλέον, μετά την καταστροφική για τους Συμμάχους Μάχη της Καλλίπολης (1915), ο Τσόρτσιλ παραιτείται από τη θέση του παρά το γεγονός ότι δεν συνδεόταν ευθέως με την πανωλεθρία. Ένωσε ωστόσο ως εμπνευστής της εκστρατείας.

- **1917**, τοποθετείται εσπευσμένα στη θέση του υπουργού Πυρομαχικών, επιβλέποντας από κοντά την κατασκευή αρμάτων μάχης, αεροπλάνων και πολεμοφοδίων.

- **1919-1922**, ο Τσόρτσιλ υπηρετεί ως υπουργός Πολέμου, Αεροπορίας και Αποικιών στην κυβέρνηση του πρωθυπουργού Ντέιβιντ Λόιντ Τζορτζ. Ως επικεφαλής των αποικιών, εμπλέκεται σε άλλο ένα αμφιλεγόμενο γεγονός, όταν διέταξε αεροπορική επιδρομή κατά των εξεγερμένων Κούρδων στο Ιράκ, το οποίο τελούσε υπό βρετανικό ζυγό.

Οι προστριβές στους κόλπους των Φιλελεύθερων θα καταλήξουν ωστόσο στην εκλογική ήττα του Τσόρτσιλ το 1922, με τον ίδιο να εγκαταλείπει τον σχηματισμό και να επιστρέφει στους Συντηρητικούς. Υπηρετεί ως Θησαυροφύλακας της Βρετανίας και αφήνει έργο την επιστροφή της χώρας στο καθεστώς της συγκέντρωσης αποθεμάτων χρυσού.

- **1929**, ο Τσόρτσιλ βρίσκεται για άλλη μια φορά στην πολιτική του καριέρα εκτός κυβέρνησης.

- **1933**, Μπροστά στον διαφανόμενο ναζιστικό κίνδυνο, ο Τσόρτσιλ θα αρχίσει προοδευτικά να καλεί σε άμεση βρετανική απάντηση.

- **3 Σεπτεμβρίου 1939**, ημέρα που η Βρετανία κήρυξε τον πόλεμο στη Γερμανία, ο Τσόρτσιλ θα τοποθετηθεί και πάλι υπουργός Ναυτικού, συμμετέχοντας στα ανώτατα πολεμικά συμβούλια της χώρας. Μέχρι τον Απρίλιο του 1940, ο Τσόρτσιλ είναι ήδη πρόεδρος της Συντονιστικής Επιτροπής του Πολέμου, ενώ τον Μάιο που η ναζιστική λαίλαπα έφτασε μέχρι τη Νορβηγία και οδήγησε στην πτώση του πρωθυπουργού, ο βασιλιάς Γεώργιος ΣΤ' διορίζει τον Τσόρτσιλ πρωθυπουργό και υπουργό Πολέμου.

- **18 Ιουνίου 1940** μνημειώδεις εμφανίσεις του Τσόρτσιλ στο Βρετανικό Κοινοβούλιο, προειδοποιώντας την κυβέρνηση ότι η «Μάχη της Βρετανίας» ήταν έτοιμη να ξεκινήσει. Ο Τσόρτσιλ κράτησε τη βρετανική αντίσταση στους Ναζί ζωντανή, την ίδια ώρα που καθέλκυσε τα θεμέλια για την αποφασιστική συμμαχία με τις ΗΠΑ και τη Σοβιετική Ένωση, που θα έκρινε εν πολλοίς την τύχη του πολέμου. Η προσωπική του φιλία με τον Αμερικανό πρόεδρο Ρούζβελτ ήδη από τη δεκαετία του '30 απέδωσε καρπούς, μέσω της οικονομικής βοήθειας που στάλθηκε από τις ΗΠΑ στη Βρετανία τον Μάρτιο του 1941.

- **1946**, κατά τη διάρκεια της επίσκεψής του στις ΗΠΑ, έκανε την περίφημη ομιλία του για το «Σιδηρούν Παραπέτασμα», προειδοποιώντας τους Δυτικούς για τον σοβιετικό έλεγχο της Ανατολικής Ευρώπης.
- **1951**, ο Τσόρτσιλ επιστρέφει στην κυβέρνηση για τη δεύτερη πρωθυπουργική θητεία του, διατηρώντας ταυτοχρόνως τη θέση του υπουργού Άμυνας (μέχρι τον Ιανουάριο του 1952). Επικεφαλής και πάλι της χώρας, ο Τσόρτσιλ θα εισάγει βαθιές κοινωνικές αλλαγές, βελτιώνοντας δραστικά τις συνθήκες εργασίας στα ορυχεία και ορίζοντας νέες προϋποθέσεις για τη στέγαση των πολιτών. Οι εσωτερικές μεταρρυθμίσεις επισκιάστηκαν ωστόσο από σωρεία κρίσεων στην εξωτερική πολιτική της χώρας, με τον Τσόρτσιλ να διατάζει άμεση στρατιωτική επέμβαση στις βρετανικές αποικίες που ξεσπούσαν αυτονομιστικά κινήματα, όπως στην Κένυα. Παρά την πετυχημένη καταστολή των εξεγέρσεων, έγινε πλέον ξεκάθαρο ότι η Βρετανία δεν ήταν πια σε θέση να διατηρήσει την αποικιοκρατική της αυτοκρατορία...
- **1941**, όταν υπέστη ένα ελαφρύ καρδιακό επεισόδιο, το οποίο θα επαναληφθεί το 1943, την ώρα που ανάρρωνε από πνευμονία. Τον Ιούνιο του 1953, σε ηλικία 78 ετών, υπέστη μια σειρά από εγκεφαλικά επεισόδια όντας στο πρωθυπουργικό γραφείο της οδού Ντάουνινγκ. Μέχρι τον Οκτώβριο, είχε αναρρώσει πλήρως και είχε επιστρέψει στα καθήκοντά του.
- **15 Ιανουαρίου 1965** υπέστη σοβαρό εγκεφαλικό επεισόδιο, από το οποίο δεν θα ανάρρωνε ποτέ: Απεβίωσε στο σπίτι του στο Λονδίνο 9 μέρες αργότερα, στις 24 Ιανουαρίου, σε ηλικία 90 ετών.

Sir Winston Leonard Spencer-Churchil)

«Δ»

ΜΠΕΡΝΑΡΝΤ ΛΟ ΜΟΝΤΓΚΟΜΕΡΥ – (Βιογραφία)

Ο Μπέρναρντ Λο Μοντγκόμερυ (*Bernard Law Montgomery*) 1887-1976, ήταν Βρετανός Στρατάρχης, διοικητής των βρετανικών δυνάμεων στον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο. Ήταν Άγγλο-ιρλανδικής καταγωγής και γεννήθηκε στις 17 Νοεμβρίου, στο Κένσιγκτον του Λονδίνου.

- **1907** ο Μπέρναρντ αποφάσισε να φοιτήσει στη Στρατιωτική Ακαδημία του Σάντχερστ. Ύστερα από ένα χρόνο αποφοίτησε ως αξιωματικός στη 36η θέση σε σύνολο 170 μαθητών και τοποθετήθηκε στο 1ο τάγμα στρατιωτών στην Ινδία μέχρι το 1913.

- **1914**, Α' Παγκόσμιος Πόλεμος, μετατίθεται ως Διοικητής στρατιωτικής μονάδας στην Γαλλία, όπου διακρίνεται στις μάχες του Λε Κατό και Ίπρ. Όταν επέστρεψε στη Γαλλία, διορίστηκε επιτελικός αξιωματικός της 104ης Ταξιαρχίας και με αυτή πήρε μέρος στη μάχη του Σομ. Με τη λήξη του πολέμου ο Μοντγκόμερυ κέρδισε το βαθμό του αντισυνταγματάρχη και τη συμπάθεια όλων των υφιστάμενων του για την ανδρεία και τη μεγαλοψυχία του.

- **1917**, Φοίτησε στο Στρατιωτικό Κολέγιο του Κάμπερλι.

- **1920**, Υπηρετεί ως Διοικητής της 17ης Μεραρχίας Πεζικού.

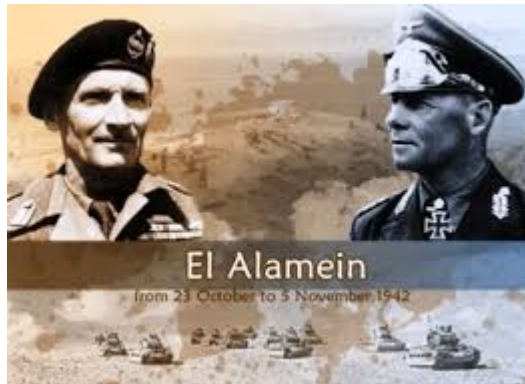

- **1927**, Νυμφεύτηκε μια χήρα του πολέμου, την Ελισάβετ Κάρβερ, σε ηλικία 39 ετών, με την οποία απέκτησε έναν γιο.

- **1931**, διορίστηκε ως αποικιακός επιτελικός διοικητής του 1ου τάγματος της Ινδίας, ενώ ύστερα υπηρέτησε στην Ιρλανδία, Παλαιστίνη και Αίγυπτο.

- **30 Σεπτεμβρίου 1939**, Ο Υποστράτηγος Μοντγκόμερυ αποβιβάστηκε με τις δυνάμεις του, στη Γαλλία και υπερασπίστηκε την Λέουβεν του Βελγίου, ενώ ήταν υπεύθυνος για την συντονισμένη συμμαχική υποχώρηση της Δουνκέρκης.

- **1942**, Διορίστηκε διοικητής της 8^{ης} Στρατιάς της Αφρικής. Από τις 31 Αυγούστου έως τις 2 του Σεπτεμβρίου, κατάφερε στη μάχη του Άλαμ Χάλφα, να καθηλώσει τον Γερμανό Στρατάρχη Ρόμελ, ενώ στις 23 Οκτωβρίου τον νίκησε στη μάχη του Ελ Αλαμείν.

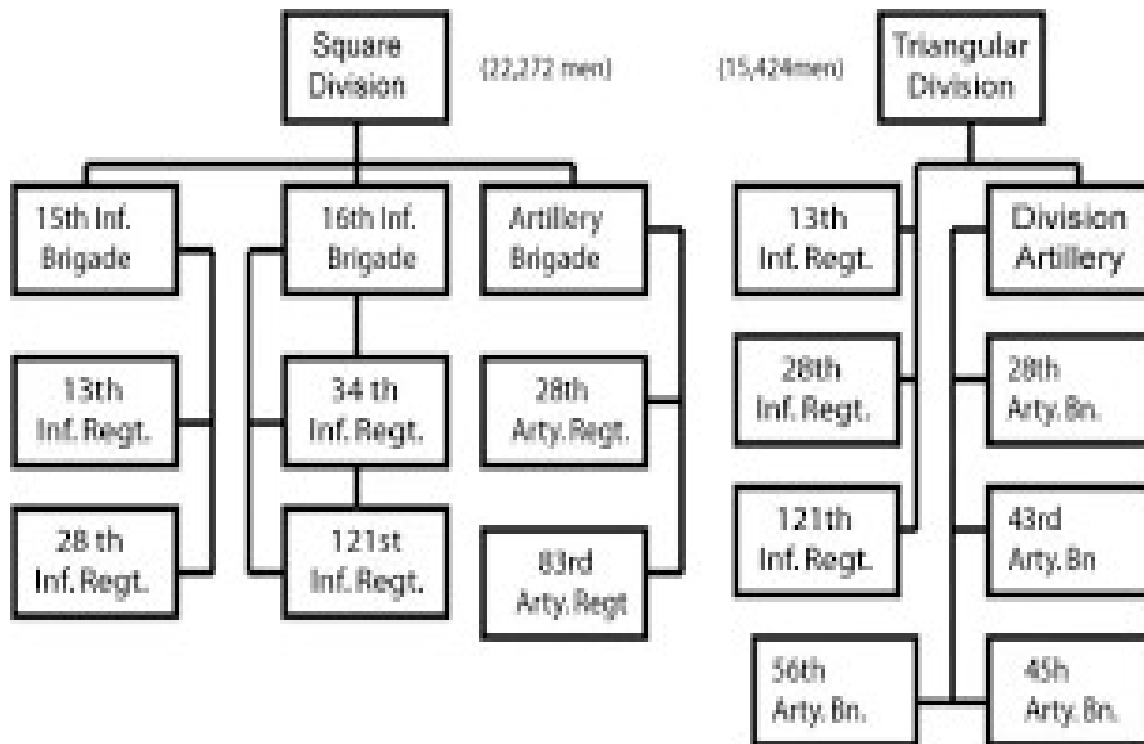
- **1943**, Συμμετείχε στην απόβαση των συμμάχων στη Σικελία, ενώ λίγο αργότερα του προτάθηκε από Αμερικανούς ομολόγους του να συμμετέχει και στην απόβαση της Νορμανδίας.
- 1944, Ο Μοντγκόμερυ προήχθη, όμως από τη Μεγάλη Βρετανία σε Στρατάρχη, απελευθέρωσε το Παρίσι και αντιμετώπισε με επιτυχία την γερμανική αντεπίθεση στις Αρδέννες
- **1945**, ανέλαβε τη θέση του αρχηγού του Αυτοκρατορικού Επιτελείου, ενώ το επόμενο έτος, έλαβε το τίτλο του Υποκόμητος του Αλαμείν και τον Δεκέμβριο του ίδιου έτους χρίστηκε Ιππότης της Περικνημίδας.
- **1951 έως 1958**, διετέλεσε ως Υπαρχηγός του NATO
- 25 Μαΐου 1976, απεβίωσε σε ηλικία 88 ετών.

Ο Ουίνστον Τσώρτσιλ είπε για τον ιδιόρρυθμο στρατάρχη:
«Ατρόμητος στην υποχώρηση, ανίκητος στην προέλαση, ανυπόφορος στη νίκη!».

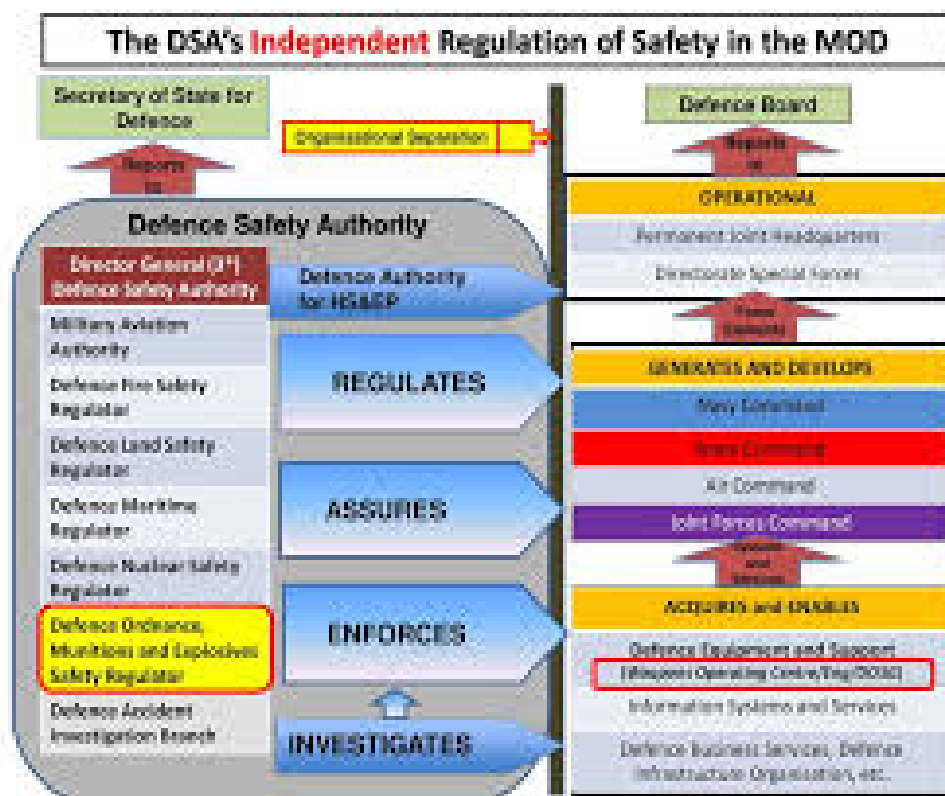
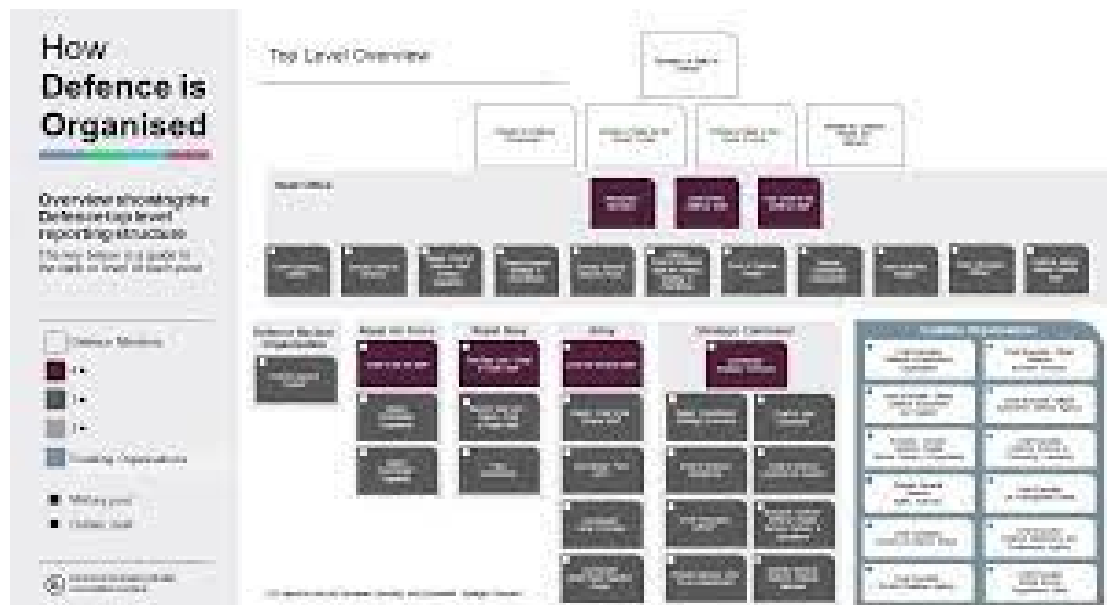
«E»

ΑΝΑΔΙΟΡΓΑΝΩΣΗ ΧΕΡΣΑΙΩΝ ΔΥΝΑΜΕΩΝ (1976-1980)

«ΣΤ»

ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΔΟΜΗ ΒΡΕΤΑΝΙΚΩΝ ΕΝΟΠΛΙΩΝ ΔΥΝΑΜΕΩΝ

ΑΝΩΤΑΤΗ ΔΙΑΚΛΑΔΙΚΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ

DEPARTMENT OF DEFENSE AUTHORIZATION FOR
APPROPRIATIONS FOR FISCAL YEAR 2012 AND
THE FUTURE YEARS DEFENSE PROGRAM

COMMITTEE ON ARMED SERVICES
UNITED STATES SENATE
ONE HUNDRED TWENTY-THIRD CONGRESS

4. 2012

STUDY OF THE EFFECTS OF
STRESS ON THE
HEALTH OF THE
POPULATION

PART 3

MILITARY DOWNS
U.S. SPECIAL OPERATIONS COMMAND AND U.S. CENTRAL COMMAND
DEPARTMENT OF THE NAVY
DEPARTMENT OF THE AIR FORCE
U.S. MARINE CORPS AND U.S. ARMY SPECIAL COMMAND
DEPARTMENT OF THE ARMY
U.S. NAVY SPECIAL COMMAND AND U.S. NAVY SPECIAL COMMAND
U.S. MARINE CORPS COMMAND AND U.S. ARMY SPECIAL COMMAND
U.S. MARINE CORPS COMMAND AND U.S. ARMY SPECIAL COMMAND
THE U.S. JOINT SPECIAL OPERATIONS COMMAND

FRANCOISE G. BOURGEOIS, D. M. D., M. S., M. P., is a faculty member at the University of California, San Francisco.

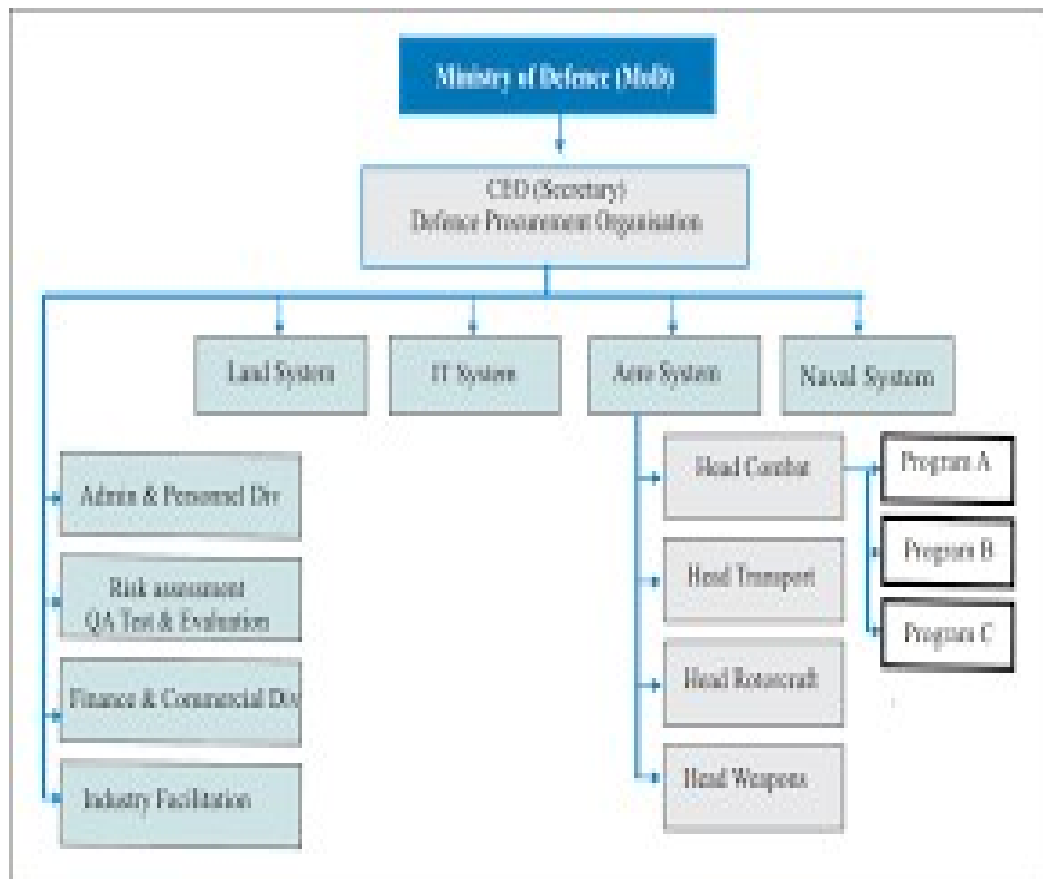
Resend for the year of the Christian: an ancient service

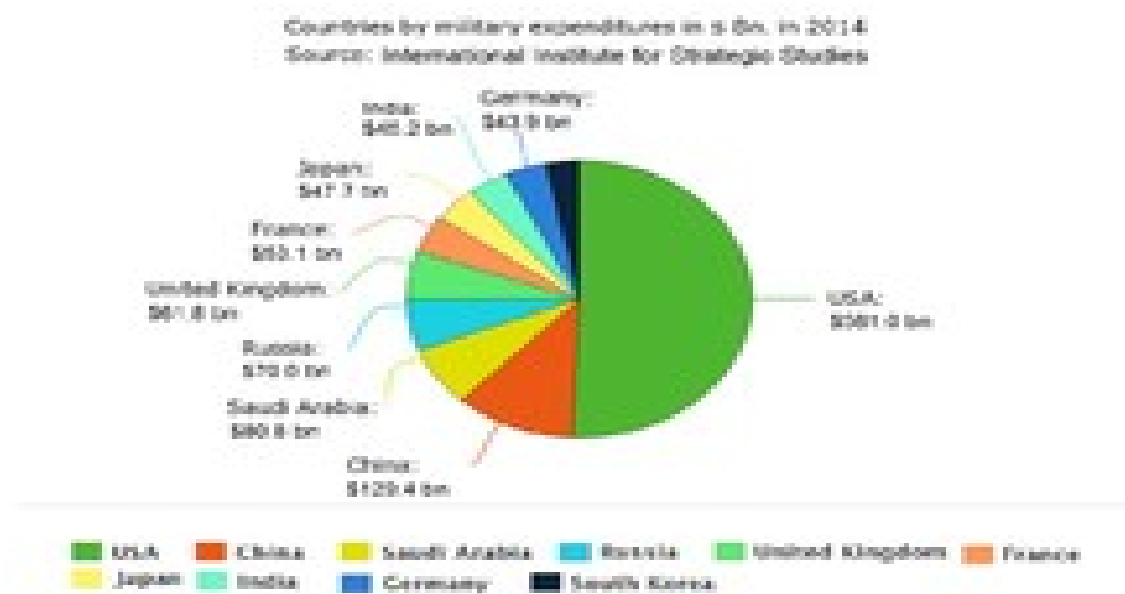
«Η»

ΚΑΤΗΓΟΡΙΟΠΟΙΗΣΗ ΔΥΝΑΜΕΩΝ

Υπηρεσία	Τακτικός	Εφεδρεία Εθελοντών	Άλλο Προσωπικό	Σύνολο
ΠΟΛΕΜΙΚΟ ΝΑΥΤΙΚΟ	33.850	4.080	2.480	40.400
Στρατός	86.240	30.040	4.380	120.660
Πολεμική αεροπορία	33.200	3.300	1.310	37.810
Σύνολο	153.290	37.420	8.170	198.880

ΕΤΗΣΙΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ

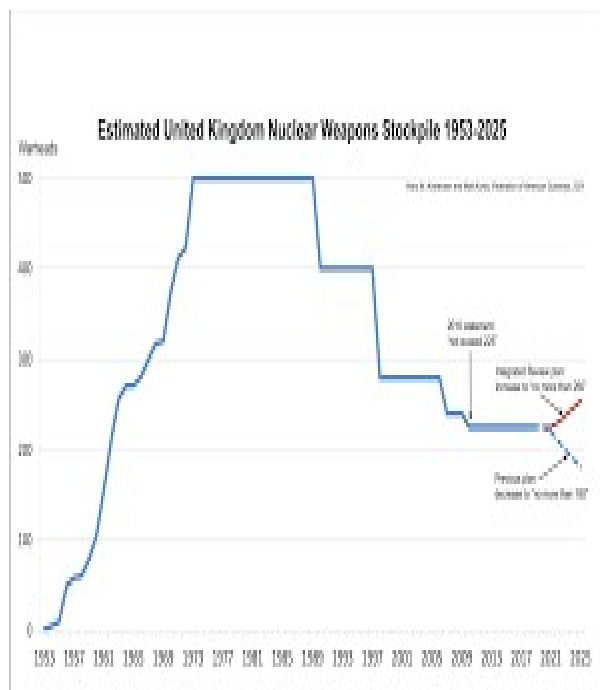
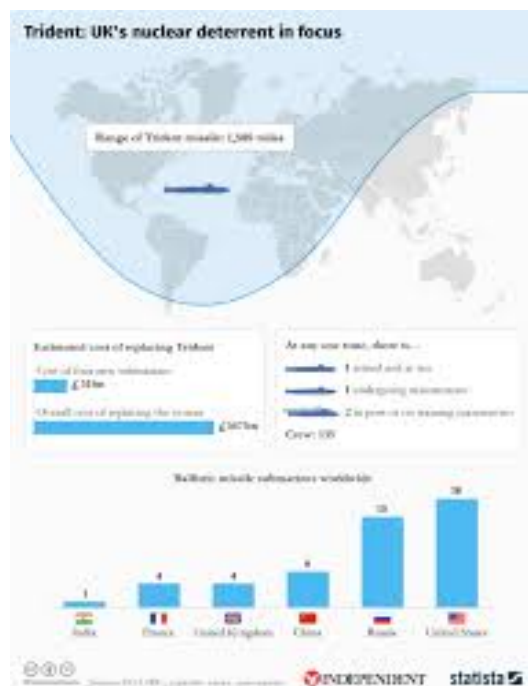

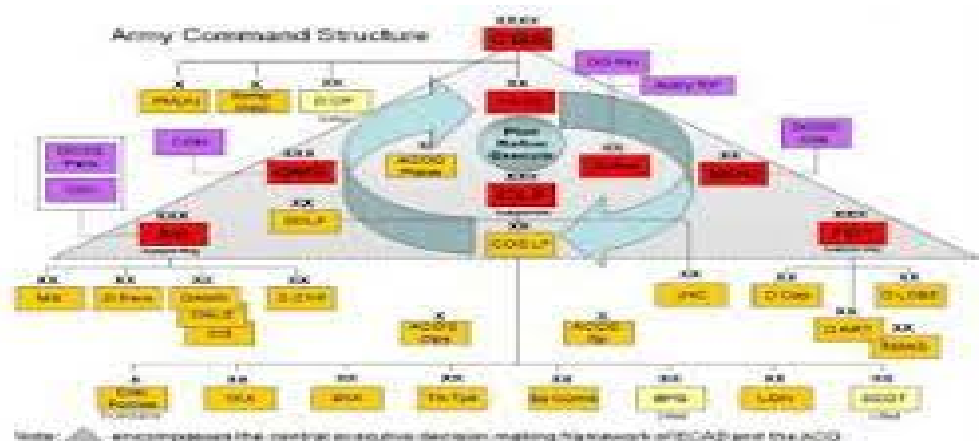
Σύμφωνα με το International Institute for Strategic Studies καθώς και το International Peace Research Institute, το Ηνωμένο Βασίλειο έχει τον 5^ο μεγαλύτερο αμυντικό προϋπολογισμό στον κόσμο.

«Δ»

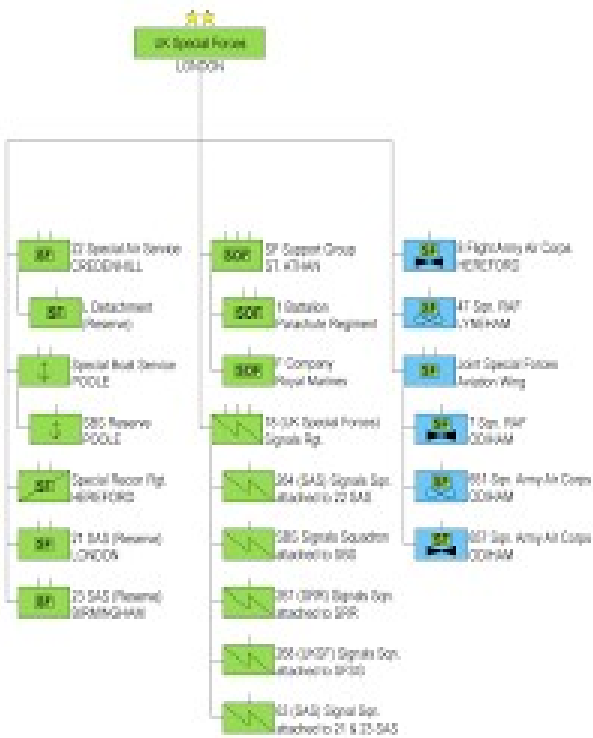
ΠΥΡΗΝΙΚΟ ΟΠΛΟΣΤΑΣΙΟ

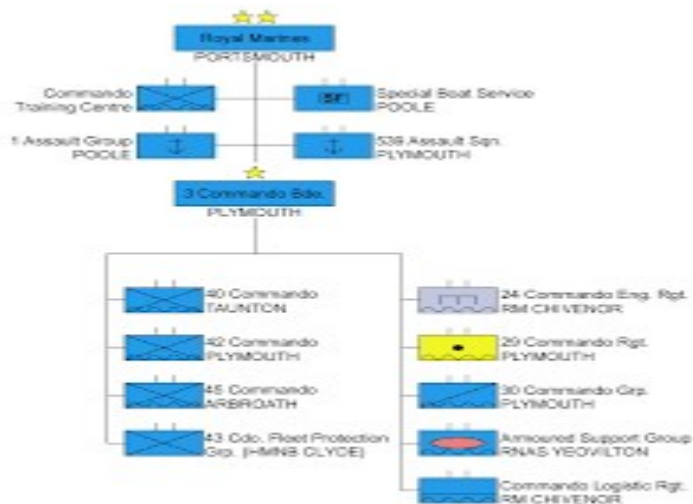
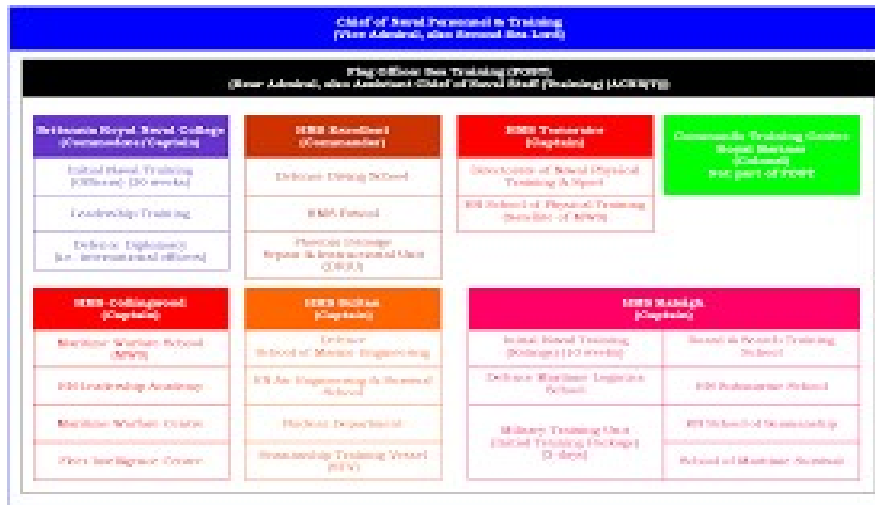
ΕΙΔΙΚΕΣ ΔΥΝΑΜΕΙΣ ΗΝΩΜΕΝΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ

Special Forces Support Group (SFG-S, Colonel)			
1st Battalion (1 PARA), The Parachute Regiment (OF-4, Lieutenant Colonel)			
Headquarters Company	Bde (Strike) Companies	G Company	Support Company
Quartermasters (QM)	A Company	Bridge Platoon Provide support teams to support other SFG elements.	Motor Platoon (4x4s / 6x6s)
Motor Transport (MT) Platoon	B Company		Signals Platoon Provides signals detachments to other SFG elements.
Regimental Administration Office (RAO)	C Company	Fire Support Groups (1-4) Consist of Platoon sized elements who specialise in providing heavy weapons support to SFG's Rifle Companies.	Joint Fire Cell (JFC) RAF Joint Tactical Air Controllers (JTAC), call in fire support from fighter and bomber aircraft, Apache helicopters and Unmanned Aerial Vehicles (UAV).
Regimental Aid Post	F Company Mainly trained by Royal Marines.		
Catering Platoon			
Operational Readiness Wing: - Ground Training Cell: delivers the 'Unit Operator Cadet' which trains are processed to 'SFG Operator Qualification' standards. - Coastal Training Cell - Camouflage Training Cell - Contingency Cell			
Companies are commanded by OF-3 Level Officers, i.e. Major's.			

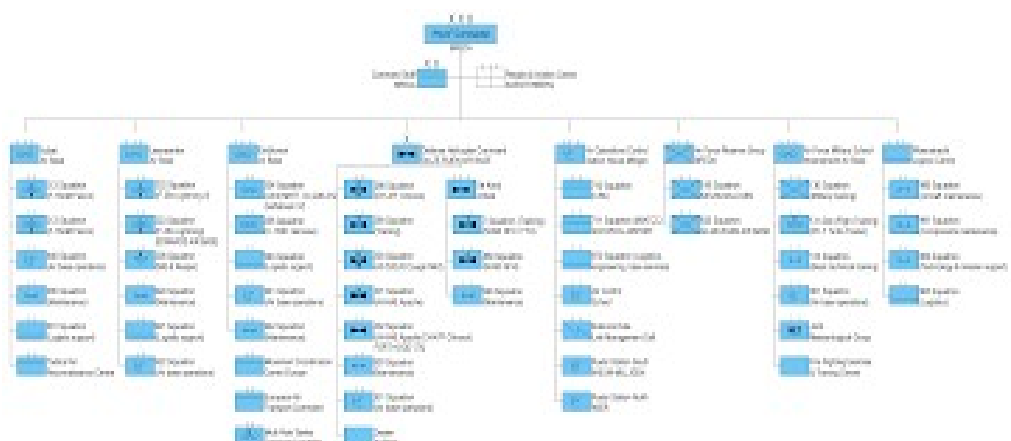
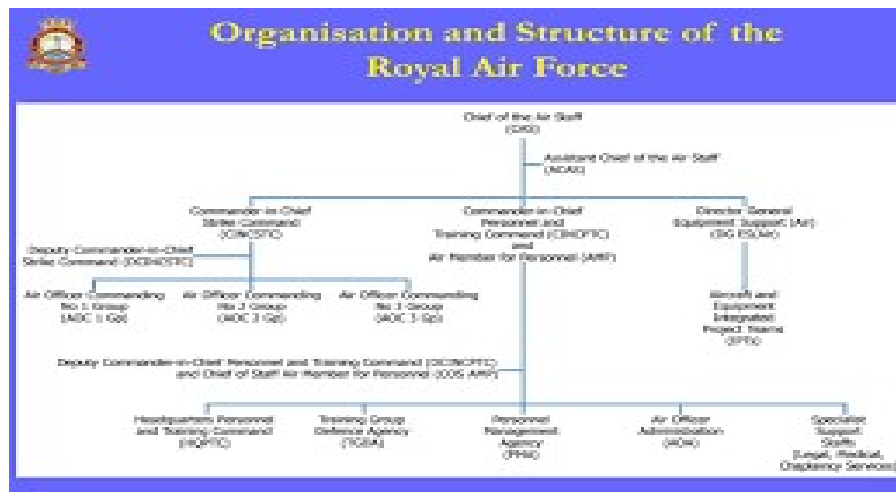

«Π»

ΒΑΣΙΛΙΚΟ ΠΟΛΕΜΙΚΟ ΝΑΥΤΙΚΟ

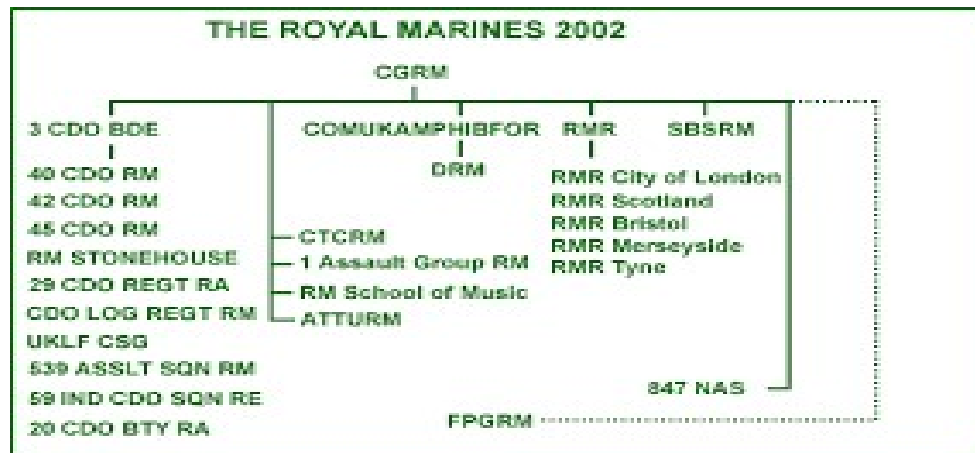

ΒΑΣΙΛΙΚΗ ΠΟΛΕΜΙΚΗ ΑΕΡΟΠΟΡΙΑ

«IE»

ΕΚΣΤΡΑΤΕΥΤΙΚΕΣ ΔΥΝΑΜΕΙΣ

«ΙΣΤ»

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΚΟ ΥΛΙΚΟ

